

การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับการศึกษาขั้น
พื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 3 จังหวัดชลบุรี

ปริญญานิพนธ์
ของ
อนงค์ สินธุศิริ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์

ธันวาคม 2560

การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับการศึกษาขั้น
พื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 3 จังหวัดชลบุรี

ปริญญานิพนธ์
ของ
อณรงค์ สินธุศิริ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์

ธันวาคม 2560

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับการศึกษาขั้น
พื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 3 จังหวัดชลบุรี

บทคัดย่อ
ของ
อนงค์ สินธุศิริ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์

ธันวาคม 2560

อนงค์ สินธุศิริ. (2560). การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 3 จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม: อาจารย์ ดร.วิญญู อยู่นิล, อาจารย์ ดร.อรอุมา เจริญสุข.

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 3 จังหวัดชลบุรี 1) ศึกษาหลักการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็กที่ผ่านการรับรองการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม ระดับดีมาก 2) ศึกษาสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก 3) เพื่อเสนอแนวปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่เหมาะสมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพจำนวน 30 คน จากสถานศึกษาจำนวน 3 แห่ง และกลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณจำนวน 326 คน จากสถานศึกษา 15 แห่ง ที่มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์ (Interview) และแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ นำผลการวิเคราะห์มาสังเคราะห์เพื่อเสนอแนวปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็กที่เหมาะสมและนำไปใช้ได้

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาหลักการที่สำคัญของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก พบว่า ผู้บริหารต้องมีบทบาทภาวะผู้นำ ทักษะการประสานงาน ทำงานเป็นทีม เพื่อสร้างความชัดเจนในการดำเนินงานในขั้นตอนของการวางแผนดำเนินงาน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ตามปฏิทินปฏิบัติงานพร้อมมีการกำกับ ติดตามงานที่ได้มอบหมายกับครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องจากรายงานตามแผนงานนำผลมาวิเคราะห์ประเมินผล ปรับปรุงและพัฒนาด้านที่มีปัญหา รวมถึงการมีส่วนร่วมกับชุมชนให้มาก 2) ผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็กพบว่าสถานศึกษาส่วนใหญ่มีการวางแผนดำเนินงานตามขั้นตอน แต่ยังไม่ดำเนินการติดตามและประเมินผลระหว่างดำเนินงาน เพื่อประเมินความก้าวหน้าตามแผนโครงการ/กิจกรรมและการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน 3) ผลการสังเคราะห์แนวปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก พบว่า การดำเนินงานให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพสอดคล้องตามหลักการบริหารด้วยกระบวนการ PDCA

INTERNAL QUALITY ASSURANCE FOR SMALL SCHOOLS IN CHONBURI PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE THREE

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Research and Development on Human Potentials
at Srinakharinwirot University
December 2017

Anong Sinthusiri. (2017). *The Internal Quality Assurance for Smalls School in*

Chonburi Primary Educational Service Area Office 3. Master thesis,M.Ed. (Research and Development on Human Potentials). Bangkok: Graduate School, Srinakarinwirot University. Advisor Committee: Dr. Waiyawut Yoonisil, Dr. Orn-uma Charoensuk.

This study aims to examine internal quality assurance for smalls schools in Chonburi Primary Educational Service Area Office Three :1) To study the mechanism of quality assurance in educational institutions, particularly small education institutions. The qualified third-level external quality assessment was very good;2) to study the operating conditions of the internal quality assurance system in a small school; 3) to propose the operational guidelines for quality assurance within educational institutions and suitable for small schools.The sample used in this research included interviews with thirtyschool board members from the three schools have been certified very good for three hundred and twenty six quantitative samples from fifteen schools obtained by stratified random sampling.The instrument used for data collection was an interview form. The data analysis questionnaire was used for content analysis. The statistics in the research were based statistics: frequencies, and percent.The results of the analysis were synthesized to propose a guideline for conducting quality assurance activities in educational institutions and appropriate small schools and continued to apply.

The results were as follows:1)The operations of the educational institution met the objectives of the quality assurance systems within educational institutions by building knowledge and creating an understanding of the importance of committees in the working lives of teachers, the school and involved staff. The strategy, policy, work plan scheduled, plan implementation track assignments analyzed, evaluated, improved and developed. The school director developed leadership skills, coordination skills and the team work skills to clarify the operations of all relevant personnel. 2)The results of the study on quality assurance in small education institutions. It was found that most of the educational institutions had planned activities. The monitoring and evaluation during the operation to evaluate the progress of the plan and as well as information storage.3)The results of the implementation of quality assurance practices in small education institutions showed that the quality and efficiency with the principles of quality management with PDCAby processes effectively improved the operation of the internal quality assurance system.

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับการศึกษาขั้น
พื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 3 จังหวัดชลบุรี

ของ

อนงค์ สินธุศิริ

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพ.ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ที่ปรึกษาหลักประธาน

(อาจารย์ ดร.วิญญู อยู่นิล)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัณฑ์ทัตย์ คลังพล)

.....ที่ปรึกษาร่วมกรรมการ

(อาจารย์ ดร.อรอุมา เจริญสุข)

(อาจารย์ ดร.วิญญู อยู่นิล)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร.อรอุมา เจริญสุข)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร.มนตา ตูลย์เมธการ)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก อาจารย์ ดร.วิญญู อยู่โนส อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร. อรุมา เจริญสุข อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ร่วม ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่าในการให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางในการทำงานวิจัยตลอดจนตรวจปรับแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนกระทั่งเป็นงานวิจัยที่เสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผศ.ดร.กัณฑ์ทัตย์ คลังพล และอาจารย์ ดร. มนตา ตุลย์เมธากาญจน์ ที่กรุณาสละเวลาเป็นกรรมการสอบปริญญานิพนธ์ และให้คำแนะนำที่ทำให้ปริญญานิพนธ์มีความสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณ ผศ.ดร.ทรงกลด พิมพิศาล ดร.ธนภฤตย์ มงคลวงษ์ ดร.สมรวย อภิชิตบุตรพงศ์ อาจารย์ ดร.พนิดา มารุ่งเรืองและดร.คณาพร คมสันต์ ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิที่คำปรึกษาและในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนอก ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหนองเกตุน้อย (อดีตผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสันติคาม) และผู้อำนวยการโรงเรียนวัดนาจอมเทียนผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบ ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 3 จังหวัดชลบุรีที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์และตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จ

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่าน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้กับผู้วิจัยได้นำมาใช้ในการทำปริญญานิพนธ์

ขอขอบพระคุณบิดา มารดาและครอบครัวที่ให้อำนาจใจและช่วยเหลือทุกด้าน โดยเฉพาะคุณคณาวุฒิ สินธุศิริ ที่คอยให้คำปรึกษาและให้ความช่วยเหลือตลอดระยะเวลาที่ศึกษาทำปริญญานิพนธ์และบุตรสาวทั้งสองคนที่เป็นกำลังใจสำคัญในการเรียนจนประสบความสำเร็จ

ขอกราบขอบพระคุณครอบครัวสินธุศิริที่คอยชื่นชมความสำเร็จของผู้วิจัยและขอบพระคุณญาติพี่น้อง เพื่อนครูที่ให้อำนาจใจและช่วยเหลือการสนับสนุนการทำปริญญานิพนธ์เป็นอย่างดี

อนงค์ สินธุศิริ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
คำถามวิจัย	6
ความมุ่งหมายของการวิจัย	6
ความสำคัญของการวิจัย	6
ขอบเขตการวิจัย	7
ประชากรที่ใช้ในการ	7
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	9
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	9
นิยามศัพท์เฉพาะ	9
กรอบแนวคิดในการวิจัย	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
การจัดการศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก	13
แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา	19
ความหมายการประกันคุณภาพการศึกษา	19
ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา	20
การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	22
ความหมายการประกันคุณภาพภายใน	22
หลักการประกันคุณภาพภายใน	23
ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	25
หลักเกณฑ์ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	26
การประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา	31
ความหมายการประเมินคุณภาพภายนอก	31
หลักการประเมินคุณภาพภายนอก	33
ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพภายในกับคุณภาพภายนอก	34
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพ	39
แนวคิด/ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องการบริหารตามวงจรคุณภาพ PDCA	46

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารตามวงจรคุณภาพ PDCA	46
งานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง.....	60
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	61
ระยะที่ 1 ศึกษาหลักการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	62
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	62
การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	63
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	67
การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
ระยะที่ 2 ศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	67
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	68
การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	70
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	74
การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล.....	74
ระยะที่ 3 เสนอแนวปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	75
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	78
ตอนที่ 1 กลไกการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	79
ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	90
ตอนที่ 3 แนวปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	118

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	122
สรุปผลการวิจัย.....	123
อภิปรายผล.....	125
ข้อเสนอแนะ.....	130
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	130
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	130
บรรณานุกรม.....	131
ภาคผนวก.....	138
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	159

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาขนาดเล็ก.....	8
2 จำนวนผลตัวบ่งชี้แยกตามแต่ประเภทตัวบ่งชี้.....	37
3 สรุปรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 3 (2554-2558) ของสถานศึกษาขนาดเล็ก.....	38
4 จำนวนคณะครูและบุคลากร (กลุ่มประชากร)	39
5 จำนวนคณะครูและบุคลากร (กลุ่มตัวอย่าง).....	71
6 จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอำเภอ.....	89
7 จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านเพศ.....	90
8 จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านอายุ.....	91
9 จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านตำแหน่ง.....	92
10 จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านการทำงานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ...	93
11 จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านระดับการศึกษา.....	94
12 สภาพการวางแผนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก.....	95
13 สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก.....	99
14 สภาพการตรวจสอบคุณภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน.....	102
15 สภาพการปรับปรุงคุณภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน.....	105
16 สภาพการมีส่วนร่วมวางแผนการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน.....	108
17 สภาพการมีส่วนร่วมการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน.....	111
18 สภาพการมีส่วนร่วมตรวจสอบ กำกับติดตามการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน....	114
19 แนวปฏิบัติการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษา ขนาดเล็ก.....	119

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	11
2 องค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	17
3 ความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินคุณภาพภายนอกกับการประกันคุณภาพภายใน....	35
4 วงจรการบริหาร PDCA.....	50
5 กระบวนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนวชิราวุธวิทยาลัย....	55

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดสาระเกี่ยวกับความหมายและหลักการของการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญาความรู้ คุณธรรมจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ดังนั้น การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพจึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยจะต้องเป็นการศึกษาที่มีคุณภาพเพื่อให้ศักยภาพที่มีอยู่ในตัวคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ ทำให้เป็นคนที่รู้จักคิดวิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักเรียนรู้ด้วยตัวเอง สามารถปรับตัวให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีจริยธรรมคุณธรรม รู้จักพึ่งพาตนเองและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543: 1) การศึกษาจึงเป็นกลไกที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพของคน เมื่อศึกษาและพิจารณาสภาพการจัดการศึกษาของประเทศไทยในระยะเวลาที่ผ่านมาจะพบว่า ปัญหาของการจัดการศึกษาที่สำคัญประการหนึ่งคือ ปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาของไทยซึ่งการพัฒนาสถานศึกษาของไทยให้มีคุณภาพต้องมีการประกันคุณภาพการศึกษาและทำให้การประกันคุณภาพภายในซึ่งเป็นกลไกที่สถานศึกษาใช้ในการบริหารการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่ต้องการ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา 2544: 9)

หลักการประกันคุณภาพการศึกษาได้กล่าวไว้ว่า การประกันคุณภาพเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการจัดการศึกษาและสนับสนุนให้มีการกระจายอำนาจการบริหารระดับท้องถิ่น สถานศึกษาจึงมีความจำเป็นต้องมีระบบการประกันคุณภาพเพื่อก่อให้เกิดความมั่นใจว่าผู้เรียนไม่ว่าจะอยู่ในท้องถิ่นใดก็ตามจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพใกล้เคียงกัน (สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา. 2545: 4) ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดไว้ในหมวด 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา (มาตรา 47 - มาตรา 51) ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ทั้งนี้ให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่จะต้องดำเนินการรายงานเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชนเป็นประจำทุกปี (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545. 15-16)

การประกันคุณภาพภายในจึงเป็นกระบวนการประเมินผลและการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาจะต้องส่งให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การ

มหาชน) เพื่อให้คณะผู้ประเมินภายนอกได้ศึกษาอย่างละเอียดก่อนการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา การประเมินคุณภาพภายนอกจึงเป็นงานที่ต่อเนื่องและสัมพันธ์กับการประกันคุณภาพภายใน การตรวจสอบผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา โดยการประเมินภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการดำเนินงานแก่สถานศึกษาและทำให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาคุณภาพในการจัดการศึกษาได้ต่อเนื่อง ซึ่งเป้าหมายของการประเมินคุณภาพเพื่อเป็นเครื่องสะท้อนให้สถานศึกษาได้นำไปพิจารณาการจัดการศึกษาให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียนอย่างเต็มที่ ฉะนั้น การประกันคุณภาพจึงเป็นการประกันคุณภาพผู้เรียนส่งผลให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องตระหนักถึงคุณภาพของการจัดการศึกษาเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน) เรียกโดยย่อว่า สมศ.

สมศ. ได้ดำเนินการประกันคุณภาพภายนอกครั้งแรก (ปีพ.ศ. 2543 - 2548) เป็นการประเมินผลตามสภาพจริง เพื่อสถานศึกษาทุกแห่งใช้ประกอบในการประเมินตนเองและปรับปรุงมาตรฐานและคุณภาพอีกทั้งเกิดเจตคติที่ดีต่อการประเมิน เกิดเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง แล้วนำผลสรุปรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกครั้งแรกเสนอต่อคณะรัฐมนตรีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน ตามที่กฎหมายกำหนดเกิดความตระหนักและความเข้าใจของการจัดการศึกษาที่ต้องมีคุณภาพ และเกิดความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ในรอบแรกจะไม่มี การตัดสินผลว่ารับรองหรือไม่รับรองมาตรฐาน เป็นการพิจารณาค่าบ่งชี้ความสำเร็จ ตัวบ่งชี้และระดับมาตรฐานพิจารณาจากค่าร้อยละและค่าเฉลี่ยของความสำเร็จในภาพรวมของสถานศึกษา ในระยะต่อมางานต่างๆ เริ่มมีความเข้าใจและตื่นตัวที่จะดำเนินการ การประกันคุณภาพภายในมากขึ้น หน่วยงานในส่วนกลางหน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่กำกับดูแลในพื้นที่หลายแห่งได้ดำเนินการระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อเตรียมรับการประเมินภายนอก โดยกำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกอย่างน้อย 1 ครั้งในทุก 5 ปี นับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้ายและเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณะ สมศ. ได้ดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกครั้งแรก (พ.ศ. 2544 - 2548) และประเมินคุณภาพรอบสอง (พ.ศ. 2549 - 2553) เสร็จสิ้นไปแล้ว (สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา. 2544: 11) การประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ. 2554 - 2558) มีหลักการสำคัญของการประเมินคุณภาพภายนอกสอดคล้องกับกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 หมวด 3 ว่าด้วย การประกันคุณภาพภายนอกต้องคำนึงถึงจุดมุ่งหมายและหลักการ ดังต่อไปนี้

- 1) เพื่อให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 2) ยึดหลักความเที่ยงตรงเป็นธรรม และโปร่งใส มีหลักฐานข้อมูลตามสภาพความเป็นจริงและมีความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้

3) สร้างความสมดุลระหว่างเสรีภาพทางการศึกษากับจุดมุ่งหมายและหลักการการศึกษาของชาติ โดยให้มีเอกภาพเชิงนโยบายซึ่งสถานศึกษาสามารถกำหนดเป้าหมายเฉพาะและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เต็มศักยภาพของสถานศึกษา

4) ส่งเสริมสนับสนุนและร่วมมือกับสถานศึกษาในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

5) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพและพัฒนาระบบการจัดการศึกษาของรัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบุคคล ครอบครัวองค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น

6) คำนึงถึงความเป็นอิสระเสรีภาพทางวิชาการเอกลักษณ์ ปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของสถานศึกษา โดย สมศ.จะดำเนินการพิจารณาและตรวจสอบจากผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา

จากสภาพการณ์การปฏิบัติงานของสถานศึกษา พบว่า แม้ว่าสถานศึกษาจำนวนหนึ่งสามารถดำเนินการได้อย่างเข้มแข็งมีผลงานประจักษ์ในการแข่งขันต่างๆ อย่างทัดเทียมนานาชาติ อารยประเทศ แต่หากพิจารณาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบระดับชาติ โดยรวมและผลการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) จะเห็นว่าสถานศึกษาจำนวนมากยังไม่สามารถปฏิบัติงานด้านการพัฒนาคุณภาพนักเรียนได้อย่างน่าพึงพอใจ ซึ่ง สมศ. รายงานว่าส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก (ตามความหมายของ สมศ. สถานศึกษาขนาดเล็กคือสถานศึกษาที่มีนักเรียนไม่เกิน 300 คน ซึ่งอาจเป็นสถานศึกษาประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษา) โดยสถานศึกษาขนาดเล็กส่วนใหญ่ยังเป็นปัญหาในด้านการประกันคุณภาพภายในและที่ยังไม่ได้รับการรับรองการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งเป็นประเด็นท้าทายสำคัญของระบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในปัจจุบัน (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2554: 13) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 3 จังหวัดชลบุรี จึงได้ดำเนินการตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการก็คือโรงเรียนให้โอกาสกับผู้ที่อยู่ในวัยเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคน ได้เรียนรู้ตามวัยอย่างมีคุณภาพ ภายใต้การจัดการศึกษาด้วยรูปแบบที่หลากหลายอย่างมีประสิทธิภาพ และมีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นระยะในทุกปี โดยมีการประเมินจากหน่วยงานต้นสังกัดติดตามตรวจสอบ สรุปและจัดทำรายงานเมื่อสิ้นปีการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ได้นำแนวคิดจากกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 จัดทำแนวทางการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสำหรับให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติเพื่อพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้เข้มแข็ง เพื่อให้สถานศึกษาเข้าใจและตระหนักถึงประโยชน์ สามารถดำเนินการตามภารกิจหลักของการประกันคุณภาพได้เหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2554) ภารกิจเร่งด่วนของ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา คือ การปฏิบัติงานเพื่อส่งเสริมให้ระบบการศึกษาเป็นระบบที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพควบคู่กันไปหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือต้องส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียนขนาดเล็กสามารถดำเนินการพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้ได้ตามมาตรฐานที่หลักสูตรกำหนดภายใต้การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2544: 2-3) โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานรายงานว่ามีโรงเรียนขนาดเล็กรวมทั้งสิ้น 14,816 โรงเรียนจากโรงเรียนทั้งหมด 31,116 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 47.62 รับผิดชอบนักเรียนร้อยละ 13.41 ของนักเรียนทั้งหมด อัตราส่วนครูต่อนักเรียน เท่ากับ 1 : 12 จากอดีตจนถึงปัจจุบันพบว่า มีโรงเรียนขนาดเล็กจำนวนมากที่ไม่สามารถพัฒนาตนเองให้เข้าสู่มาตรฐาน ยังประสบปัญหาในเรื่องคุณภาพของเด็กนักเรียน กล่าวคือ นักเรียนส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ ขาดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ทักษะด้านการคำนวณและภาษาต่างประเทศ ฉะนั้น การบริหารจัดการและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเต็มที่เนื่องจากมีจำนวนบุคลากรในโรงเรียนจำกัดและโรงเรียนมีภาระงานอื่นๆจำนวนมาก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2556: 3)

จากระบบการจัดการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 3 จังหวัดชลบุรี มุ่งหวังให้การบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กเกิดการใช้ทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพเกิดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้สูงขึ้น การจัดการเรียนการสอน พัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนให้มากที่สุด โดยใช้ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นแนวทางในการปฏิบัติ เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้เข้มแข็งและสามารถดำเนินการประกันคุณภาพได้เหมาะสม มีการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาและการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก การจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานและมีการบริหารจัดการด้วยรูปแบบต่างๆ ของทุกฝ่ายคำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้รับการรับรองจากการประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพภายนอก (องค์การมหาชน)

การประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษามีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับสถานศึกษาทุกแห่งและถือเป็นส่วนสำคัญของกระบวนการบริหารที่ขาดไม่ได้ ทั้งนี้เพราะว่าการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาเป็นขั้นตอนสำคัญที่จะสะท้อนกลับให้ผู้บริหารโรงเรียน ได้รับรู้ถึงระดับคุณภาพของสถานศึกษา ซึ่งจะช่วยในการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพของสถานศึกษาให้สูงขึ้นและสามารถแก้ปัญหาอย่างตรงประเด็น (สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543 ก: 68)

การประกันคุณภาพภายในกับการประเมินคุณภาพภายนอกจึงมีความสัมพันธ์กันด้วยมาตรฐานการศึกษาซึ่งสถานศึกษาจะใช้มาตรฐานการศึกษาใดก็ได้ตามความเหมาะสมและบริบทของสถานศึกษา แต่ควรมีส่วนที่สอดคล้องกับมาตรฐานการประเมินภายนอกซึ่งพัฒนาตามจุดมุ่งหมาย หลักการ และแนวการจัดการศึกษาของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติรวมอยู่ด้วย

(สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา. 2544: 5) ซึ่งหลักเกณฑ์การกำหนดตัวบ่งชี้การประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยกำหนดตัวบ่งชี้เป็น 3 กลุ่ม คือกลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน กลุ่มตัวบ่งชี้อัตลักษณ์และกลุ่มตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม สำหรับเกณฑ์การประเมินคุณภาพรอบสามนี้แบ่งเป็น 5 ระดับคือ ระดับดีมาก ระดับดี ระดับพอใช้ ระดับต้องปรับปรุง และระดับต้องปรับปรุงเร่งด่วน ในการประเมินคุณภาพ รอบสาม จะต้องระบุว่า สถานศึกษาที่ได้รับการประเมินนั้นได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาหรือไม่รับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาเช่นเดียวกับการประเมินคุณภาพภายนอกทั้งสอง

จากเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกทั้งสองและรอบสาม จะเห็นได้ว่าการประเมินระดับตัวบ่งชี้และระดับมาตรฐานส่วนใหญ่เป็นเกณฑ์เชิงปริมาณที่เป็นค่าเฉลี่ยร้อยละของความสำเร็จที่เป็นผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษา ยกตัวอย่างเช่นกลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน ตัวบ่งชี้ที่ 4 ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น ตัวบ่งชี้ที่ 5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ก็จะใช้ค่าเฉลี่ยของแต่ละตัวบ่งชี้ที่เป็นตัวเลขจำนวนเดียวแทนความสำเร็จของทั้งโรงเรียน ซึ่งระบบประกันคุณภาพภายในมีการนำเสนอข้อมูลที่เป็นค่าเฉลี่ยของความสำเร็จในภาพรวมของทั้งสถานศึกษา เมื่อมีปัญหาที่ต้องพัฒนาคุณภาพก็ไม่สามารถระบุได้อย่างชัดเจนทำให้วิเคราะห์ปัญหาได้ไม่ชัดเจนและเมื่อสถานศึกษาใดที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาแล้ว สถานศึกษาก็จะต้องนำผลจากการประเมินไปปรับปรุงพัฒนาโรงเรียนต่อไป การประกันคุณภาพภายในจึงเป็นระบบที่จะช่วยให้การดำเนินงานให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวปฏิบัติในการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาแนวปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 3 จังหวัดชลบุรี ที่ผ่านการรับรองการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม ระดับดีมาก ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาการดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็กมีปัญหาในด้านทรัพยากรบุคคล งบประมาณ และการบริหารจัดการด้วยความไม่พร้อมในหลายด้าน จากรายงานผลการประเมินภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานการศึกษา ตัวบ่งชี้ที่การประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อนำแนวปฏิบัติดำเนินการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็กที่มุ่งมั่นในการปฏิรูปการศึกษาให้สำเร็จ และเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ในรอบที่สี่ และเพื่อให้สถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานได้นำไปใช้เป็นแนวปฏิบัติในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็กต่อไป

คำถามวิจัย

1. กลไกการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 3 จังหวัดชลบุรี ที่ผ่านการรับรองการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสามระดับดีมากเป็นอย่างไร
2. การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 3 จังหวัดชลบุรีในปัจจุบันเป็นอย่างไร
3. แนวปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่เหมาะสมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็กระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 3 จังหวัดชลบุรีควรมีลักษณะเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากลไกการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 3 จังหวัดชลบุรี ที่ผ่านการรับรองการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม ระดับดีมาก
2. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 3 จังหวัดชลบุรี
3. เพื่อเสนอแนวปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่เหมาะสมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 3 จังหวัดชลบุรี

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ทำให้ได้ทราบกลไกของสถานศึกษาขนาดเล็กที่ดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ผ่านการรับรองการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม ระดับดีมาก ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) และได้ทราบสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 3 จังหวัดชลบุรี เพื่อนำแนวปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก และเสนอแนวปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็กนำไปใช้ในการพัฒนาระบบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างเหมาะสม

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาแนวปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 3 จังหวัดชลบุรี ที่ผ่านการรับรองประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) โดยยึดหลักตามกฎกระทรวง ว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 รายละเอียดในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีทั้งหมด 8 ขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
2. จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
3. จัดระบบบริหารและสารสนเทศ
4. ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
5. จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
6. จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
7. จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน
8. จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย 3 ระยะ โดยแบ่งกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างตามระยะที่ดำเนินการ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษากลไกการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 3 จังหวัดชลบุรี ที่ผ่านรับการรับรองการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม ระดับดีมาก

ในระยะนี้เป็นการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยมุ่งศึกษากลุ่มเป้าหมายที่กำหนด ดังนี้

กลุ่มเป้าหมายในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพเกี่ยวกับกลไกดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 3 จังหวัดชลบุรีจำนวน 3 โรงเรียนที่ผ่านรับการรับรองการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม ระดับดีมาก โดยมีข้อมูลพื้นฐาน ดังนี้

1. โรงเรียนบ้านสันติคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จัดการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัย (อ.1-อ.2) และระดับประถมศึกษา (ป.1-ป.6) มีนักเรียนทั้งสิ้น 251 คน ครู 10 คนครูอัตราจ้าง 4 คนและคณะกรรมการสถานศึกษา 5 คน

2. โรงเรียนวัดนาจอมเทียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 มีนักเรียน 293 คน เปิดทำการสอน ตั้งแต่ชั้นอนุบาล 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 3 คณะกรรมการสถานศึกษา 8 คน คณะกรรมการนักเรียน 10 คน

3. โรงเรียนบ้านนอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 เปิดสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาล1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีนักเรียนอนุบาล 11 คน ประถมศึกษา 83 คนมีครู 5 อัตรา พนักงานบริการ 1 อัตรา และคณะกรรมการสถานศึกษา 9 คน

ตาราง 1 ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษากลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพ

ชื่อโรงเรียน	จำนวนนักเรียนทั้งหมด	ผลการประเมินคุณภาพภายนอก		
		รอบแรก	รอบสอง	รอบสาม
1. โรงเรียนบ้านนอก	เปิดสอนระดับชั้นอนุบาล- ป. 6 จำนวน 85 คน	รับรอง	ดีมาก	ดีมาก
2. โรงเรียนบ้านสันติคาม	เปิดสอนระดับชั้นอนุบาล- ป. 6 จำนวน 235 คน	รับรอง	ดีมาก	ดีมาก
3. โรงเรียนวัดนาจอมเทียน	เปิดสอนระดับชั้นอนุบาล- ป. 6 จำนวน 273 คน	รับรอง	ดีมาก	ดีมาก

โดยในแต่ละสถานศึกษาประกอบด้วยผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนละ 1 คน คุณสมบัติ (1) บริหารจัดการสถานศึกษาหรือดูแลพัฒนาสถานศึกษาในด้านการประกันคุณภาพการศึกษา (2) มีประสบการณ์บริหารสถานศึกษา 3 ปีขึ้นไป (3) จบการศึกษาระดับปริญญาตรี เทียบเท่าหรือสูงกว่า ผู้บริหารหัวหน้าฝ่ายหรือครูผู้รับผิดชอบงานระบบประกันคุณภาพภายในโรงเรียนละ 3 คน ครูผู้สอน โรงเรียนละ 3 คน คุณสมบัติ ดังนี้ (1) รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน (2) รับผิดชอบงานด้านการเรียนการสอนของโรงเรียน (3) มีประสบการณ์ทำงาน 1 ปีขึ้นไป (4) จบการศึกษาระดับปริญญาตรี เทียบเท่าหรือสูงกว่าคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนละ 3 คน คุณสมบัติ ดังนี้ (1) เป็นผู้แทนชุมชน/ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดำเนินงานในสถานศึกษา (2) มีประสบการณ์ทำงาน 1 ปีขึ้นไป (3) จบการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี เทียบเท่าหรือสูงกว่า

ระยะที่ 2 ศึกษาสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็กระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 3 จังหวัดชลบุรี

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานประกันคุณภาพภายในคณะครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็กระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 3 จังหวัดชลบุรี จำนวน 33 โรงเรียน ประกอบด้วยจำนวนผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา 371 คนและคณะกรรมการสถานศึกษาจำนวน 301 คน รวมประชากรทั้งหมด จำนวน 672 คน

กลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายหรือครูผู้รับผิดชอบงานระบบประกันคุณภาพภายใน ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 3 จังหวัดชลบุรีที่ได้ผ่านการรับรองการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) กำหนดระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 5 % และระดับความเชื่อมั่น 95% ทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 326 คน ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 191 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาจำนวน 135 คนได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยแบ่งสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตามเขตอำเภอ เขต 3 จังหวัดชลบุรี จำนวน 15 โรงเรียน และมีเขตการปกครองในแต่ละอำเภอจากฐานข้อมูลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 3 จังหวัดชลบุรี

ประเด็นที่สนใจศึกษา

คือ การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการและการดำเนินการตามระบบการติดตามตรวจสอบคุณภาพและการประเมินผล โดยทั้งผู้บริหารและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษา ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายวางแผน ติดตาม ประเมินผลพัฒนาปรับปรุงให้สถานศึกษามีคุณภาพเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

2. กลไกการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน หมายถึง ขั้นตอนที่ทำให้ระบบมีการขับเคลื่อนหรือดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โดยมีการจัดสรรทรัพยากรมีการจัดองค์กรหน่วยงานหรือกลุ่มบุคคลให้เป็นผู้ดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน เช่น การแต่งตั้งผู้รับผิดชอบมาดำเนินการ ควบคุมกิจกรรมให้เป็นไปตามแผนงาน โดยมีรายงานการประชุมคณะทำงานรายงานผลการดำเนินการประเมินระบบ และสรุปผลการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายใน

3. สถานศึกษาขนาดเล็ก หมายถึง สถานศึกษาที่เปิดสอนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยมีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 300 คน (สมศ. 2554:13)

4. สภาพการดำเนินการงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง สภาพการทำงานหรือการปฏิบัติงานของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

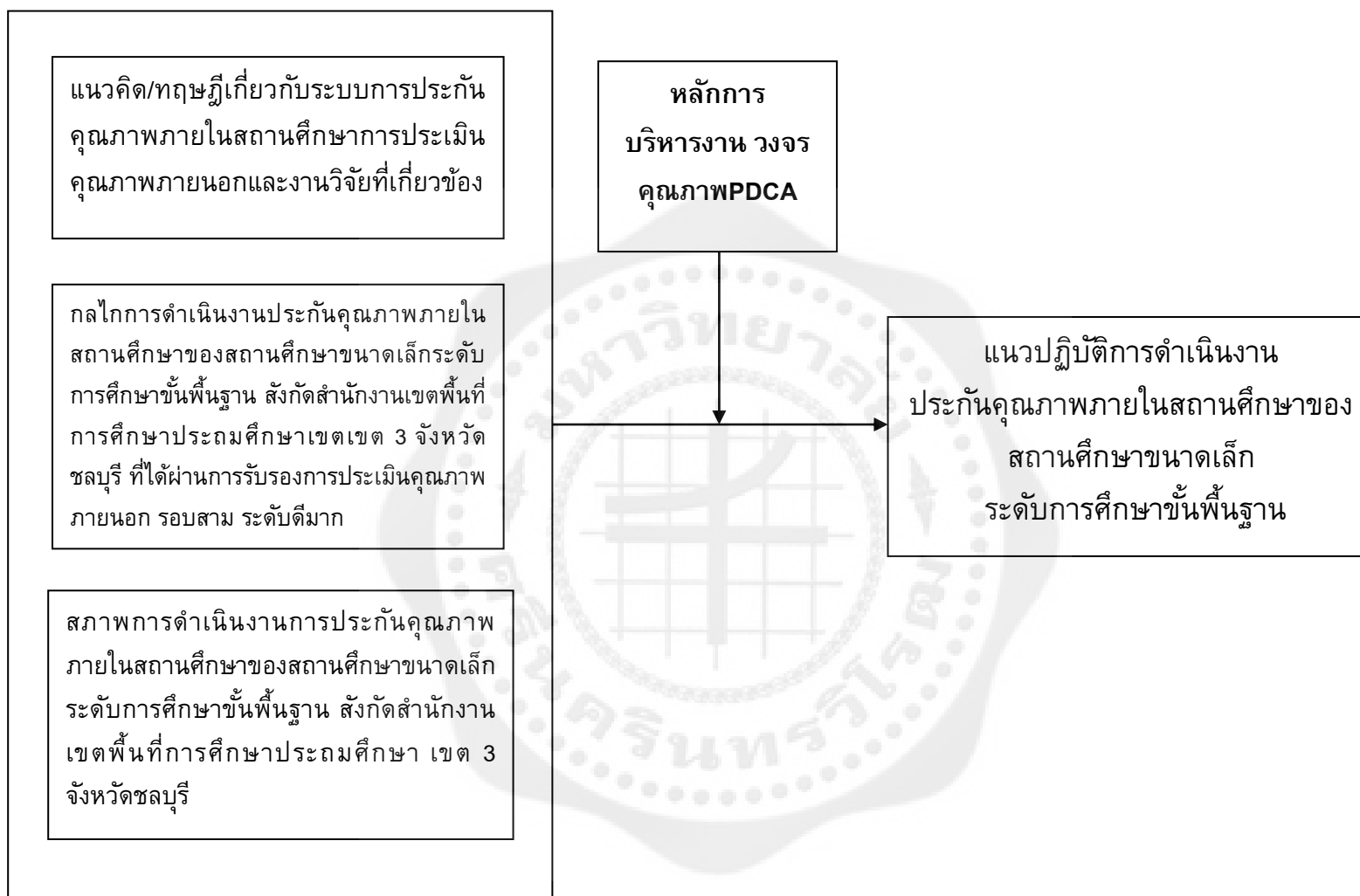
5. กระบวนการ PDCA หมายถึง กระบวนการดำเนินงานตามขั้นตอน ประกอบด้วย P (Plan) สถานศึกษาวางแผนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา D (Do) สถานศึกษาดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา C (Check) สถานศึกษาตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา A (Act) สถานศึกษาพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีวิจัยในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดแนวปฏิบัติการดำเนินการงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการศึกษาจากเอกสาร แนวคิด/ทฤษฎีเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การประเมินคุณภาพภายนอกและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานที่ทำให้เข้าใจถึงแนวปฏิบัติในการดำเนินการงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาประกอบกับการศึกษากลไกการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 3 จังหวัดชลบุรี ที่ได้ผ่านการรับรองการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามในระดับ ดีมาก และศึกษาสภาพการดำเนินการงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 3 จังหวัดชลบุรี

โดยใช้กรอบแนวปฏิบัติการดำเนินการงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับขั้นพื้นฐาน ประยุกต์กับแนวคิดหลักการบริหารตามวงจรคุณภาพ PDCA (Deming in Mycoted: 2004) โดยมีการตรวจสอบคุณภาพของแนวปฏิบัติการดำเนินการงานระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อให้ได้แนวปฏิบัติการดำเนินการงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เหมาะสม สามารถรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกได้

อย่างมีประสิทธิภาพดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ผ่านการรับรองการประเมิน คุณภาพ ภายนอก รอบสาม ระดับดีมาก ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพภายนอก (องค์การมหาชน) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 3 จังหวัดชลบุรีโดยผู้วิจัยได้ ศึกษาตำราเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนำมาประกอบการวิจัยดังนี้

- 1.การจัดการศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก
- 2.แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา
 - 2.1 ความหมายของการประกันคุณภาพ
 - 2.2 ระบบการประกันคุณภาพ
 - 2.3 การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
 - 2.3.1 ความหมายการประกันคุณภาพภายใน
 - 2.3.2 หลักการประกันคุณภาพภายใน
 - 2.3.3 ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
 - 2.3.4 หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา
 - 2.4 การประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา
 - 2.4.1 ความหมายการประเมินคุณภาพภายนอก
 - 2.4.2 หลักการประเมินคุณภาพภายนอก
 - 2.4.3ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพภายในกับการประเมินคุณภาพภายนอก
 - 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
- 3.แนวคิด/ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารวงจรคุณภาพPDCA
 - 3.1 หลักการบริหารวงจรคุณภาพ PDCA
 - 3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารวงจรคุณภาพPDCA
- 4.งานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

1. การจัดการศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดำเนินการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กอย่างหลากหลายเรื่อยมาเช่นการสนับสนุนการใช้สื่อเทคโนโลยีการจัดเครือข่าย สถานศึกษาการรวมสถานศึกษาเพื่อการใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ฯลฯ อย่างไรก็ตามการดำเนินงานของสถานศึกษาโดยทั่วไปมักประสบสภาพปัจจุบันปัญหาที่ใกล้เคียงกันนั้นคือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่อนข้างต่ำและจากการสำรวจความคิดเห็นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (สำนันโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551) พบปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานและมีข้อสังเกตและประเด็นอภิปราย 3 ประเด็นคือด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหารจัดการโรงเรียนและ ด้านประสิทธิภาพการจัดการศึกษาดังนี้

1) การจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนเป็นภารกิจหลักของโรงเรียนซึ่งเป็นภารกิจที่มีความสำคัญมากที่สุดในระบบการศึกษาเนื่องจากเป็นงานที่ต้องมุ่งเน้นการพัฒนาความรู้ทักษะและลักษณะที่พึงประสงค์สำหรับนักเรียนทุกคนอย่างเสมอภาคอย่างใดก็ตามมีข้อสังเกตการดำเนินงานของโรงเรียนขนาดเล็กโดยสรุปดังนี้

- ครูไม่ครบชั้นและไม่ครบวิชาเอกเนื่องจากโรงเรียนมีนักเรียนจำนวนน้อย
- เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนแบบคณะชั้นยังเป็นเรื่องใหม่ครูและผู้ปกครองจำนวนหนึ่งยังไม่เชื่อมั่นในการเรียนการสอนลักษณะนี้
- การเรียนการสอนที่แยกส่วนตามรายวิชาขาดการบูรณาการทั้งด้านเนื้อหาและคุณลักษณะที่พึงประสงค์
- การละเลยการรู้จักเด็กและการติดตามการพัฒนาเด็กเป็นรายบุคคลทำให้นักเรียนจำนวนหนึ่งเรียนไม่ทันและอาจถูกทอดทิ้ง
- บทเรียนและกิจกรรมการเรียนการสอนไม่น่าสนใจที่จะจูงใจนักเรียนให้กระตือรือร้นต่อการเรียน
- ครูมีงานธุรการจำนวนมากทำให้มีเวลาสำหรับนักเรียนน้อยลงและควรเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักเรียนเช่นการสร้างความอบอุ่นและความใกล้ชิดกับนักเรียนบรรยากาศประชาธิปไตยในห้องเรียนและการเคารพความคิดเห็นและสิทธิของนักเรียน

2) การบริหารจัดการสถานศึกษา

สถานศึกษา เป็นหน่วยจัดการศึกษาที่มีความสำคัญอย่างยิ่งการปฏิบัติงานของสถานศึกษาจำเป็นต้องมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพเพื่อให้ส่งผลต่อการพัฒนานักเรียนอย่างแท้จริง การดำเนินการของ สถานศึกษา ที่ผ่านมายังต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไขทั้งนี้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรมีบทบาทชัดเจนและเข้มแข็งในการติดตามความก้าวหน้าและช่วยเหลือสนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษาดังนี้

- การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษายังมีบทบาทน้อยและยังขาดความเข้าใจอย่างชัดเจนเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ

- สถานศึกษา ขาดกระบวนการและระบบความรับผิดชอบต่อผลงาน (Accountability system) ที่ชัดเจนซึ่งสมควรได้รับการส่งเสริมและพัฒนาโดยมีองค์ประกอบที่สำคัญได้แก่

- การวางแผนพัฒนาสถานศึกษาระยะ 4 ปีและแผนปฏิบัติการประจำปี

- การประเมินผลความก้าวหน้าการปฏิบัติงานของสถานศึกษาโดยการประเมินหรือทบทวน ผลงานของตนเอง

- การรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานผู้ปกครองชุมชนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสาธารณชน

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานของสถานศึกษาเป็นรายโรงเรียน

- การแทรกแซงหรือช่วยเหลือจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหากสถานศึกษาดำเนินงานได้ต่ำกว่าเป้าหมายตามแผนพัฒนาสถานศึกษา

การปฏิบัติงานตามกระบวนการเรียนการสอนและความรับผิดชอบต่อผลงานดังกล่าวสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 จึงไม่ใช่เป็นการสร้างงานขึ้นมาใหม่แยกจากเดิมนอกจากนี้การทำงานต่างๆควรสอดคล้องกับวัตถุประสงค์เป้าหมายกลยุทธ์ตามแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา เพื่อให้การทำงานทุกอย่างอยู่ในกรอบที่ชัดเจนโดยไม่เพิ่มภาระงานให้แก่ สถานศึกษาโดยไม่จำเป็น

3) ประสิทธิภาพการจัดการศึกษา

ภายใต้ทรัพยากรทางการศึกษาที่มีอยู่อย่างจำกัดการวางแผนการจัดการศึกษาจึงมีความสำคัญยิ่งที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพและประสิทธิภาพการจัดการศึกษาซึ่งสมควรพิจารณาสาระสำคัญดังต่อไปนี้

การเพิ่มอัตราครูต่อนักเรียนเป็นประเด็นสำคัญที่ต้องการการจัดการอย่างจริงจังโดยมีการ วางแผนบุคลากรเมื่อมีการเกษียณอายุราชการและการบรรจุแต่งตั้งครูใหม่

- การพัฒนาบุคลากรครูและผู้บริหารโรงเรียนยังทำได้น้อยและส่วนใหญ่จะพัฒนาครูด้านอื่นๆมากกว่าด้านการเรียนการสอน

- ระบบการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรเพื่อการศึกษาซึ่งยังต้องการการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพเนื่องจากยังมีการได้เปรียบเสียเปรียบกันระหว่างโรงเรียนซึ่งโดยหลักการควรคำนึงถึง

- ความเป็นธรรม (equity) เป็นหลักการพื้นฐานของการสนับสนุนงบประมาณให้แก่ สถานศึกษา จะต้องไม่มี สถานศึกษา ใด ๆ ได้รับงบประมาณอย่างได้เปรียบ สถานศึกษาอื่น

- ความยุติธรรม (fairness) กล่าวคือสถานศึกษาที่มีลักษณะหรือ องค์ประกอบคล้ายกันควรได้รับงบประมาณจำนวนเท่ากันหรือไม่แตกต่างกัน

- สถานศึกษาตัดสินใจใช้จ่ายงบประมาณเพื่อโครงการต่างๆที่สามารถทำให้เกิดผลการพัฒนาเหมาะสมกับความต้องการจำเป็นของนักเรียนทั้งนี้ภายใต้กรอบนโยบายและ มาตรฐานของรัฐ

- การจัดศูนย์เครือข่ายโรงเรียนเพื่อให้เกิดความร่วมมือและการใช้ทรัพยากร ร่วมกันระหว่างสถานศึกษาที่อยู่ใกล้เคียงกัน

- การรวมและเลิกสถานศึกษาหากมีนักเรียนจำนวนน้อยมากสถานศึกษา ตั้งอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกันและการคมนาคมสะดวก

การพัฒนาคุณภาพ สถานศึกษาขนาดเล็ก

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้ทบทวนแนวทางการพัฒนาคุณภาพ โรงเรียนขนาดเล็กเพื่อให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนา สถานศึกษา ขนาดเล็กโดยได้ พิจารณากำหนดนโยบายเป้าหมายการดำเนินงานให้ชัดเจนและนำเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติงาน ให้แก่หน่วยงานทุกระดับดังรายละเอียดต่อไปนี้

นโยบาย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดำเนินการพัฒนาคุณภาพ สถานศึกษา ขนาดเล็กจากการสำรวจความคิดเห็นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามักประสบสภาพปัจจุบัน ปัญหาที่ใกล้เคียงกันนั้นคือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่อนข้างต่ำ (สำนักงานนโยบายและแผนการศึกษา ขั้นพื้นฐาน, 2551) พบปัญหาอุปสรรคการดำเนินงาน มีข้อสังเกตและประเด็นอภิปราย 3 ประเด็น คือด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาและด้านประสิทธิภาพการจัดการศึกษา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพส่งผลให้นักเรียน ได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา
2. เพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กให้มีขนาดที่เหมาะสมและมี ประสิทธิภาพ

กรอบความคิด

สถานศึกษาเป็นองค์กรที่เกี่ยวข้องในการดูแลให้นักเรียนทุกคนได้เรียนอย่างมีคุณภาพได้มาตรฐานระดับสูงไม่ว่านักเรียนจะด้อยโอกาสเพียงใดโดยการปฏิบัติงานบนพื้นฐานขององค์ประกอบที่สำคัญนั่นคือผลการเรียนรู้ของนักเรียนทุกคนไม่ว่านักเรียนมีพื้นฐานครอบครัวทางเศรษฐกิจสังคม จึงเป็นความรับผิดชอบของ สถานศึกษา และองค์กรได้ ตั้งเป้าหมายหรือมาตรฐานการเรียนรู้การจัดการเรียนการสอนการจัดทรัพยากรสนับสนุนการประเมินผลงานและการได้รับรางวัลหากทำดีหรือความช่วยเหลือแก้ไขจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหากผลงานยังต้องพัฒนาปรับปรุงซึ่งหาก สถานศึกษา สามารถปฏิบัติงานตามกรอบได้อย่างต่อเนื่องจริงจึงย่อมจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้อย่างแท้จริง

ดังนั้นเพื่อช่วยให้ผู้บริหาร สถานศึกษา จัดการ สถานศึกษา ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สถานศึกษาจึงควรปฏิบัติงานตามภารกิจหลักที่เน้นเป้าหมายอย่างชัดเจน 3 ประการนั้นคือ

- 1) การพัฒนาผลการเรียนของนักเรียน
- 2) การพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนด้านความมุ่งมั่นใฝ่รู้ใฝ่เรียนและความ

เป็นอยู่ที่ดี

- 3) การดูแลส่งต่อให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิตทั้งนี้โดยจัดระบบบริหารสถานศึกษาให้กระชับเป็นเอกภาพและมีประสิทธิภาพ

จากกรอบความคิดและเป้าหมายของแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก พ . ศ. 2551 - 2553 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงเสนอกรอบการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กเป็นการเปลี่ยนการปฏิบัติและสร้างวัฒนธรรมใหม่ประกอบด้วยการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่สำคัญ 3 ประการคือวัฒนธรรมการเรียนรู้วัฒนธรรมความรับผิดชอบต่อผลงาน วัฒนธรรมประสิทธิภาพการบริหารจัดการ

ภาพประกอบ 2 กรอบแนวทางการพัฒนาวัฒนธรรมคุณภาพสถานศึกษาขนาดเล็ก
(สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551)

กรอบการพัฒนาคุณภาพ สถานศึกษา ขนาดเล็ก เพื่อพัฒนาระบบ สถานศึกษา ให้เข้มแข็ง มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพนักเรียนจึงเป็นความสำคัญอย่างยิ่งจึงกำหนดแนวทางสำคัญ 3 ประการ ดังนี้

1. กรอบวัฒนธรรมการเรียนรู้มีแนวทางปฏิบัติสำคัญ 5 ประการ

1.1 ทักษะพื้นฐานโดยเน้นอ่านออกเขียนได้คิดเลขเป็นในชั้นป. 1-2-3 เนื่องจาก เป็นสมรรถนะพื้นฐานที่นักเรียนใช้ในการเรียนรู้กลุ่มสาระวิชาต่างๆ

1.2 จัดการห้องเรียนโดยเน้นการเรียนการสอนแบบคละชั้นหรือบูรณาการ โดยเฉพาะในสถานศึกษาที่มีครูไม่ครบชั้น

1.3 ปรับเปลี่ยนการสอนโดยเน้นบทบาทหรือความเป็นมืออาชีพของครูในการ ออกแบบการเรียนรู้และนวัตกรรมที่น่าสนใจและท้าทายเพื่อจูงใจนักเรียนให้เกิดมุ่งมั่นใฝ่รู้ใฝ่เรียน และประสบผลสำเร็จในการเรียนอย่างแท้จริง

1.4 เอื้ออาทรต่อกันโดยการจัดบรรยากาศห้องเรียนเสมือนบ้านรักนักเรียนเสมือน ลูกกล่าวคือครูและนักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีเอื้ออาทรต่อกันเพื่อส่งเสริมวิถีชีวิตประชาธิปไตยทั้ง ยังสามารถลดปัญหาพฤติกรรมนักเรียน

2. กรอบวัฒนธรรมความรับผิดชอบต่อผลงานมีแนวปฏิบัติสำคัญ 3 ประการ

1. สถานศึกษา ดำเนินการพัฒนาคุณภาพให้มีความยั่งยืนโดยจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อสร้างความมั่นใจให้ผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งประกอบด้วยกระบวนการสำคัญ คือโรงเรียนประเมินตนเองและนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาตนเองโดยกำหนด แผนพัฒนาระยะปานกลาง 4 ปีและแผนปฏิบัติการรายปีและ สถานศึกษารายงานผลการปฏิบัติงาน ประจำปี

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาติดตามความก้าวหน้าผลการปฏิบัติงานของทุก โรงเรียนเป็นรายโรงเรียน

3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำเนินการช่วยเหลือหรือแก้ไขเมื่อสถานศึกษา ปฏิบัติงานต่ำกว่าเป้าหมายในกระบวนการต่างๆ ข้างต้นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรมี บทบาทและมีส่วนร่วมตัดสินใจในการดำเนินการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต้องรู้จัก สถานศึกษา และทบทวนติดตามการปฏิบัติงานหรือความก้าวหน้าของ สถานศึกษาเป็นรายโรงเรียนนี้เพื่อให้การ ปฏิบัติงานของสถานศึกษาพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

3. กรอบวัฒนธรรมประสิทธิภาพการบริหารจัดการ

สำนักงานการศึกษาเขตพื้นที่ควรดำเนินการร่วมกับคณะกรรมการข้าราชการครูและ บุคลากรทางการศึกษา (อกคศ.) คณะกรรมการติดตามประเมินและนิเทศการศึกษา (กตปน.) และ คณะกรรมการการศึกษาเขตพื้นที่ (กพท.) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดอัตราครูต่อนักเรียนให้ เหมาะสมการพัฒนาครูและผู้บริหารโรงเรียนโดยเน้นการสร้างชุมชนวิชาชีพ (Professional community) เพื่อมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการจัดการเรียนการสอนระหว่างครูการปฏิบัติงานแบบ มีส่วนร่วมการพัฒนาความสามารถด้านการเรียนการสอนคละชั้นหรือบูรณาการหรือการบริหาร จัดการด้วย ICT เป็นต้น

การจำแนกความด้อยโอกาสของ สถานศึกษา เพื่อให้การจัดสรรงบประมาณเหมาะสมกับ สภาพความต้องการของ สถานศึกษามากขึ้นการจัดศูนย์เครือข่าย สถานศึกษาเพื่อความร่วมมือทาง วิชาการและการใช้ทรัพยากรร่วมกันการรวมเล็กลุ่มสถานศึกษาหากมีจำนวนนักเรียนน้อยและมีการ คมนาคมสะดวก สถานศึกษา ดำเนินการพัฒนาคุณภาพ สถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานผู้ปกครองและชุมชนตลอดจนมีการประชาสัมพันธ์อย่าง ต่อเนื่อง

สรุปการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก พบว่า ปัญหาในการดำเนินงานด้านการ เรียนการสอน การบริหารจัดการโรงเรียนและประสิทธิภาพการจัดการศึกษาก่อให้เกิดแนวทางการ พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีการ สนับสนุนการใช้สื่อเทคโนโลยี การจัดเครือข่ายสถานศึกษา การรวมสถานศึกษาเพื่อการใช้ ทรัพยากรร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ โดยยึดหลักในการปฏิบัติงานตามเป้าหมาย คือ การพัฒนา ผลการเรียนรู้ การพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนด้านความมุ่งมั่นใฝ่รู้ใฝ่เรียนและความเป็นอยู่ที่ดี

การดูแลส่งเสริมให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิต เน้นให้สถานศึกษาจัดระบบการบริหารสถานศึกษาให้เป็นเอกภาพและมีประสิทธิภาพ โดยการเปลี่ยนการปฏิบัติและสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่สำคัญตามกรอบแนวทางการพัฒนาวัฒนธรรมคุณภาพสถานศึกษาขนาดเล็ก

2. แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา

2.1 ความหมายการประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพ (Quality Assurance) เป็นศัพท์ทางวิชาการที่วงการศึกษายืมมาจากวงธุรกิจ และอุตสาหกรรมและนำเข้ามาใช้เพื่อการบริหารและการจัดการเชิงคุณภาพขององค์กรทางการศึกษา โดยมีผู้ให้ความหมายการประกันคุณภาพไว้ ดังนี้

เมอร์กาทรอยด์ และ มอร์แกน (Murgatroyd S; & Morgan, Colin. 1994: 45) การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาและกระบวนการตรวจสอบ หรือ การประเมินว่าเป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพศึกษามากน้อยเพียงไร

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543ข:7) ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาหมายถึงการบริหารจัดการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545) ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาว่าเป็นกระบวนการที่บุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาร่วมกันวางแผนกำหนดเป้าหมายและวิธีการลงมือทำตามแผนในทุกขั้นตอนมีการบันทึกข้อมูลเพื่อร่วมกันตรวจสอบผลงานหาจุดเด่นจุดที่ต้องปรับปรุงแล้วร่วมกันปรับปรุงแผนงานนั้นๆ โดยมุ่งหวังให้มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสถานศึกษาที่เน้นคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2542:8) ให้ความหมายว่าการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การให้ความมั่นใจแก่ ผู้รับบริการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องว่า มีโรงเรียนเอกชนมีแนวทางจัดและพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจนและสอดคล้องกับหลักการ นโยบาย และจุดเน้นของแผนการศึกษาของรัฐ และโรงเรียนได้ปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าวอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อคุณภาพการศึกษาที่ดีของผู้เรียนแต่ละคนและทุกคน

สงบ ลักษณะ (2541: 2) กล่าวว่า การประกันคุณภาพ คือ การวางแผน และการปฏิบัติของหน่วยผลิตที่มุ่งจะผลิตสิ่งที่มีคุณภาพตรงกับความต้องการของผู้ใช้ผลผลิต

สุนทร โสทธิพันธุ์ (2542: 52) ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพ หมายถึง การจัดระบบบริหารวิชาการในมหาวิทยาลัยหรือสถาบัน เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าการกำหนดคุณภาพการสร้างการรักษา การติดตามขั้นตอนต่างๆ ในกระบวนการผลิต การปรับปรุงคุณภาพงานเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ (2542: 27-45) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการที่จะยกมาตรฐานของโรงเรียนต่างๆที่ยังไม่เข้ามาตรฐานผลักดันให้ได้มาตรฐานสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพผู้จัดการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดให้

อุทุมพร จามรมาน (2543: 2) ได้ให้ความหมาย การประกันคุณภาพการศึกษาว่าเป็นการควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพภายใน และโดยภายนอกแล้วตัดสินตามเกณฑ์

สมคิด พรหมจ้อย และ สุพักตร์ พิบูลย์(2544: 4)กล่าวว่ากิจกรรมหรือแนวปฏิบัติที่จำเป็นต้องดำเนินงาน เพื่อประกันคุณภาพของการศึกษาได้รับการรักษาไว้และส่งเสริมเพิ่มพูนการประกันคุณภาพการศึกษาจึงรวมถึงกิจกรรมหรือแนวปฏิบัติใดๆ ที่หากได้ดำเนินการตามระบบ และแผนที่ได้วางไว้แล้วจะทำให้เกิดว่าจะได้ผลผลิตของการศึกษาที่มีคุณภาพ ตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์

จากความหมาย กล่าวโดยสรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการดำเนินงานที่บุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษามีส่วนร่วมกันวางแผนกำหนด เป้าหมาย แนวทาง ปฏิบัติมีการบันทึกข้อมูลเพื่อติดตามตรวจสอบและประเมินผล โดยมุ่งพัฒนาคุณภาพการบริหาร จัดการสถานศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแนวปฏิบัติ กระบวนการในการ จัดระบบและกลไกในการ กำกับติดตาม ควบคุมคุณภาพตรวจสอบคุณภาพ ประเมินคุณภาพและพัฒนาคุณภาพเพื่อ ปรับปรุง การศึกษามีคุณภาพบรรลุตามเกณฑ์ที่กำหนด ให้เป็นระบบ และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ตาม มาตรฐานการศึกษาทุกระดับ

2.2 ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นระบบที่กำหนดขึ้นเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และมาตรฐานทุกระดับ หากได้ดำเนินการตามระบบและแผนที่วางไว้แล้วจึงจะทำให้เกิดความมั่นใจ ว่าสถานศึกษามีคุณภาพและได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับของบุคคลภายนอกและสถานศึกษา โดยมี นักการศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษาได้กล่าวถึงระบบการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ดังนี้

ฮาแมน (Harman G. 1996: 87-89) ได้กำหนดว่า วิธีการประกันคุณภาพเป็นการควบคุม และกลไกในการประกันคุณภาพในรูปแบบต่างๆและกลไกการรักษามาตรฐานคุณภาพของ การศึกษา ได้เสนอวิธีการประกันคุณภาพแนวใหม่ (Quality Assurance Approaches) ที่เหมาะสม กับสภาพการณ์ สรุปได้ว่าดังนี้

1. ระเบียบวิธีที่ใช้ มี5แบบ ได้แก่

- การศึกษาหรือการประเมินตนเอง
- การประเมินจากบุคคลภายนอก
- การวิเคราะห์เอกสารทางสถิติต่างๆและหรือการวิเคราะห์จากตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน
- การสำรวจความคิดเห็นของนักเรียนหรือนักศึกษา ผู้จบการศึกษา

นายจ้างและองค์กร

- การทดสอบวัดความรู้ ทักษะ และความสามารถของผู้เรียน
- 2. จุดเน้น มี 2 ระดับคือ ระบบการประกันคุณภาพระดับชาติหรือระดับภูมิภาค
 - ระดับชาติ เป็นการตรวจสอบสาขาวิชา เน้นตรวจสอบผลงานด้านการทำวิจัย การสอน และตรวจสอบทั้งการวิจัยและการสอน
 - ระดับภูมิภาค โดยภาพรวมตรวจสอบกับสถาบันสาขาวิชา ตรวจสอบเฉพาะ การสอน การประกันคุณภาพงานวิจัย การจัดการกระบวนการประกันคุณภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ (2546: 14) กำหนดว่า ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการวิธีการหรือกลยุทธ์ที่กำหนดแนวปฏิบัติในการดำเนินงานในการจัดการศึกษาที่เป็นหลักประกันว่า นักเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและเป็นที่ยอมรับของสังคม

สมศักดิ์ สินธุระเวช (2542: 27) กำหนดไว้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการที่จะยกมาตรฐานของโรงเรียนต่างๆที่ยังไม่เข้ามาตรฐานผลักดันให้ได้มาตรฐานสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพผู้จัดการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดให้

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2547:68-69) ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของประเทศไทยได้กล่าวไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ดังนี้

มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบประกันคุณภาพภายใน และระบบประกันคุณภาพภายนอก

มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

มาตรา 49 ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์การมหาชนทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอกและทำการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษาของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมาย หลักการและแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

ให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อย 1 ครั้งในทุก 5 ปี นับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้ายและเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

มาตรา 50 ให้สถานศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่างๆ ที่มีข้อมูลเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาตลอดจนให้บุคลากรคณะกรรมการของสถานศึกษารวมทั้งผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาให้ข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่พิจารณาเห็นว่าเกี่ยวข้องกับการ

ปฏิบัติการกิจของสถานศึกษา ตามคำร้องขอของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาหรือบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรองที่ทำการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษานั้น

สมคิด พรหมจ้อย และสุพัทธ์ พิบูลย์ (2544: 4-5) กล่าวถึงระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติได้กำหนดเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ จำแนกได้เป็น 2 ส่วน คือ การประกันคุณภาพภายนอกและการประกันคุณภาพภายใน

1. การประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การติดตามตรวจสอบและตัดสินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาจากภายใน โดยบุคคลากรของสถานศึกษาเองหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น

2. การประกันคุณภาพภายนอก หมายถึง การติดตามตรวจสอบและตัดสินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายนอก โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาหรือบุคคลหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรอง เพื่อเป็นการประกันคุณภาพและพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

จากความหมายสรุปได้ว่า ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการและวิธีการประเมินผลการจัดการศึกษา เพื่อตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษาและมีหน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยคำนึงถึงความมุ่งหมายและหลักการและแนวทางการจัดการศึกษาในแต่ละระดับ ประกอบด้วย ระบบประกันคุณภาพภายใน และระบบประกันคุณภาพภายนอกสำหรับการประกันคุณภาพภายในให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพราะถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2.3 การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการดำเนินงานที่ทุกคนในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานของสถานศึกษา

2.3.1 ความหมายการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

มีสถาบันและนักวิชาการ ให้ความหมายของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543ข:7) ให้ความหมายการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาว่าเป็นกระบวนการที่มีการพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องมีการดำเนินงานในลักษณะของการผสมผสานระหว่างกระบวนการบริหารกับการจัดการเรียนการสอนตามปกติของสถานศึกษาโดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543ข:9)ให้ความหมายการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาว่าเป็นกระบวนการจัดการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานที่ต้องการเป็นกระบวนการที่บุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาร่วมกันวางแผนกำหนดเป้าหมายและวิธีการลงมือทำตามแผนที่ทุกขั้นตอนมีการบันทึกและติดตามตรวจสอบผลงานและหาจุดเด่นจุดที่ต้องปรับปรุงแล้วร่วมกันปรับปรุงแผนงานนั้นโดยมุ่งหวังให้มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสถานศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

รุ่ง แก้วแดง (2544:104)ให้ความหมายไว้ว่า เป็นกระบวนการบริหารจัดการที่มีการพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพซึ่งเป็นภารกิจที่สถานศึกษาจะต้องทำอยู่แล้วการประกันคุณภาพจึงไม่ใช่เรื่องใหม่เป็นเรื่องแปลกแยกไปจากงานปกติไม่ใช่การประเมินเพื่อประเมินไม่เน้นการสร้างเอกสารแบบวัดหรือแบบประเมินมากมายที่จะกลายเป็นกระดาษกองโตแต่เป็นการประเมินเพื่อพัฒนาโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

อุทุมพร จามรมาน (2543ก:5)ได้ให้ความหมายไว้ว่า การประกันคุณภาพภายในหมายถึงการประเมินผลติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถาบันการศึกษาจากภายในโดยบุคลากรของสถาบันเองหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถาบันนั้น

สรุปความหมายของการประกันคุณภาพภายใน เป็นกระบวนการบริหารจัดการที่ทุกคนในหน่วยงานปฏิบัติตามขั้นตอนที่มีการพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง จากการประเมินผลติดตามและตรวจสอบคุณภาพ โดยบุคลากรของหน่วยงานตนเอง หรือหน่วยงานต้นสังกัด

2.3.2 หลักการประกันคุณภาพภายใน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีสาระบัญญัติที่กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งมีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร ที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐาน

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2547:29-30) ได้กำหนดหลัก การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาทุกแห่งจะต้องปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในหมวด6มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา

มาตรฐาน าน47ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543ก: 20) ได้กล่าวถึง หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ดังนี้

1. จุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพภายใน คือ การที่สถานศึกษาร่วมกันพัฒนา ปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาไม่ใช้การจับผิดหรือทำให้บุคลากรเสียหน้า โดย เป้าหมายที่สำคัญอยู่ที่การพัฒนาคุณภาพให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

2. การที่จะดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายตามข้อ 1 ต้องทำให้การประกันคุณภาพ การศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการ และการทำงานของบุคลากรทุกคนใน สถานศึกษา ไม่ใช่เป็นกระบวนการที่แยกส่วนมาจากการดำเนินงานตามปกติของสถานศึกษา โดย สถานศึกษา จะต้องวางแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการที่มีเป้าหมายชัดเจน ทำตามแผนตรวจสอบ ประเมินผลพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเป็นระบบมีความโปร่งใสและมีจิตสำนึกในการพัฒนา คุณภาพการทำงาน

3. การประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของ บุคลากรทุกคนในสถานศึกษาไม่ว่าจะเป็น ผู้บริหารครู และบุคลากรอื่นในสถานศึกษา โดยในการดำเนินงานจะต้องให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเช่นผู้เรียน ชุมชน เขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงานที่กำกับดูแลเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผนติดตามประเมินผลพัฒนาปรับปรุงช่วยกันคิดช่วยกันทำ ช่วยกันผลักดันให้สถานศึกษามี คุณภาพเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ดีมีคุณภาพเป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครองสังคม และประเทศชาติ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2542ข: ออนไลน์)คณะกรรมการ ประกันคุณภาพภายใน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับ การประกันคุณภาพภายใน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544

โดยให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาขั้นพื้นฐานดำเนินการให้ผู้เกี่ยวข้องทุก ฝ่ายมีความรู้ความเข้าใจ และปฏิบัติตามหลักการของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ดังนี้

1. การประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนที่ต้องปฏิบัติงานตามภารกิจที่ แต่ละคนได้รับมอบหมาย

2. การประกันคุณภาพพัฒนาการดำเนินงานตามความรับผิดชอบของแต่ละคนให้มี คุณภาพดียิ่งขึ้นผลการพัฒนาของแต่ละคนก็คือผลรวมของการพัฒนาทางการศึกษา

3. การประกันคุณภาพเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยให้เป็นส่วนหนึ่งของ กระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องไม่ใช่ทำเพื่อเตรียมรับการประเมินครั้ง คราว

4. การประกันคุณภาพต้องเกิดจากการร่วมมือของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องไม่ สามารถว่าจ้างหรือขอให้บุคคลอื่นดำเนินการแทนได้

5.การประกันคุณภาพต้องเกิดจากการยอมรับและนำผลการประเมินคุณภาพ การศึกษาไปใช้ใน การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543 ข: 9) ได้กำหนดหลักการในการประกันคุณภาพภายในดังนี้

1. ร่วมกันพัฒนาปรับปรุงคุณภาพไม่ใช้การจับผิดต้องมาอยู่ที่ผู้เรียน
2. บริหารจัดการตามปกติไม่ได้แยกส่วนดำเนินการ
3. การมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้องหลายฝ่ายนับตั้งแต่ผู้เรียน ครู ผู้บริหาร โรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า หลักการในการประกันคุณภาพภายใน คือ การร่วมมือกันพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน ของบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาร่วมกันดำเนินการตามแผนพัฒนาแผนปฏิบัติการและพัฒนาปรับปรุงคุณภาพของผู้เรียนให้มีคุณภาพ โดยการบริหารจัดการตามปกติซึ่งให้โรงเรียนเป็นพื้นฐานในการจัดการมีการประเมินผลทำตามแผนปฏิบัติการตามเป้าหมายชัดเจน ตรวจสอบผลการดำเนินงานและพัฒนาระบบที่มีความโปร่งใส มีจิตสำนึกในการพัฒนาคุณภาพระบบการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง

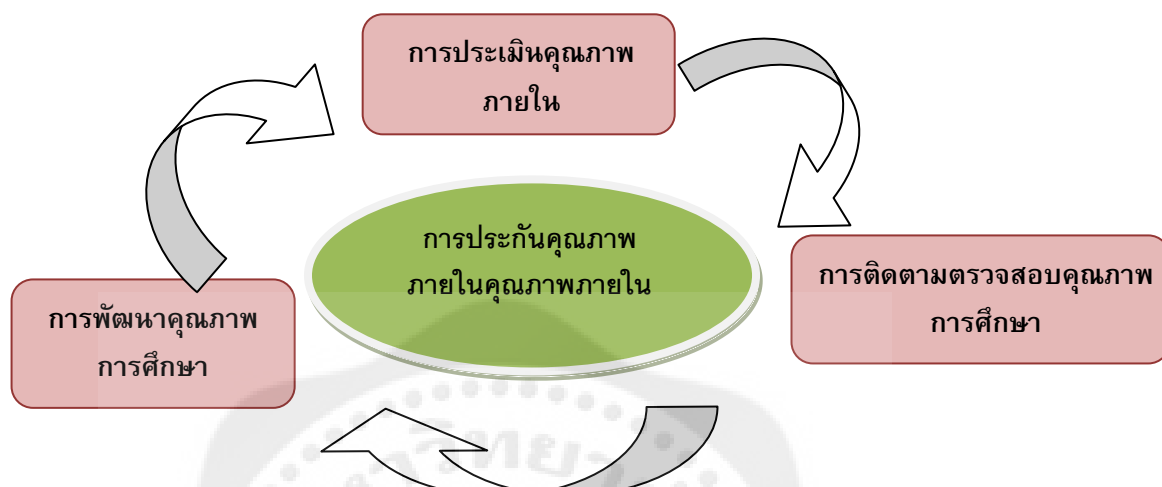
2.3.3 ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

รุ่ง แก้วแดง (2544: 105) ได้กำหนดกระบวนการดำเนินการในระบบประกันคุณภาพภายใน ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนควบคุมคุณภาพ ขั้นตอนตรวจสอบคุณภาพ และขั้นตอนการประเมินคุณภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2544: 9-12) ได้กล่าวถึง ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา (Internal Quality Assurance) เป็นระบบที่สถานศึกษาสร้างความมั่นใจ (Assure) แก่ผู้รับบริการทั้งผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนองค์กรหรือสถานประกอบการที่รับผู้เรียนเข้าศึกษาต่อหรือทำงานว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้ตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนดผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถมีทักษะและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดและสังคมคาดหวังสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขรวมทั้งสร้างประโยชน์ให้แก่ครอบครัวและชุมชนตามความเหมาะสม ด้วยการบริหารจัดการที่มีคุณภาพทั้งองค์กรโดยใช้หลักการมีส่วนร่วมบุคลากรในสถานศึกษาโดยเฉพาะครูและผู้บริหารตระหนักถึงเป้าหมาย คือ ผลประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียนเป็นอันดับแรกระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่ผู้เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบได้และถูกกำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และประกาศกฎกระทรวงดังที่กล่าวแล้ว ว่าการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นคำที่มีความหมายกว้างมากแต่ในระดับสถานศึกษานั้นแท้จริงแล้วคือหน้าที่หลักของสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอนโดยมีคุณภาพที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนเป็นเป้าหมาย

การกำหนดในรูปของมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาในด้านการคึกิจกรรรม/โครงการพัฒนานวัตกรรมใด ต้องสะท้อนผลที่เกิดกับผู้เรียนได้ อย่างไรก็ตามการดำเนินงานจะบรรลุผล

สำเร็จได้ต้องเกิดจาก ปฏิบัติงานทุกคนทำงานอย่างเป็นระบบ ทำงานร่วมกันได้ดีรับฟังและยอมรับความคิดเห็นของกันและกันเลือกแนวทางที่ดีที่สุดยอมรับผลที่เกิดขึ้นร่วมกันและพร้อมที่จะแก้ไขให้ดีขึ้น

ภาพประกอบ 3 องค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554).แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา พ.ศ. 2553.หน้า 12

2.3.4 หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกสำคัญ ทำหน้าที่ส่งเสริมและผลักดันให้กระบวนการทำงานของหน่วยงานต่างๆ ในทุกระดับของวงการการศึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้โดยอาศัยหลักการและวิธีการบริหารและการจัดการคุณภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543ค: 13) ได้กำหนดกระบวนการในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนเตรียมการขั้นการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และขั้นรายงาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ(2543: 17-49) ได้กำหนดการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นการวางแผน ขั้นการปฏิบัติตามแผน ขั้นตรวจสอบ/ประเมินผล และขั้นพัฒนาปรับปรุง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554: 13) ได้กำหนดกระบวนการในการขับเคลื่อนระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา มีองค์ประกอบ 5 ส่วน คือ

1. กำหนดเป้าหมายและอุดมการณ์ที่ชัดเจน
2. การนำองค์กรและการบริหารจัดการที่มีคุณภาพ
3. สร้างบุคลากรที่มีคุณภาพและมีความเป็นผู้นำ
4. การจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ เอื้อต่อการเรียนรู้ สภาพแวดล้อม

5. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ครอบครัว และชุมชน

ก. การประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาทุกสถานศึกษาต้องดำเนินการต่อเนื่องโดยโรงเรียนต้องจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับความหมายและหลักเกณฑ์กำหนดใน พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2544: 5-6) ได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกฎหมายกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 เพื่อให้สถานศึกษาเข้าใจและตระหนักถึงประโยชน์และสามารถดำเนินการตามภารกิจของหลักการประกันคุณภาพได้อย่างชัดเจนและเหมาะสม ส่วนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการสนับสนุน ส่งเสริม นิเทศ และร่วมพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้ยั่งยืนและก้าวหน้าบรรลุตามเป้าหมายและคุณภาพการศึกษาได้อย่างยั่งยืน

ซึ่งหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติของการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมี 8 ประการดังนี้

1. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
2. จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
3. จัดระบบบริหารและสารสนเทศ
4. ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
5. จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
6. จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
7. จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน
8. จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2544ก: 14-30) ได้กล่าวถึงรายละเอียดในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 8 ขั้นตอน ซึ่งผู้วิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษานั้นต้องกำหนดให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติเอกลักษณ์ของสถานศึกษาและมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดและครอบคลุมสาระการเรียนรู้กระบวนการเรียนรู้รวมทั้งคำนึงถึงศักยภาพของผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่นด้วย ดังนั้นสถานศึกษาจึงต้องวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามาตรฐานคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรของสถานศึกษานโยบายของหน่วยงานส่วนกลางคุณลักษณะพิเศษ

ของผู้เรียนที่สถานศึกษา ท้องถิ่น และชุมชนคาดหวัง นำมาสังเคราะห์กำหนดเป็นมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต้องผ่านการคิดและวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์มาแล้วอย่างรอบด้านและรอบคอบโดยอาจใช้วิธี SWOT , Analysis , Balanced Scorecard หรือวิธีการอื่นที่สถานศึกษาเห็นว่าเหมาะสมสำหรับเป็นเข็มทิศที่นำการดำเนินงานตามกลยุทธ์เพื่อนำไปสู่การบรรลุตามวิสัยทัศน์และมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษาวางเป้าหมายไว้ ส่วนการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีจะมีการระบุวัตถุประสงค์เป้าหมายการจัดสรรทรัพยากรและกรอบเวลาของการดำเนินงานตามแผนอย่างชัดเจน

โดยพิจารณาจากประเด็นที่กฎกระทรวงกำหนดให้ต้องดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการที่จำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ
2. กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและความสำเร็จของการพัฒนาไว้อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม
3. กำหนดวิธีการดำเนินงานที่มีหลักวิชาการวิจัยหรือข้อมูลเชิงประจักษ์ที่อ้างอิงได้ให้ครอบคลุมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้กระบวนการเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การพัฒนาบุคลากรและการบริหารจัดการเพื่อนำไปสู่มาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้
4. กำหนดแหล่งวิทยากรภายนอกที่ให้การสนับสนุนทางวิชาการ
5. กำหนดบทบาทหน้าที่ให้บุคลากรของสถานศึกษาและผู้เรียนรับผิดชอบและดำเนินงานตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ
6. กำหนดบทบาทหน้าที่และแนวทางการมีส่วนร่วมของบิดา มารดา ผู้ปกครอง และองค์กรชุมชน
7. กำหนดการใช้งบประมาณและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ
8. จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

สถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญต้องเข้าใจบริบทและความต้องการของสถานศึกษาเอง บุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องมีจิตสำนึกร่วมในการจัดการศึกษาให้ถึงเป้าหมายที่หวังไว้ร่วมกัน

3. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

3.1 การจัดระบบบริหารสถานศึกษาการใช่วงจรการพัฒนาคุณภาพ(PDCA:Plan Do Check Act)ของเดมมิง(Deming cycle)การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM) การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (TQM) เป็นต้น

ผู้บริหารและบุคลากรทุกคนจึงต้องมีแผนการทำงานของตนเองควบคู่กับแผนการสอนด้วย เพื่อเป็นการตรวจสอบการทำงานเป็นระยะตามวงจรคุณภาพในการปรับปรุงงานทันทั่วที่ไม่ทำให้งานค้างจึงมีเวลาให้กับการพัฒนาการเรียนการสอนได้เต็มที่

3.2 การจัดระบบสารสนเทศการกำหนดกรอบการเก็บข้อมูลเฉพาะที่จำเป็นวางแผนการเก็บข้อมูลซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรทุกฝ่ายเพื่อให้เกิดความร่วมมือและให้ข้อมูลที่ถูกต้องได้ข้อมูลที่เป็นปัจจุบันการจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศสามารถจัดเก็บในรูปของแฟ้มเอกสารหรือจัดเก็บโดยใช้ระบบต่างๆจากคอมพิวเตอร์ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจำนวนผู้เรียนและบุคลากรของสถานศึกษา

4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เป็นการดำเนินงานของบุคลากรในสถานศึกษาดำเนินงานตามแผน การบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพและระบบคุณธรรมย้อมสร้างคนที่มีคุณภาพจัดตั้งอำนวยการสวัสดิการสนับสนุนทรัพยากรต่างๆและการปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลดูแลกำกับติดตามและนิเทศงานของบุคลากรทุกคนทุกฝ่ายเพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้ปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนดไว้ให้มีความสำคัญกับการดำเนินงานและปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่องจนเป็นปกติ

ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาสถานศึกษาผู้บริหารจึงควรเป็นผู้นำในการปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่กำหนดไว้ รวมทั้งมีการส่งเสริมสนับสนุน กำกับติดตามและให้ความช่วยเหลือแก่บุคลากรทุกคนทุกฝ่ายให้สามารถปฏิบัติงานได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้

5. การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานตามแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมถึงการจัดทำรายงานการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา พร้อมทั้งเสนอแนะมาตรการเร่งรัดการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในแต่ละครั้ง เป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ให้กับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผลการพัฒนาบุคลากรและการบริหารจัดการเพื่อนำไปสู่มาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ หน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษามีหน้าที่ในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

โดยให้ดำเนินการติดตามตรวจสอบอย่างน้อย 1 ครั้งในทุก 3 ปี ทั้งนี้ในส่วนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรจัดทำแผนการติดตามตรวจสอบคุณภาพสถานศึกษาไทยในเขตการศึกษาเพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่งได้รับการตรวจสอบคุณภาพและได้รับประโยชน์จากการติดตามตรวจสอบ กรณีที่เขตพื้นที่การศึกษาใดในสถานศึกษาในความดูแลรับผิดชอบจำนวนไม่มากควรมีการติดตามตรวจสอบเป็น

ประจำปี ซึ่งประเด็นการตรวจสอบต้องสอดคล้องกับระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีการแจ้งผลการตรวจสอบสถานศึกษาทราบเปิดเผยผลการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาต่อสาธารณชนทราบด้วย ซึ่งประโยชน์จากการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยเขตพื้นที่การศึกษาย่อมจะสม่าเสมอจะทำให้ผู้ปกครอง ชุมชน หรือแม้แต่ผู้เรียนเองรับรู้ถึงปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานพัฒนาสถานศึกษาและหาทางปรับปรุงและพัฒนาาร่วมกันรวมทั้งนำผลการตรวจสอบคุณภาพไปปรับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาหรือแผนปฏิบัติการ ประจำปี และใช้เป็นข้อมูลเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกด้วย

6. การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

การประเมินคุณภาพภายในเป็นกระบวนการประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่กระทำต่อบุคคลภายในหรือผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง เพื่อที่จะได้ทราบความสามารถในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาบรรลุตามเป้าหมายหรือมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาหรือไม่ นำผลการประเมินไปแก้ไขข้อบกพร่องได้ทันทีเพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง(Continuous Improvement) การประเมินภายในถือเป็นกระบวนการตรวจสอบการทำงานของสถานศึกษาหรือการประเมินตนเอง(Self-Evaluation)การประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาควรยึดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นหลัก อย่างน้อย 2 ด้านดังนี้

1.คุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรของสถานศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในทุกระดับชั้นพฤติกรรม การแสดงออกของผู้เรียน

2.คุณภาพการศึกษาด้านการบริหารจัดการของสถานศึกษา สถานศึกษาสามารถดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษากำหนดไว้แล้วในทุกมาตรฐานและวิธีการที่หลากหลายและเหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการประเมิน

7. การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน

การจัดทำรายงานสรุปเป็นจัดทำรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาและถือว่าเป็นรายงานประจำปีของสถานศึกษาได้ ต้องจัดทำหลังการจัดการศึกษาผ่านไปแล้วปี ทั้งนี้ นอกจากเพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แล้วสถานศึกษาต้องเปิดเผยรายงานนั้นต่อสาธารณชนด้วย รายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษานี้จะนำไปเป็นฐานข้อมูลหลักฐานยืนยันการพัฒนาสถานศึกษาสำหรับรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกด้วย

8. การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

พัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องหมายถึงความยั่งยืนของการดำเนินโครงการ กิจกรรม ตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มีการปรับเปลี่ยนในทางที่ดีขึ้นอย่างสม่ำเสมอ มีการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายใน ผลการตรวจสอบคุณภาพผลประเมินอื่นๆที่

เกี่ยวข้องเป็นฐานวางแผนพัฒนาทุกระยะหรือทุกรอบการพัฒนากระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา การสร้างความตระหนักให้กับบุคลากรควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. สร้างจิตสำนึกว่าการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นวัฒนธรรมการทำงานปกติของสถานศึกษา
2. กำหนดมาตรฐานการศึกษา สร้างความรู้สึกร่วมกันเป็นเจ้าของสถานศึกษาร่วมกัน จัดระบบและโครงสร้างที่เหมาะสมวางแผนและดำเนินงานตามแผนด้วยระบบคุณภาพในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามรอบระยะเวลาที่เหมาะสมและปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง
3. นำผลประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาจัดการประเมินตนเองหรือจากหน่วยงานต้นสังกัดไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยมีการใช้ข้อมูลและสารสนเทศอย่างคุ้มค่า
4. พัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) ครูและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาต้องรู้จักพัฒนาตนเองใ้เรียนรู้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแบ่งปันความรู้ตลอดจนเกิดผู้เชี่ยวชาญในเรื่องต่างๆ มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และแลกเปลี่ยนความรู้กับองค์กรอื่นนวัตกรรมใหม่ที่สถานศึกษาจัดทำขึ้น

สรุป สถานศึกษาทุกระดับและทุกแห่งจะต้องดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วย ระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เข้มแข็ง

2.4 การประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา

2.4.1 ความหมายการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2550: 1-3) ได้ให้ความหมาย การประเมินคุณภาพภายนอก (External Quality Assessment) หมายถึง การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตามและการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาซึ่งกระทำ โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ผู้ประเมินภายนอกที่ได้รับการรับรองจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้นผู้ประเมินภายนอกหรือคุณหมอโรงเรียนมีความเป็นอิสระและเป็นกลางไม่มีผลประโยชน์ขัดแย้งกับการประเมินคุณภาพภายนอกจะนำไปสู่การเข้าถึงคุณภาพการศึกษาด้วยความเป็นกลางเพื่อสร้างสรรค์พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาอย่างแท้จริง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับดังกล่าวได้กำหนดอย่างชัดเจนถึง ความหมายและหลักการของการจัดการศึกษาที่ตั้งโรงเรียนคุณภาพและมาตรฐานโดยกำหนด

รายละเอียดไว้ในหมวด 6 มาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและจัดทำรายงานเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชนเป็นประจำทุกปี เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เรียกโดยย่อว่า สมศ.

สมศ. เป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาทุกแห่งจะต้องได้รับการประเมินอย่างน้อย 1 ครั้งในระยะ 5 ปี ทั้งนี้การประเมินคุณภาพภายนอกครั้งแรกสำหรับสถานศึกษาทุกแห่งจะต้องดำเนินการภายใน 6 ปี นับตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติมีผลบังคับใช้ แต่เนื่องจาก สมศ. จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน พ.ศ. 2543 การประเมินรอบแรกจึงเริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 และครบกำหนด 6 ปีตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติในปีพ.ศ. 2548 ส่วนการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสอง (พ.ศ. 2549- พ.ศ.2553) และในรอบสาม (พ.ศ. 2554-พ.ศ.2558)

การประเมินคุณภาพภายนอก เป็นการประเมินการจัดการศึกษาเพื่อตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษาโดยหน่วยงานหรือบุคคลภายนอกสถานศึกษา เพื่อมุ่งให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งต้องเริ่มต้นจากที่สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายใน เพื่อวางแผนพัฒนาปรับปรุงคุณภาพของตนเองดำเนินการปรับปรุงคุณภาพมีการกำกับติดตามคุณภาพและมีระบบประเมินตนเองก่อนต่อจากนั้นจึงรับการประเมินภายนอก

วัตถุประสงค์ของการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา

1. เพื่อตรวจสอบยืนยันสภาพจริงในการดำเนินงานของสถานศึกษา และประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ตามกรอบแนวทางและวิธีการที่ สมศ. กำหนด และสอดคล้องกับระบบประกันคุณภาพภายใน
2. เพื่อให้ได้ข้อมูลซึ่งช่วยสะท้อนให้เห็นจุดแข็งจุดอ่อนของสถานศึกษา เงื่อนไขของความสำเร็จ และสาเหตุของปัญหา
3. เพื่อช่วยเสนอแนะแนวทางปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา
4. เพื่อส่งเสริมให้มีการพัฒนาคุณภาพและประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง
5. เพื่อรายงานผลการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

สรุปจากที่กล่าวมาข้างต้น การประเมินคุณภาพภายนอก ถือว่าเป็นบทบาทหน้าที่ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาองค์การมหาชนมีหน้าที่บนพื้นฐานของการปรับปรุง พัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้ได้ตามมาตรฐานที่กำหนดโดยคำนึงจุดหมายหลักการและแนวทางการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ เพื่อให้มีเอกภาพเชิงนโยบายรวมทั้งผลักดันให้สถานศึกษา มีการพัฒนาคุณภาพดียิ่งขึ้นตามความ

ต้องการของผู้เรียน และผู้รับบริการ ซึ่งหลากหลายตามวัตถุประสงค์และบริบทของสถานศึกษานั้นๆ โดยใช้การรายงานตามความเป็นจริงให้ผู้เกี่ยวข้องและสาธารณชนได้ทราบ

2.4.2 หลักการของการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา

การประเมินคุณภาพภายนอกมีความสำคัญและมีความหมายต่อสถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชนดังต่อไปนี้

ประการที่ 1 เป็นการส่งเสริมให้สถานศึกษาพัฒนาเข้าสู่เกณฑ์มาตรฐานและพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพอย่างต่อเนื่อง

ประการที่ 2 เพิ่มความมั่นใจและคุ้มครองประโยชน์ให้ผู้รับบริการทางการศึกษาให้มั่นใจได้ว่าสถานศึกษาจัดการศึกษามุ่งสู่คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นคนดีมีความสามารถ และมีความสุขเพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

ประการที่ 3 สถานศึกษาและหน่วยงานที่กำกับดูแล เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารวมทั้ง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และชุมชนท้องถิ่น มีข้อมูลที่จะช่วยตัดสินใจในการวางแผน และดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปในทิศทางที่ต้องการและบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด

ประการที่ 4 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับนโยบายมีข้อมูลสำคัญ ในภาพรวมเกี่ยวกับคุณภาพ และมาตรฐานของสถานศึกษาทุกระดับทุกสังกัด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายทางการศึกษาและการจัดสรรงบประมาณ เพื่อการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

การประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีหลักการสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. เป็นการประเมินเพื่อมุ่งให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ไม่มุ่งเน้นเรื่องการตัดสิน การจับผิดหรือการให้คะแนนให้โทษ

2. ยึดหลักความเที่ยงตรง โปร่งใส มีหลักฐานข้อมูลตามสภาพความเป็นจริง และมีความรับผิดชอบตรวจสอบได้

3. มุ่งสร้างความสมดุลระหว่างเสรีภาพทางการศึกษากับจุดมุ่งหมายหลักและหลักการ ศึกษาของชาติ โดยให้มีเอกภาพเชิงนโยบาย แต่ยังคงมีความหลากหลายในทางปฏิบัติ โดยสถานศึกษาสามารถกำหนดเป้าหมายเฉพาะและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เต็มตามศักยภาพของสถานศึกษาและผู้เรียน

4. มุ่งเสริมและประสานงานในลักษณะกัลยาณมิตรมากกว่าการกำกับและควบคุม

5. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพและพัฒนาการจัดการศึกษา

จากทุกฝ่าย

2.4.3 ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพภายในกับการประเมิน

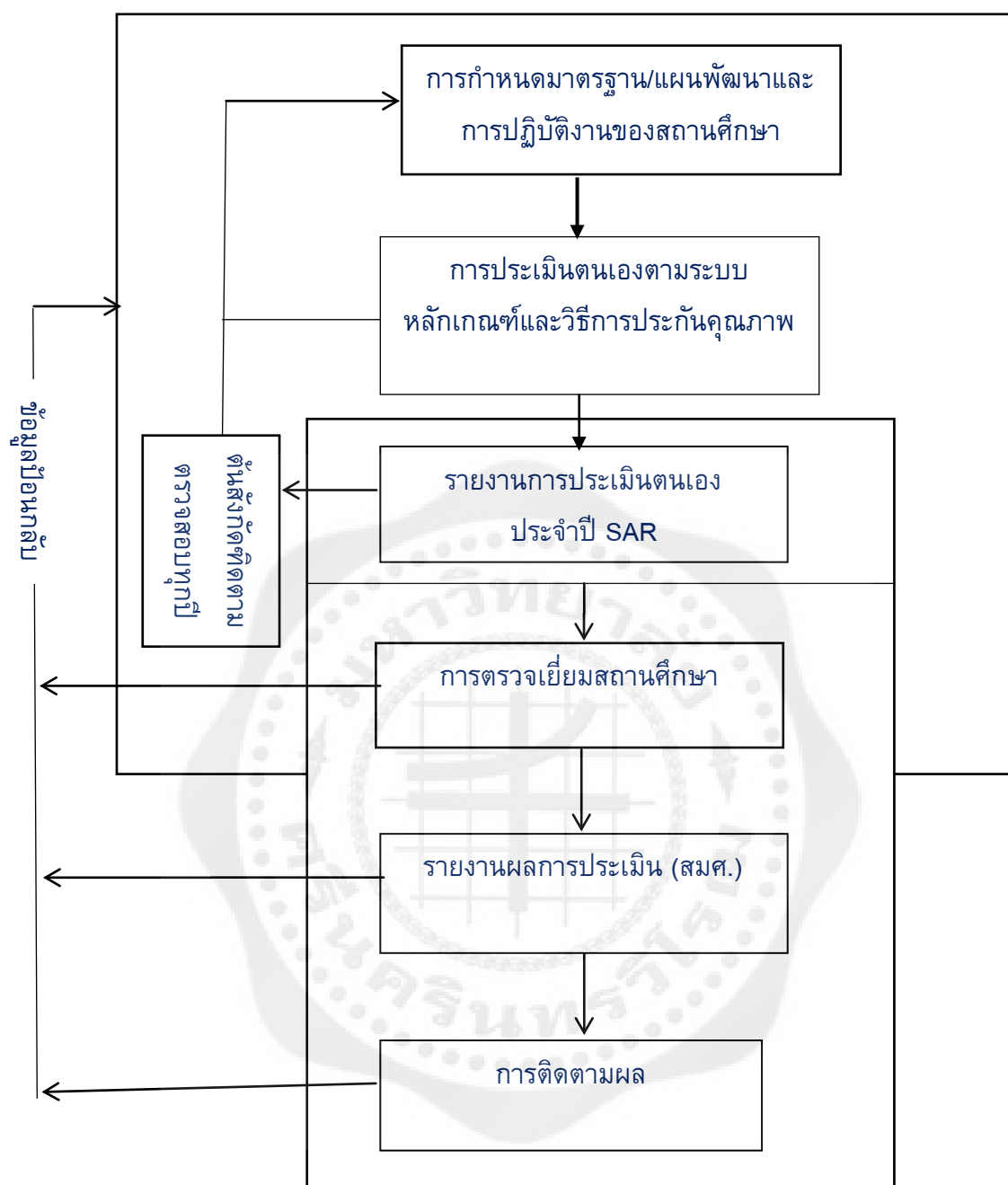
คุณภาพภายนอก

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 ระบุให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มี ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาทุกแห่ง จะต้องพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในที่เหมาะสม โดยมีระบบวงจร PDCA และเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารสถานศึกษาที่ต้องทำอย่างต่อเนื่องมีการจัดทำรายงานการประเมินตนเองที่เป็นรายงานประจำปีเพื่อเสนองานต้นสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชนเป็นประจำทุกปีการศึกษา

การประกันคุณภาพภายในกับการประเมินคุณภาพภายนอกเชื่อมโยงกันโดย มาตรฐานการศึกษาในสถานศึกษาโดยใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีจำนวน 18 มาตรฐานเป็นเป้าหมายหลักในการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 18 มาตรฐาน นี่ถือเป็นมาตรฐานขั้นต่ำสถานศึกษาอาจเพิ่มจำนวนมาตรฐานมากกว่านี้ให้สอดคล้องกับเขตพื้นที่การศึกษา หรือสถานศึกษากำหนดความเหมาะสมของบริบทหรือเอกลักษณ์ของเขตพื้นที่การศึกษาหรือสถานศึกษาก็ได้

การประกันคุณภาพภายในเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพการพัฒนาคุณภาพให้บรรลุมาตรฐานของสถานศึกษา การติดตาม ตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินผล เทียบกับ มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาซึ่งข้อมูลได้จากการรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา จะต้องส่งให้ต้นสังกัด และสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เพื่อให้คณะผู้ประเมินภายนอกได้ศึกษาอย่างละเอียดก่อนตรวจเยี่ยมสถานศึกษา

การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นงานที่ต่อเนื่องและสัมพันธ์กับการประกันคุณภาพภายในและเป็นการตรวจสอบผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการดำเนินงานของสถานศึกษาและทำให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาคุณภาพใน การจัดการศึกษาได้อย่างต่อเนื่องการประเมินคุณภาพภายนอกจึงมีความสัมพันธ์กับการประกันคุณภาพภายใน ดังภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินคุณภาพภายนอกกับการประกัน

จากภาพประกอบ3 แสดงให้เห็นว่าสถานศึกษามีการกำหนดมาตรฐาน แผนพัฒนาและการดำเนินการปฏิบัติระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาและจัดทำ การประเมินตนเองตามระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพ พ.ศ. 2553 และรายงานผลการประเมินตนเองหรือเรียกว่า SAR (Self-Assessment Report) เป็นประจำทุกปีเสนอต่อต้นสังกัดและเสนอต่อสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เพื่อรับการประเมินคุณภาพ

ภายนอกตามมาตรฐานการศึกษาและเพื่อประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สรุปการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก จึงเป็นการดำเนินงานที่เชื่อมโยงและสัมพันธ์กันโดยสถานศึกษาใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการเป็นเป้าหมายหลักในการจัดการศึกษา กระบวนการประกันคุณภาพภายในจึงเป็นการดำเนินงานเพื่อติดตาม ตรวจสอบคุณภาพและการประเมินผลให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษากำหนดนำข้อมูลที่ได้จัดทำรูปเล่มรายงานผลการประเมินตนเองส่งรายงานต่อต้นสังกัดและสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เพื่อเป็นข้อมูลให้คณะผู้ประเมินภายนอกได้ศึกษารายละเอียดก่อนเข้าตรวจเยี่ยมสถานศึกษา และตรวจสอบผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา และรับรองการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งผลที่ได้นำไปเป็นข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการปฏิบัติงานของสถานศึกษา ซึ่งทำให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาคุณภาพในการจัดการศึกษาได้อย่างต่อเนื่อง

2.4.4 รายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม (พ.ศ. 2554 – 2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การประเมินคุณภาพภายนอกตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ โดยมุ่งเน้นคุณภาพของผู้เรียนเป็นหลัก เพื่อให้ความมั่นใจว่าผู้เรียนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ ระบบการประกันคุณภาพเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการปรับปรุงคุณภาพการศึกษา จึงมีแนวคิดและทิศทางในการประเมินคุณภาพรอบสามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. การประเมินอิงเกณฑ์ตามจุดเน้นสถานศึกษา
2. ประเมินจากผลการจัดการศึกษาเป็นหลัก ตามมาตรา 51 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ให้นำหน้าร้อยละ 80 และใช้ข้อมูลเฉลี่ยย้อนหลัง 3 ปี
3. ประเมินโดยวิธีการและข้อมูลทั้งเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพ และเชิงพัฒนาการ โดยพิชญพิจารณา (Peer Review)
4. ประเมินโดยการยืนยันรายงานการประเมินตนเองที่ถูกต้องเชื่อถือได้ เพื่อกระตุ้นให้การประกันคุณภาพภายในมีความเข้มแข็งยิ่งขึ้น
5. ประเมินในเชิงกระบวนการ โดยให้นำหน้าร้อยละ 20 และให้ความสำคัญกับคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู เครื่องมืออุปกรณ์ คุณภาพและความพร้อมของผู้เรียน การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การบริหารจัดการที่ใช้ในโรงเรียนเป็นฐาน และการประกันคุณภาพภายใน
6. ลดจำนวนตัวบ่งชี้และจำนวนมาตรฐานสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก โดยถ่ายโอนตัวบ่งชี้และมาตรฐานเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้าและกระบวนการให้อยู่ในระบบประกันคุณภาพภายใน

การประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ. 2554 – 2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีการพัฒนาตัวบ่งชี้ 3 กลุ่มตัวบ่งชี้ คือ กลุ่มตัวบ่งชี้ขั้นพื้นฐาน กลุ่มตัวบ่งชี้อัตลักษณ์ และกลุ่มตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม ให้สอดคล้องกับกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ข้อ 38 ซึ่งกำหนดให้สำนักงานทำการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาแต่ละแห่งตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ และครอบคลุมหลักเกณฑ์ในเรื่องดังต่อไปนี้ 1) การจัดการศึกษาในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา 2) การบริหารจัดการ 3) การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และ 4) การประกันคุณภาพภายใน

ผลการประเมินคุณภาพภายนอกนำเสนอโดยคำนวณผลเป็นรายตัวบ่งชี้และแยกตามแต่ละประเภทของตัวบ่งชี้โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยผลการประเมินแต่ละตัวบ่งชี้และนำเสนอผลการประเมินในภาพรวมเพื่อใช้พิจารณาตัดสินผลและรับรองมาตรฐานคุณภาพของสถานศึกษา

จากผลการประเมินคุณภาพภายนอกของ สถานศึกษา ขนาดเล็ก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 3 จังหวัดชลบุรี ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐานการศึกษา(สมศ.)ในการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม (พ.ศ. 2554 – 2558) จะต้องมีผลการประเมินรายละเอียดดังนี้

ตาราง 3 สรุปผลรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (ปีพ.ศ. 2554-2558) สำนักงานรับรองมาตรฐานการศึกษา

สถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 3 จังหวัดชลบุรี

กลุ่มการ ประเมิน/ โรงเรียน	บ้าน นอก	บ้าน สันติ คาม	วัดนา จอม เทียน	บ้าน นาวัง	วัดเวฬุ นาราม	บ้านภู ไทร	วัด สว่าง อารมณ์	บ้าน บาง ละมุง	บ้านเขา คันทร	วัดพระ ประทาน พร	บ้าน โค้ง ดารา	บ้านเขา ตะแบก	เกล็ด แก้ว	บ้าน เขาชี จรรย์	จุก เสม็ด	บ้าน กม. ห้า	วัดเขาคันธ มาพันธ์
กลุ่มตัวบ่งชี้ พื้นฐาน																	
ตัวบ่งชี้ที่ 1	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดี	ดี	ดี	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก
ตัวบ่งชี้ที่ 2	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดี	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก
ตัวบ่งชี้ที่ 3	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดี	ดีมาก	พอใช้	ดี	ดี	ดีมาก	ดีมาก	ดี	ดีมาก	ดี	ดี	ดี	ดีมาก
ตัวบ่งชี้ที่ 4	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดี	ดี	พอใช้	พอใช้	พอใช้	ดี	ดี	ดี	ดี	ดี	ดีมาก	ดีมาก	ดี
ตัวบ่งชี้ที่ 5	ดี	ดี	ดี	ต้อง ปรับปรุง เร่งด่วน	ต้อง ปรับปรุง	พอใช้	ดีมาก	ต้อง ปรับปรุง	ต้อง ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก	พอใช้	พอใช้	ดี	พอใช้	ดี
ตัวบ่งชี้ที่ 6	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดี	ดี	ดี	พอใช้	ดี	ดี	ดี	ดี	ดีมาก	ดี	ดีมาก	ดี	ดีมาก
ตัวบ่งชี้ที่ 7	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดี	ดีมาก	ดี	ดี	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดี	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก
ตัวบ่งชี้ที่ 8	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	พอใช้	ดีมาก	ดีมาก	พอใช้	ดีมาก	ดี	ดี	พอใช้	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก
กลุ่มตัว บ่งชี้อัตลักษณ์																	
ตัวบ่งชี้ที่ 9	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดี	ดี	ดี	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก
ตัวบ่งชี้ที่ 10	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดี	ดี	ดี	ดี	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก
กลุ่มตัวบ่งชี้ มาตรการ ส่งเสริม																	
ตัวบ่งชี้ที่ 11	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดี	ดี	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดี	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก
ตัวบ่งชี้ที่ 12	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดี	ดีมาก	ดี	ดี	ดี	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก

จากตาราง พบว่า มาตรฐานเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรอง มาตรฐานการศึกษา (สมศ.) ประกอบไปด้วย 3 กลุ่ม คือ กลุ่มตัวบ่งชี้ขั้นพื้นฐาน กลุ่มตัวบ่งชี้อัต ลักษณ์ และกลุ่มตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม ซึ่งมีตัวบ่งชี้ทั้งหมด 12 ตัวบ่งชี้ เมื่อพิจารณาตัวบ่งชี้ที่มี การปรับปรุงเร่งด่วน ปรับปรุง และพอใช้ มีทั้งหมด 5 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 3 ผู้เรียนมีความใฝ่รู้ และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตัวบ่งชี้ที่ 4 ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น ตัวบ่งชี้ที่ 5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตัว บ่งชี้ที่ 6 ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และตัวบ่งชี้ที่ 8 พัฒนาการของการประกันคุณภาพภายในโดยสถานศึกษาและต้นสังกัด ดังนั้น ผู้วิจัยจึงใช้ตัวบ่งชี้ทั้ง 5 ตัวบ่งชี้เป็นแนวปฏิบัติในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อประสิทธิผล ของคุณภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

จันทร์สุตา บุตรชาติ (2555: 96-104) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนา รูปแบบการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 1 มี วัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น แบบสอบถาม แบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์

ผลการวิเคราะห์รูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า การประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามทั้ง 5 ฝ่ายต่างมีความเห็นสอดคล้อง กันว่ารูปแบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ที่นำเสนอมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ ทุกขั้นตอนสำหรับรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่นำเสนอเป็นการอธิบายขั้นตอน การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพ PDCA ต้องการทำความเข้าใจจึงไม่ได้อธิบายและรายละเอียด จึงนับว่ามีการตรวจสอบข้อมูลที่ได้ จากการวิจัยในทุกขั้นตอน

ชนม์ชกรณ วรอินทร์ (2549: 234-253) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนา รูปแบบการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน: การประเมินแบบเสริมพลังมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนา และประเมินรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวคิด การประเมินแบบเสริมพลัง วิธีดำเนินการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้การสอบถาม การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ การสังเกตแบบมีส่วนร่วม และการบันทึกข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้ สถิติบรรยาย ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ สถิติอนุมาน ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้น พื้นฐานที่เหมาะสม ประกอบด้วย สามมิติหลัก ได้แก่ มิติคุณลักษณะ มิติลักษณะ และ มิติการ

ประเมิน ซึ่งแต่ละมิติมีส่วนประกอบที่สัมพันธ์กัน ผลการประเมินรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า โครงสร้างขององค์ประกอบมีความเหมาะสมในระดับมาก ที่สุด ผลการประเมินรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจากการนำผลไปทดลองใช้พบว่าเป็นประโยชน์มีความเป็นไปได้มีความเหมาะสมมีความถูกต้องและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษามีความพึงพอใจต่อรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในระดับมาก

สมคิด พรหมจ้อย (2552: 96-132) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของจังหวัดนนทบุรีมีวัตถุประสงค์ เพื่อสังเคราะห์ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของจังหวัดนนทบุรีและเพื่อตรวจสอบ ประสิทธิภาพ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของจังหวัดนนทบุรี ดำเนินการวิจัยโดยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่ขั้นตอนที่ 1 การสังเคราะห์ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ขั้นตอนที่ 2 ประเมินผลการใช้ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยดำเนินการประเมินในด้านความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสมความถูกต้องและความพึงพอใจ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าทีและการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การจัดโครงสร้างองค์การบริหารจัดการงานประกันคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา พบว่า มีการกำหนดนโยบายการประกันคุณภาพ การควบคุมคุณภาพการศึกษา การจัดทำมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา การส่งเสริมและการพัฒนาการศึกษา จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ระยะ 3-5 ปี ติดตาม ตรวจสอบและประเมินคุณภาพ

2. ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย องค์ประกอบของการสร้างความตระหนัก การเตรียมความพร้อม พบว่า การดำเนินการพัฒนางานระยะที่ 1 การประเมินความก้าวหน้า การดำเนินการพัฒนางาน ระยะที่ 2 และการประเมินเพื่อรับรองคุณภาพการจัดการศึกษา ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่พัฒนาขึ้น มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความชัดเจน และความง่ายต่อการนำไปใช้อยู่ในระดับมาก

3. การประเมินผลการใช้ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของจังหวัดนนทบุรี พบว่า ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสามารถนำไปปฏิบัติงานได้จริงเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน ง่ายต่อการทำความเข้าใจ มีความเหมาะสม มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สมชายใจเที่ยง (2545) ได้ศึกษาเรื่องศึกษาสภาพและปัญหาการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานครจากการศึกษา พบว่า

1. สภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานครตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและปฐมวัย 8 ขั้นตอนคือ 1) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ2) การพัฒนามาตรฐานการศึกษา 3) การจัดทำแผนพัฒนามาตรฐานการศึกษา 4) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา 6)

การประเมินคุณภาพการศึกษา 7) การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี 8) การผุดงระบบการประกันคุณภาพการศึกษาส่วนใหญ่มีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมากและมีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย

2. เปรียบเทียบสภาพและปัญหาการดำเนินงานจำแนกตามขนาดของโรงเรียนพบว่าด้านสภาพการดำเนินงานโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีการดำเนินงานมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดกลางและเล็กด้านปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโดยภาพรวมโรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาการดำเนินงานมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ

อรพิน ภิญญภาวศุทธิ (2547) ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงครามจากการศึกษา พบว่า

1. สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงครามโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากสามารถเรียงลำดับได้ดังนี้ ด้านการเตรียมการประกันคุณภาพภายในด้านการดำเนินการประกันคุณภาพภายในและด้านการรายงานการประกันคุณภาพภายใน

2. ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงครามโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับน้อยสามารถเรียงลำดับได้ดังนี้ ด้านการรายงานการประกันคุณภาพภายในด้านการดำเนินการประกันคุณภาพภายในและด้านการเตรียมการประกันคุณภาพภายใน

ภาวนา กิตติวิมลชัย; และคนอื่นๆ (2551) ได้ศึกษาเรื่องประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการประกันคุณภาพมหาวิทยาลัยขอนแก่นจากการศึกษา พบว่า ปัญหาด้านตัวชี้วัดดัชนีและเกณฑ์การตรวจประเมินคุณภาพภายใน คือมีการเปลี่ยนแปลงทุกปีการศึกษาไม่ได้แจ้งล่วงหน้าในเวลาที่เหมาะสมทำให้คณะ/หน่วยงานขาดการเตรียมความพร้อมล่วงหน้า ตัวชี้วัดมีจำนวนมากเกินไปและขาดการวิเคราะห์ความสอดคล้องกับพันธกิจขององค์กรหรือตัวชี้วัดที่แสดงถึงความก้าวหน้าและพัฒนาการขององค์กรเกณฑ์การประเมินยังไม่เหมาะสมเนื่องจากมีผลบังคับใช้กับทุกคณะแต่บางคณะหรือบางกลุ่มสาขาเช่นกลุ่มสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ซึ่งแต่ละคณะมีบริบทที่ต่างกันควรจะใช้เกณฑ์การประเมินที่แตกต่างกัน

ชนันชิตา รัตนปรางค์ (2553) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโรงเรียนบ้านหนองจานอำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษจากการศึกษา พบว่า จากการดำเนินการทำให้ทราบถึงสภาพปัจจุบันปัญหาคือครูไม่มีความตระหนักขาดความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจนในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาประการที่สองผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องขาดความรู้ความเข้าใจและไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควรประการที่สามการดำเนินงานไม่เป็นไปตามขั้นตอนประการที่สี่ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายังไม่ผสมผสานกลมกลืนเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารและการปฏิบัติงานของครูที่ต้องดำเนินการ

อย่างต่อเนื่องเมื่อทราบปัญหาได้ดำเนินการแก้ปัญหาและได้จัดทำรายงานการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาให้โรงเรียนและหน่วยงานต้นสังกัดทราบ

คณะกรรมการดำเนินการวิจัยสาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติจังหวัดตรัง (2554) ได้ศึกษาเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาภายในมหาวิทยาลัยรามคำแหงสาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติจังหวัดตรัง จากการศึกษาพบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการประกันคุณภาพการศึกษาภายในมหาวิทยาลัยในภาพรวมอยู่ในระดับมากและบุคลากรมีความคิดเห็นด้านการบริหารจัดการ (=3.90) ด้านการมีส่วนร่วมของบุคลากรและด้านการตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายใน (=.99) อยู่ในระดับมากทั้ง3ด้าน

คมกฤษ พุ่มบุญนา(2555)ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสมาคมป่าไม้แห่งประเทศไทยอุทิสำเภอทองผาภูมิจังหวัดกาญจนบุรี จากการศึกษา พบว่า ประโยชน์ที่ได้จากการประกันคุณภาพการศึกษา คือ ผู้เรียนและผู้ปกครองมีหลักประกันและความมั่นใจว่าสถานศึกษาจะจัดการศึกษาที่มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด ครูได้ทำงานอย่างมืออาชีพมีการทำงานที่เป็นระบบโปร่งใสมีความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้มีประสิทธิภาพและเน้นคุณภาพได้พัฒนาตนเองและผู้เรียนอย่างต่อเนื่องทำให้เป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและชุมชนผู้บริหารได้ใช้ภาวะผู้นำและความรู้ความสามารถในการบริหารงานอย่างเป็นระบบและมีความโปร่งใสเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับและนิยมชมชอบของผู้ปกครองและชุมชนตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก่อให้เกิดความภาคภูมิใจและเป็นประโยชน์ต่อสังคมกรรมการสถานศึกษาได้ทำงานตามบทบาทหน้าที่อย่างเหมาะสมโดยการใช้ข้อมูลสารสนเทศและองค์ความรู้และการวางแผนป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นตั้งแต่ในขั้นการออกแบบกระบวนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรการบริหารหลักสูตรการติดตามตรวจสอบและทบทวนเป็นระยะ ๆ เพื่อให้มีการแก้ไขปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่องการประเมินคุณภาพผลผลิตการจัดทำรายงานและนำเสนอข้อมูลการประเมินสำหรับการตัดสินใจในระดับต่าง ๆ และสำหรับการวางแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาในระยะต่อไป

ประสิทธิ์ ชุมศรี (2555) ได้ศึกษาเรื่องรูปแบบการพัฒนาบุคลากรด้วยการเรียนรู้จากการปฏิบัติเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 2 จากการศึกษา พบว่า

1. การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีปัญหาในด้านผู้เรียนด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและด้านการบริหารจัดการโดยโรงเรียนต้องการคำแนะนำที่ชัดเจนและการกำกับดูแลติดตามผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง
2. รูปแบบการพัฒนาบุคลากรด้วยการเรียนรู้จากการปฏิบัติเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาประกอบด้วยวางแผนการปฏิบัติจริงการตรวจสอบและประเมินความก้าวหน้าการปรับปรุงและต่อยอดสู่วิธีที่ดีที่สุด
3. ผลการประเมินรูปแบบโดยทดลองใช้ในโรงเรียนพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาก่อนและหลังการใช้รูปแบบ

แตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สถานศึกษามีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรที่ทำหน้าที่นี้เทศติดตามตรวจสอบและประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด

วัชร จันทรรัตน์ (2555) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนารูปแบบการนิเทศระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 จากการศึกษาพบว่า

1. การพัฒนาแบบการนิเทศระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลาเขต 3 ผู้วิจัยร่วมกับโรงเรียนสามารถดำเนินงานตามกระบวนการในคู่มือการดำเนินงานตามรูปแบบการนิเทศระบบการประกัน

2. ผลการประเมินรูปแบบการนิเทศระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลาเขต 3 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากผลการประเมินความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบการนิเทศระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก

จันทร์ เพชรบูรณ์, สมชัยวงษ์นายะ, เจริญวิทย์สมพงษ์ธรรม (2556) ได้ศึกษาเรื่องกลยุทธ์การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชรเขต 1 และเขต 2 จากการศึกษาค้นคว้าพบว่า

1. สภาพความปัญหาและความต้องการพบว่าสถานศึกษาดำเนินงานที่มีลักษณะเป็นงานที่ต้องดำเนินงานตามแนวปฏิบัติที่ระบุไว้อย่างชัดเจนปัญหาในภาพรวมอยู่ในระดับน้อยส่วนความต้องการในภาพรวมอยู่ในระดับมากโดยต้องการพัฒนาผู้บริหารและครูให้เห็นความสำคัญของการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษามากที่สุด

2. กลยุทธ์การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมี 7 กลยุทธ์ ได้แก่ (1) เพิ่มศักยภาพของบุคลากรในด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและภาระงานที่รับผิดชอบ (2) พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศการประกันคุณภาพภายในโดยใช้เทคโนโลยี (3) เพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (4) ปรับวิธีการทำงานโดยเชื่อมโยงงานประจำกับงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (5) ปรับปรุงกระบวนการประเมินผลระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (6) ส่งเสริมการติดตามประเมินผลปัจจัยและกระบวนการดำเนินการระบบประกันคุณภาพภายใน (7) พัฒนางานตามภารกิจของสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานอย่างต่อเนื่องเป็นวัฒนธรรมองค์กร

3. ผลการประเมินความสอดคล้องความเหมาะสมความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์โดยภาพรวมพบว่ามีความสอดคล้องในระดับมากที่สุดมีความเป็นไปได้ในระดับมากมีความเหมาะสมและความเป็นประโยชน์ในระดับมากที่สุด

วิโรจน์ พวงอินทร์ (2548: 95-101) ได้ศึกษาค้นคว้าเรื่องการดำเนินการประกันคุณภาพภายในอาชีวศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การดำเนินงานประกันคุณภาพ

ภายในของอาชีวศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี 2) ปัญหาในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของอาชีวศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี 3) ทราบแนวทางในการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในอาชีวศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ประเภท คือ แบบสอบถาม และการสนทนากลุ่ม (Focus group) สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของอาชีวศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า ผู้บริหารได้สร้างความตระหนักและพัฒนาความรู้และทักษะด้านการประเมินตนเองให้แก่บุคลากร แต่งตั้งคณะทำงานประเมินคุณภาพภายใน ทำหน้าที่ประสานงานและดำเนินงานตามขั้นตอน กระบวนการมีส่วนร่วมที่ทำให้ความรู้ความเข้าใจ ผู้บริหารอำนวยความสะดวก สนับสนุนบุคลากรทำให้ทำงานอย่างมีความสุข

2. ด้านปัญหาในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของอาชีวศึกษา พบว่าสถานศึกษามีการปฏิบัติภาระหน้าที่ความรับผิดชอบการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ บุคลากรมีการเตรียมความพร้อมด้านการเตรียมเอกสาร หลักฐาน แบบรายงานผล การประสานงานกับองค์กรภายนอก และการสร้างความเข้าใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย

ธนาชัย เทียงคาม (2552: 97-109) ศึกษาผลการประเมินและกระบวนการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนขนาดเล็กที่ไม่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 การศึกษาครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลการประเมินและกระบวนการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนขนาดเล็กที่ไม่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกจากสมศ. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 โดยศึกษากระบวนการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน ด้านการดำเนินการตามแผน ด้านการตรวจสอบประเมินผลและด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.82 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ผลการวิจัยพบว่า

1. กระบวนการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนขนาดเล็กที่ไม่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกจากสมศ. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 โดยรวมการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางมีค่า $\bar{X} = 3.15$ S.D. = 0.64

2. ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนขนาดเล็กที่ไม่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกจากสมศ. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 พบว่า มาตรฐานที่โรงเรียนไม่ผ่านร้อยละ 80 ได้แก่ มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ และมาตรฐานที่ 9 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

สัญลักษณ์ น้อมนิล (2553) ได้ศึกษาเรื่อง ความพร้อมในการดำเนินการประกันคุณภาพเพื่อขอรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา จังหวัดกำแพงเพชรตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอนการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อการศึกษาความพร้อมในการดำเนินการประกันคุณภาพเพื่อขอรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อความพร้อมในการดำเนินการประกันคุณภาพเพื่อขอรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ตามแนวปฏิบัติ 8 ประการ การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS / FW เพื่อวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการทดสอบ F- test ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าโรงเรียนมีความพร้อมในการดำเนินการประกันคุณภาพเพื่อขอรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ตามแนวปฏิบัติ 8 ประการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่าโรงเรียนมีความพร้อม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าโรงเรียนมีความพร้อมในการดำเนินการประกันคุณภาพเพื่อขอรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ตามเกณฑ์และตัวชี้คุณภาพ 7 ปัจจัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่าโรงเรียนมีความพร้อม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อความพร้อมในการดำเนินการประกันคุณภาพเพื่อขอรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ตามแนวปฏิบัติ 8 ประการ ของครูผู้สอนจากโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันพบว่า โดยภาพรวมที่มีความคิดเห็นต่อความพร้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อความพร้อมในการดำเนินการประกันคุณภาพเพื่อขอรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์และตัวชี้คุณภาพ 7 ปัจจัยของครูผู้สอนจากโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันพบว่า โดยภาพรวมที่มีความคิดเห็นต่อความพร้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับโครงสร้างการบริหารจัดการและองค์ประกอบ การสร้างความตระหนัก การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา โดยมีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 8 ขั้นตอน ดังนี้ (1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (3) จัดระบบบริหารและสารสนเทศ (4) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (5) จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา (6) จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (7) จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน (8) จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในจำแนกตามขนาดของโรงเรียน ด้านสภาพการดำเนินงานโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีการดำเนินงานมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็ก โดยภาพรวมโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหา

การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในมากและ สถานศึกษาควรมีการจัดการศึกษาให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ บุคลากรมีการเตรียมความพร้อมด้านการเตรียมเอกสาร หลักฐาน แบบรายงานผลการประสานงานกับองค์กรภายนอก และการสร้างความเข้าใจกับบุคคลในสถานศึกษาตามศักยภาพและบริบทของตนเอง

3. แนวคิด/ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารคุณภาพตามวงจรคุณภาพPDCA

การบริหารเป็นกระบวนการที่เกี่ยวกับการวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การนำ (Leading) และการควบคุม (Controlling) การใช้ทรัพยากรเพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายการบริหารเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งเพราะในขั้นตอนการดำเนินงานตามแผนก็จะมีประสานความร่วมมือกับผู้ที่เกี่ยวข้องการติดตามและกำกับเพื่อดูความก้าวหน้าของงานคุณภาพของงานปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานและหาแนวทางแก้ไข ปัญหาผู้วิจัยได้ศึกษาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพมีความสอดคล้องกับทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักการบริหารคุณภาพตามวงจรคุณภาพ PDCA ดังนี้

3.1 หลักการบริหารวงจรคุณภาพ PDCA

การบริหารงานด้วยวงจรคุณภาพ PDCA ตามแนวคิดของเดมมิง โดยจัดเป็นกระบวนการสากลที่ทุกคนทราบกันดีและถือเป็นเครื่องมือการบริหารที่จัดเป็นแก่นร่วมของการบริหารที่หลากหลายบนพื้นฐานเดียวกัน ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิดของเดมมิงและนักการศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศที่ได้กล่าวถึงวงจรคุณภาพ PDCAไว้ดังนี้

เดมมิง (Deming in Mycoted: 2004) กล่าวว่า การจัดการอย่างมีคุณภาพเป็น กระบวนการที่ดำเนินการต่อเนื่องเพื่อให้เกิดผลผลิตและการบริการที่มีคุณภาพขึ้น โดยหลักการที่เรียกว่า วงจรคุณภาพ PDCAหรือวงจรเดมมิงประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบ และการปรับปรุงแก้ไข ดังนี้

Plan คือ กำหนดสาเหตุของปัญหา จากนั้นวางแผนเพื่อการเปลี่ยนแปลงหรือทดสอบเพื่อการปรับปรุงให้ดีขึ้น

Do คือ การปฏิบัติตามแผนหรือทดลองปฏิบัติเป็นการนำร่องในส่วน้อย

Check คือ ตรวจสอบเพื่อทราบว่าการบรรลุผลตามแผนหรือหากมีสิ่งใดที่ผิดพลาดหรือได้เรียนรู้อะไรมาบ้าง

Act คือ ยอมรับการเปลี่ยนแปลง หากบรรลุผลเป็นที่น่าพอใจหรือหากผลการปฏิบัติไม่ได้เป็นตามแผน ให้ทำซ้ำวงจรโดยใช้การเรียนรู้จากการกระทำในวงจรที่ได้ปฏิบัติไปแล้วแม้ว่าวงจรคุณภาพจะเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องแต่สามารถเริ่มต้นจากขั้นตอนใดก็ได้ขึ้นอยู่กับปัญหาและขั้นตอนการทำงานหรือเริ่มจากการตรวจสอบสภาพความต้องการเปรียบเทียบกับสภาพที่เป็น

จริงจะทำให้ได้ข้อสรุปว่าจะต้องดำเนินการอย่างไรในการแก้ไขปัญหาเพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนไปตามเป้าหมายที่วางไว้

ปริทรรศน์ พันธบุรุษ (2545: 35-54) กล่าวว่าวงจรคุณภาพ (PDCA : plan do check act) คือ องค์ประกอบหลักของวงจรการจัดการ

P (Plan) คือ จะเริ่มนับจากการแสวงหาจุดที่เป็นปัญหา ระหว่างระดับความแตกต่าง จุดที่มุ่งหวังและสภาพที่เป็นจริง เมื่อจับจุดที่เป็นปัญหาได้แล้ว จัดทำมาตรการในการแก้ไข แล้วเข้าสู่ D หรือ do ต่อไป

D (Do) คือ การปฏิบัติตามแผนมาตรการแก้ไขแผนใหม่ล่าสุด เพราะแผนคือสิ่งที่ปรับปรุงแก้ไขได้เสมอ ต้องแน่ใจว่าแผนที่จะลงมือปฏิบัตินั้นเป็นแผนที่ใหม่ล่าสุดจริงๆ

C (Check) คือ การเปรียบเทียบระหว่างผลลัพธ์กับค่าเป้าหมายเสมอ

A (Act) คือ การปฏิบัติหลังการตรวจสอบ ซึ่งเป็นไปได้หลายประการ ดังนี้

1. ในกรณีที่ผลลัพธ์ต่ำกว่าเป้าหมายจะต้องมีการทบทวนแผนของมาตรการแก้ไขแล้วดูว่าสิ่งที่ยังคงเป็นปัญหายู่นั้นมีสิ่งใดปฏิบัติได้ทันทีให้ลงมือปฏิบัติเลยส่วนสิ่งปฏิบัติไม่ได้ทันทีให้สะท้อนสู่แผนการแก้ไขปัญหารอบต่อไป

2. ในกรณีที่ผลลัพธ์ดีกว่าเป้าหมาย จะมีการทบทวนการกำหนดเป้าหมายว่าต่ำกว่าเกินไปหรือไม่ ควรมีการปรับเป้าหมายให้ดีกว่าเดิมหรือไม่ ผลลัพธ์เหนือกว่าความคาดหวังโดยปัจจัยภายนอกอื่นๆหรือไม่

3. ในกรณีที่ผลลัพธ์ได้ตรงตามเป้าหมายให้ทบทวนว่าได้มีการปฏิบัติตามแผนมาตรการแก้ไขครบถ้วนหรือไม่ ถ้าใช่แสดงว่าแผนนี้ถูกต้องและควรกำหนดเป็นวิธีการปฏิบัติงานมาตรฐานเพื่อรักษาให้ผลลัพธ์คงอยู่ในระดับที่ต้องการต่อไปการทำตามวงจรคุณภาพอย่างตั้งใจและถูกต้องจะช่วยให้เกิดความเชื่อมั่นในการทำงาน ดังนี้

1. การวางแผน (Plan)

การวางแผนจะสร้างวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการวางแผนประกอบด้วย การวิเคราะห์สถานการณ์และการจำแนกปัญหา การตั้งเป้าหมาย เข้าใจถึงข้อจำกัดและขอบเขต รวมถึงการนำมาพิจารณา มองถึงวิธีการปรับปรุงที่เป็นไปได้ ตัดสินใจถึงแผนปฏิบัติการ กำหนดวิธีสำหรับตรวจสอบและประเมินผลลัพธ์ที่ได้

2. การลงมือปฏิบัติ (Do)

การนำแผนการมาปฏิบัติอย่างถูกต้องจึงจำเป็นต้องมีขั้นตอนในการสร้างความมั่นใจว่าฝ่ายที่รับผิดชอบในการนำแผนการไปปฏิบัติได้รับทราบถึงความสำคัญและความจำเป็นในแผนการนั้นๆ การจัดให้มีการศึกษาและการอบรมที่ต้องการเพื่อการนำแผนการนั้นๆมาปฏิบัติและการจัดหาทรัพยากรที่จำเป็นในเวลาที่เป็น

3. การตรวจสอบ (Check)

การตรวจสอบและประเมินผลลัพธ์ของการปฏิบัติตามแผน ต้องมีการประเมินการปฏิบัติตามแผนหรือไม่และตัวแผนการเองมีความเหมาะสมหรือไม่การประเมินผลกระทบจากการปฏิบัติตามแผน หรือประเมินความสามารถของบุคลากรที่ต้องนำแผนมาใช้

4. การปฏิบัติการแก้ไข (Act)

ขณะเมื่อทำการปฏิบัติการแก้ไขมีความจำเป็นอย่างยั้งที่ต้องแยกแยะให้ชัดเจนระหว่างการจัดปราคฏการณ์หรืออาการของปัญหาและการกำจัดสาเหตุ ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่า มีงานจำนวนมากมายที่ทำเป็นประจำในงานชนิดนี้ การกำจัดแค่อาการไม่ได้ช่วยแก้ปัญหาที่มีอยู่เป็นเพียงแค่การเลื่อนการแก้ปัญหาออกไปเท่านั้น

โทซาวะและคณะ(TozavaBroadhurst, R. W., Raine, A. R. C., Fuller, C., Alvarez, A., Guillen, G., Padron, G.and Perham, R. N.2001:117-122) กล่าวว่า วงจรคุณภาพคือกระบวนการทำงานที่เปรียบกับวงล้อที่เต็มไปด้วยขั้นตอน 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การดำเนินการตามแผน การตรวจสอบ การปรับปรุงแก้ไขเมื่อวงล้อหมุนไป 1 รอบ จะทำให้งานบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้และหากการดำเนินงานนั้นเกิดการสะดุด แสดงว่ามีบางขั้นตอนหายไป เช่น ส่วนของการวางแผนหายไป เรียกว่า ประเภทไม่มีแผนการถ้าในส่วนของการตรวจสอบหรือปรับปรุงแก้ไขหายไปจะเรียกว่า พวกทำแล้วทิ้งซึ่งในกระบวนการทำงานของวงจรคุณภาพนั้นประกอบด้วย

1.การวางแผน (Plan)

การวางแผน คือ การตั้งเป้าหมายวางวัตถุประสงค์ เพราะการควบคุมดูแล คือกระบวนการที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมาย ดังนั้น หากไม่มีวัตถุประสงค์เสียแล้ว ไม่ว่าจะป่าวร้องว่าต้องควบคุมวงจรคุณภาพ ก็ไม่รู้จะทำไปเพื่ออะไร หรือจะเริ่มอย่างไร เมื่อตั้งเป้าหมายเสร็จแล้ว ก็ต้องมากำหนดแผนการว่าอะไรจะต้องทำเมื่อไร เป็นตารางเทียบระหว่างงานกับเวลาที่หลายคนก็ภาพกันออกแต่จริง ๆ แล้วการวางแผนไม่ใช่จบแค่นั้นการวางแผนต้องครอบคลุมว่าใครจะทำทำอะไร ต้องให้เสร็จเมื่อไหร่ จะทำอะไร อะไรต่างๆ ที่ครอบคลุมถึงการแบ่งหน้าที่ วิธีการ และอื่นๆ ให้ครบถ้วนด้วย

2. ลองทำ (Do)

การลองทำ คือ ก่อนจะลงมือทำได้นั้น แท้จริงแล้วต้องเตรียมวัตถุดิบ เตรียมขั้นตอนต่างๆเสียก่อน หากจะลงมือทำเรื่องใหม่ก็ต้องเตรียมไปรับการฝึกหรืออบรมเสียก่อน ขั้นตอนการเตรียมเหล่านี้รวมอยู่ในการลองทำนี้ด้วยซึ่งต้องมีการตระเตรียมเสียก่อนให้พร้อม จึงจะสามารถลองทำตามแผนได้

3. ตรวจสอบ (Check)

การตรวจสอบ คือ การพิจารณาว่าผลจากการลองทำนั้นก่อให้เกิดสิ่งที่วางแผนว่าจะได้รับหรือไม่ ดังนั้น หากการวางแผนไม่มีการกำหนดว่าจะต้องได้อะไรเมื่อไร ตัวเลขของอะไรที่ควรยึดเป็นเป้าหมายไว้เสียตั้งแต่ต้นก็จะไม่มีอะไรมาเป็นตัวเทียบได้ว่าผลจากการลองทำนั้นได้ตามจริงตามแผนหรือไม่ จะได้ก็เพียงแต่ว่ามันก็เป็นไปตามแผนหรือไม่ค่อยจะได้ผลสักเท่าไร

4. ปรับใช้ (Act)

จากผลของการตรวจสอบ ก็ไม่ควรวางใจในทันทีหากผลที่ได้เป็นไปตามแผน เพราะอาจบังเอิญดีครั้งนี้เพียงครั้งเดียว พอทำครั้งต่อไปอาจใช้ไม่ได้ก็ได้หากไม่มีการนำกระบวนการที่ได้ลองทำไปมากำหนดให้เป็นรูปแบบใหม่ของการทำงานปัจจุบัน หากผลการตรวจสอบพบว่าสิ่งที่ลองทำไปไม่ก่อให้เกิดผลที่ตั้งไว้ตามแผน ก็ต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการคิดไว้แล้วลองทำใหม่

วิฑูรย์ สิมะโชติ (2545: 43-47) กล่าวถึง วงจรคุณภาพ (PDCA) เป็นกิจกรรมที่จะนำไปสู่การปรับปรุงงานและการควบคุมอย่างเป็นระบบอันประกอบด้วย การวางแผน (Plan) การนำไปปฏิบัติ (Do) การตรวจสอบ (Check) และการปรับปรุงแก้ไข (Act) กล่าวคือ จะเริ่มจากการวางแผนการนำแผนทีวางไว้มาปฏิบัติ การตรวจสอบผลลัพธ์ที่ได้และหากไม่ได้ผลลัพธ์ตามที่คาดหวังไว้ จะต้องทำการทบทวนแผนการโดยเริ่มต้นใหม่อีกครั้งหนึ่งและทำตามวงจรคุณภาพซ้ำอีก เมื่อวงจรคุณภาพหมุนซ้ำไปเรื่อยๆ จะทำให้เกิดการปรับปรุงงานและทำให้ระดับผลลัพธ์สูงขึ้นเรื่อยๆ ดังนั้นการกระทำตามวงจรคุณภาพจึงเท่ากับสร้างคุณภาพที่น่าเชื่อถือมากขึ้น ตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน (Plan)

ในบรรดาองค์ประกอบทั้ง 4 ประการของวงจรคุณภาพนั้นต้องถือว่าการวางแผนเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดการวางแผนจะเป็นเรื่องที่ทำให้กิจกรรมอื่นๆ ที่ตามมาสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเพราะถ้าแผนการไม่เหมาะสมแล้ว จะมีผลทำให้กิจกรรมอื่นๆ ไร้ประสิทธิภาพตามไปด้วย แต่ถ้ามีการเริ่มต้นวางแผนที่ดี จะทำให้มีการแก้ไขน้อยและกิจกรรมจะมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ขั้นตอนที่ 2 การนำแผนไปปฏิบัติให้เกิดผล (Do)

เพื่อให้มั่นใจว่ามีการนำแผนการไปปฏิบัติอย่างถูกต้องนั้น เราจะต้องสร้างความมั่นใจว่าฝ่ายที่รับผิดชอบในการนำแผนไปปฏิบัติได้รับทราบถึงความสำคัญและความจำเป็นในแผนการนั้นๆ มีการติดต่อสื่อสารไปยังฝ่ายที่มีหน้าที่ในการปฏิบัติอย่างเหมาะสม มีการจัดให้มีการศึกษาและการอบรมที่ต้องการเพื่อการนำแผนการนั้นๆ มาปฏิบัติ และมีการจัดหาทรัพยากรที่จำเป็นในเวลาที่เหมาะสม

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบ (Check)

การตรวจสอบและประเมินผลลัพธ์ของการปฏิบัติตามแผน ควรจะต้องมีการประเมินใน 2 ประการ คือ มีการปฏิบัติตามแผนหรือไม่ หรือตัวแผนการเองมีความเหมาะสมหรือไม่

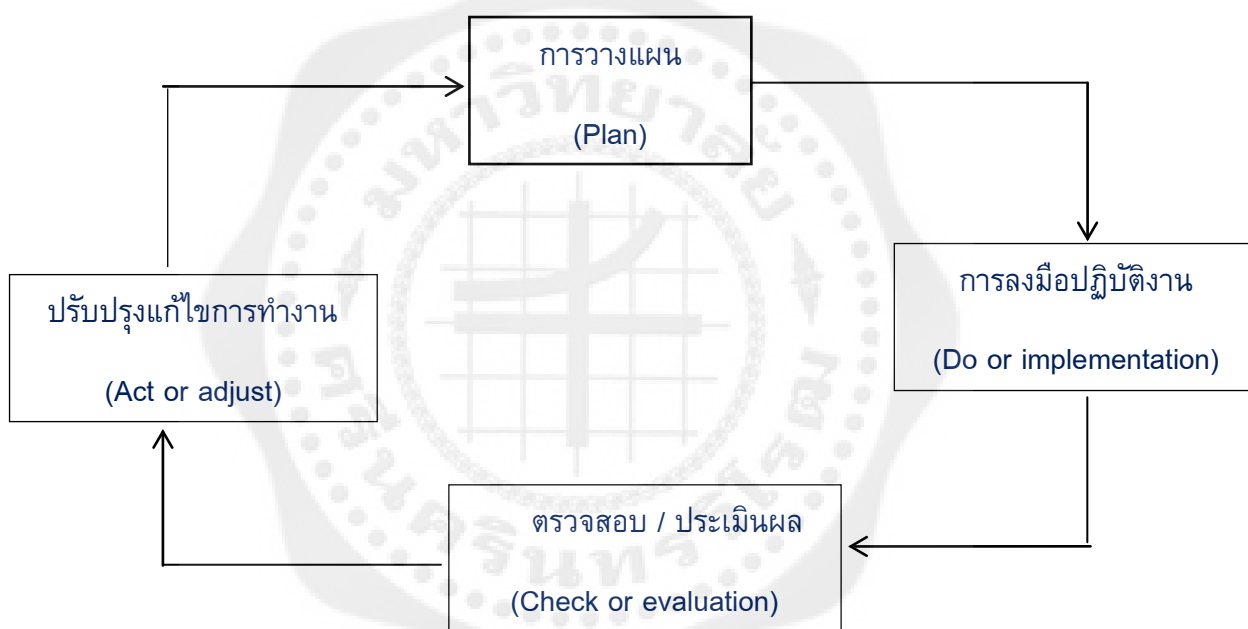
ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงแก้ไข (Act)

การที่ไม่ประสบความสำเร็จตามที่ตั้งเป้าหมายไว้เป็นเพราะไม่ปฏิบัติตามแผนการ หรือความไม่เหมาะสมของแผนการ หรือจากทั้งสองประการรวมกัน เราจำเป็นต้องหาว่าสาเหตุมาจากประการไหน ทั้งนี้ เนื่องจากการนำไปปฏิบัติการปรับปรุงแก้ไขจะแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง

สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ (2542: 188-190) กล่าวถึงจุดหมายที่แท้ของวงจรคุณภาพ PDCA ว่าเป็นกิจกรรมพื้นฐานในการบริหารคุณภาพนั้นมิใช่เพียงแค่การปรับแก้ผลลัพธ์ที่เบี่ยงเบนออกไปจากเกณฑ์มาตรฐานให้กลับมาอยู่ในเกณฑ์ที่ต้องการเท่านั้น แต่เพื่อก่อให้เกิดการปรับปรุงในแต่ละ

รอบของ PDCA อย่างต่อเนื่องเป็นระบบและมีการวางแผน PDCA ที่มีวนได้สูงขึ้นเรื่อยๆ วงจรควบคุมคุณภาพ PDCA มีภารกิจหลัก 4 ขั้นตอน ขั้นที่ 1 การวางแผน (Plan-P) ขั้นที่ 2 การดำเนินการตามแผน (Do-D) ขั้นที่ 3 การตรวจสอบ (Check-C) ขั้นที่ 4 การแก้ไขปัญหา (Act-A)

สมคิด พรหมจ้อย และสุพัตร์ พิบูลย์ (2544: 7-8) กล่าวว่า การบริหารงานเป็นกระบวนการดำเนินงานให้สถานศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการประกอบด้วยการดำเนินงาน 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน (plan) การลงมือปฏิบัติ (do or implementation) และการตรวจสอบผลปฏิบัติงานหรือประเมิน (check or evaluation) และการปรับปรุงการแก้ไขการทำงาน (act or adjust) เรียกว่า วงจรบริหารงานแบบวงจรคุณภาพ PDCA ดังแผนภูมิ

ภาพประกอบ 4 วงจรการบริหารงาน PDCA

ที่มา: สมคิด พรหมจ้อย และสุพัตร์ พิบูลย์, 2544: 7

จาก ภาพประกอบ 4 แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ของวงจรการดำเนินงานว่าเริ่มจากการวางแผนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ จากนั้นจึงนำไปปฏิบัติตามแผนจำเป็นต้องมีการตรวจสอบประเมินผลอยู่ตลอดเวลาว่าได้ผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ มีปัญหาอุปสรรคอะไรบ้าง หากพบปัญหาควรปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ จะเห็นได้ว่าการบริหารงานที่เป็นระบบ

การประเมินผลภายในจะเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารงาน ซึ่งการประเมินผลการดำเนินงานเข้ามามีส่วนช่วยในการทำให้ปฏิบัติงานได้ทราบผลการดำเนินงาน จุดเด่น จุดด้อยของการปฏิบัติงาน รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน ดังนั้น ผู้ปฏิบัติงานจึงต้องมีความจำเป็นในการที่จะต้องมีความรู้และความสามารถในการประเมินผลการปฏิบัติของตนเองเพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จาร์ส นองมาก (2545:115-127) กล่าวถึงการนำวงจรคุณภาพ PDCA มาใช้ในสถานศึกษาด้านประกันคุณภาพในแต่ละขั้นตอน ดังนี้

1. การวางแผนเพื่อเตรียมการปฏิบัติ (Plan-P)

การวางแผนหรือการจัดทำแผนเป็นการเตรียมการอย่างฉลาดรอบคอบในการปฏิบัติงานเป็นการเตรียมการในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคนเกี่ยวข้องกับทรัพยากรต่างๆ ของหน่วยงานที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งผู้ปฏิบัติงานทุกอย่างไม่ว่าจะเป็นงานใหญ่หรืองานเล็กมากน้อยแค่ไหนต้องอาศัยการวางแผนหรือการเตรียมการเพื่ออนาคต เพื่อช่วยให้สามารถทำงานได้ดีมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การวางแผนปฏิบัติงานจึงเป็นการกำหนดรายละเอียด เพื่อการทำงานในอนาคตของสถานศึกษาโดยรวม และระบบการวางแผนในการทำงานจะก่อให้เกิดประโยชน์มากมาย

2. การปฏิบัติตามแผน (Do-D)

การปฏิบัติตามแผนเป็นการบริหารแผนงานหรือโครงการของแต่ละคนตามลักษณะงานที่รับผิดชอบบุคลากรในหน่วยงานต่างปฏิบัติตามภารกิจตามที่ได้เตรียมการหรือวางแผนล่วงหน้าไว้แล้วในการงานของตนเองที่ต่างก็มุ่งเพื่อพัฒนาให้ดีขึ้นอยู่ตลอดเวลาฝ่ายบริหารสถานศึกษา จะทำหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุน และอำนวยความสะดวก รวมทั้งกำกับติดตามเพื่อให้บุคลากรฝ่ายปฏิบัติทั้งที่รับผิดชอบงานเฉพาะตัวหรืองานเป็นกลุ่มได้ปฏิบัติงาน โดยราบรื่นมีประสิทธิภาพในขณะเดียวกันหากจำเป็นต้องมีผู้ניתนศ แนะนำ เพื่อให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จดียิ่งขึ้นก็เป็นหน้าที่ ที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องคอยสอดส่อง ดูแล และพร้อมที่จะให้การสนับสนุนอยู่ตลอดเวลา

3. การตรวจสอบและประเมินผล (Check -C)

การตรวจสอบและประเมินผลเป็นขั้นตอนต่อเนื่องจากการปฏิบัติในกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อให้ทราบว่าการดำเนินงานประสบผลสำเร็จเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้มากน้อยเพียงใด เพื่อเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไขวิธีการทำงานหรือปรับเปลี่ยนวัตถุประสงค์และเป้าหมายของงานที่กำลังปฏิบัติอยู่ให้เหมาะสมสอดคล้องกับทรัพยากรที่มีอยู่ในหน่วยงาน

4. การปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงาน (Act -A)

การปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานเป็นการปรับแก้ตามผลการตรวจสอบและประเมิน ในขั้นตอนก่อนหน้านี้ ถ้ามีผลการประเมินพบว่างานยังไม่สำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ก็ต้องเร่งรัดปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานหรือใช้เวลาในการทำงานให้มากขึ้น เพื่อจะสามารถทำงานที่คาดหวังไว้แล้วให้สำเร็จแต่ถ้าผลการประเมินพบว่างานสำเร็จตามเป้าหมายแล้ว ในการดำเนินงานต่อไปก็จะได้ปรับเปลี่ยนตั้งเป้าหมายให้สูงขึ้น จะได้เป็นการท้าทายผู้ปฏิบัติ จึงเห็นได้ว่าการ

ปรับปรุงการปฏิบัติงานสามารถทำได้ตลอดเวลา ไม่ว่างานที่ทำมาแล้วประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายหรือไม่ ผลจากการปฏิบัติในลักษณะนี้ก็จะเกิดผลดีต่อสถานศึกษา ทำให้สถานศึกษาได้เปลี่ยนแปลงพัฒนาไปในทางที่ดี ที่พึงประสงค์มากยิ่งขึ้นอยู่ตลอดเวลา

จากหลักการวงจรคุณภาพที่กล่าวมา สรุปได้ว่าวงจรคุณภาพ PDCA ประกอบด้วย การวางแผน (Plan) การดำเนินการตามแผน (Do) การตรวจสอบ (Check) และการปรับปรุงแก้ไข (Act) โดยการวางแผน การลงมือปฏิบัติตามแผนการตรวจสอบผลลัพธ์ที่ได้ และหากไม่ได้ผลลัพธ์ตามที่คาดหวังไว้จะต้องทำการทบทวนแผนการโดยเริ่มต้นใหม่ๆ และทำตามวงจรคุณภาพซ้ำอีกเมื่อวงจรคุณภาพหมุนซ้ำไปเรื่อยๆ จะทำให้เกิดการปรับปรุงงานและระดับผลลัพธ์ที่สูงขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งหลักการดังกล่าวหากนำมาปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาจะช่วยพัฒนาบุคลากรและนักเรียนให้มีคุณภาพ

3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารคุณภาพตามวงจร PDCA

ภายในช่วงกว่า 10 ปีที่ผ่านมา นับแต่มีการประกาศพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ เมื่อปีพุทธศักราช 2552 ที่กำหนดให้ต้องมีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาสถานศึกษาจำนวนมาก ประสบผลสำเร็จจากการพัฒนาสถานศึกษาด้วยการปฏิบัติตามระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพบรรลุผลตามมาตรฐานการศึกษา ดังนั้น เพื่อเป็นการเรียนรู้จากรูปแบบและแนวทางการดำเนินงานที่นำสู่การปฏิบัติได้ผลดีมาก่อนแล้วในที่นี้จึงขอเสนอบทสรุปที่ได้จากกรณีศึกษาจากผลงานวิจัยและผลดำเนินงานของสถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษาได้นำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวปฏิบัติในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในสถานศึกษาให้เข้มแข็งต่อไป

จากการสังเคราะห์รายงานประจำปี SAR ของสถานศึกษา แนวคิดและหลักการของการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน จากกรณีศึกษา ดังนี้

กรณีศึกษาที่ 1 : รูปแบบและแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้เข้มแข็ง

การสังเคราะห์รายงานประจำปีของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ประเมินแล้วว่าดี จำนวน 74 แห่ง สถานศึกษาเหล่านี้มีผลการประเมินคุณภาพภายนอกอยู่ในระดับดีและดีมากทั้งในการประเมินรอบแรกและรอบสองและได้รับการรับรองคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานพบว่าขั้นตอนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติดีมีการดำเนินงานเป็นไปตามกรอบภาระงานที่กฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพสถานศึกษา พ.ศ. 2553 กำหนดไว้ทั้งสิ้น

ภายใต้แนวคิดและหลักการดำเนินงานพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่เน้นสถานศึกษาอาศัยแนวคิดการพัฒนาเชิงระบบของเดมิ่ง (Plan Do Cheek Act) เป็นพื้นฐานการปฏิบัติงาน (วิษณุ ทรัพย์สมบัติ, 2552) ดังนี้

P (Plan) การวางแผน สถานศึกษามีการพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศ และใช้ในการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพผู้เรียนด้วยการกำหนดวัตถุประสงค์ตั้งเป้าหมายกำหนดขั้นตอนการดำเนินงาน/พัฒนา และระยะเวลาการพัฒนามีการจัดหาและจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นทั้งในด้านบุคคลเครื่องมือและงบประมาณ รวมทั้งทำความเข้าใจในแนวปฏิบัติเพื่อสร้างความชัดเจนในการดำเนินงานกับบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

D (DO) การปฏิบัติ สถานศึกษามีการนำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาสู่การปฏิบัติดำเนินการตามแผนอย่างจริงจัง

C (Cheek) การตรวจสอบ สถานศึกษามีการติดตามตรวจสอบและประเมินผลเพื่อติดตามความก้าวหน้าและความสำเร็จของการดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้เป็นระบบ

A (Act) การพัฒนาปรับปรุง หากผลการปฏิบัติเป็นที่น่าพอใจประสบความสำเร็จสถานศึกษาก็จัดให้เป็นมาตรฐานเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไปเพื่อยกระดับคุณภาพให้สูงขึ้นและหากผลการปฏิบัติมีข้อควรปรับปรุงสถานศึกษาก็จะมีการกำหนดวิธีการปรับปรุงต่อไป

ทุกขั้นตอนมีการดำเนินงานพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเน้นการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School – Based Management : SMB)ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายประกอบด้วยคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชนและสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมคิดร่วมดำเนินงานร่วมตัดสินใจ (Decision-Making) เพื่อเพิ่มประสิทธิผลและประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาอย่างแท้จริงและใช้หลักการสร้างเครือข่ายความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาาร่วมกัน

กรณีศึกษาที่ 2 กระบวนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนวชิรราชวิทยาลัย

โรงเรียนวชิรราชวิทยาลัยเป็นสถานศึกษาขนาดใหญ่มีเอกลักษณ์เป็นของตนเองโดยเฉพาะนั่นคือ ความเป็นสุภาพบุรุษเป็นผู้นำมีน้ำใจนักกีฬาจากการศึกษากระบวนการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนวชิรราชวิทยาลัยพบว่าการดำเนินการประกอบด้วย 2 ขั้นตอนหลัก (ศรีวรรณ โสตา. 2546) ดังนี้

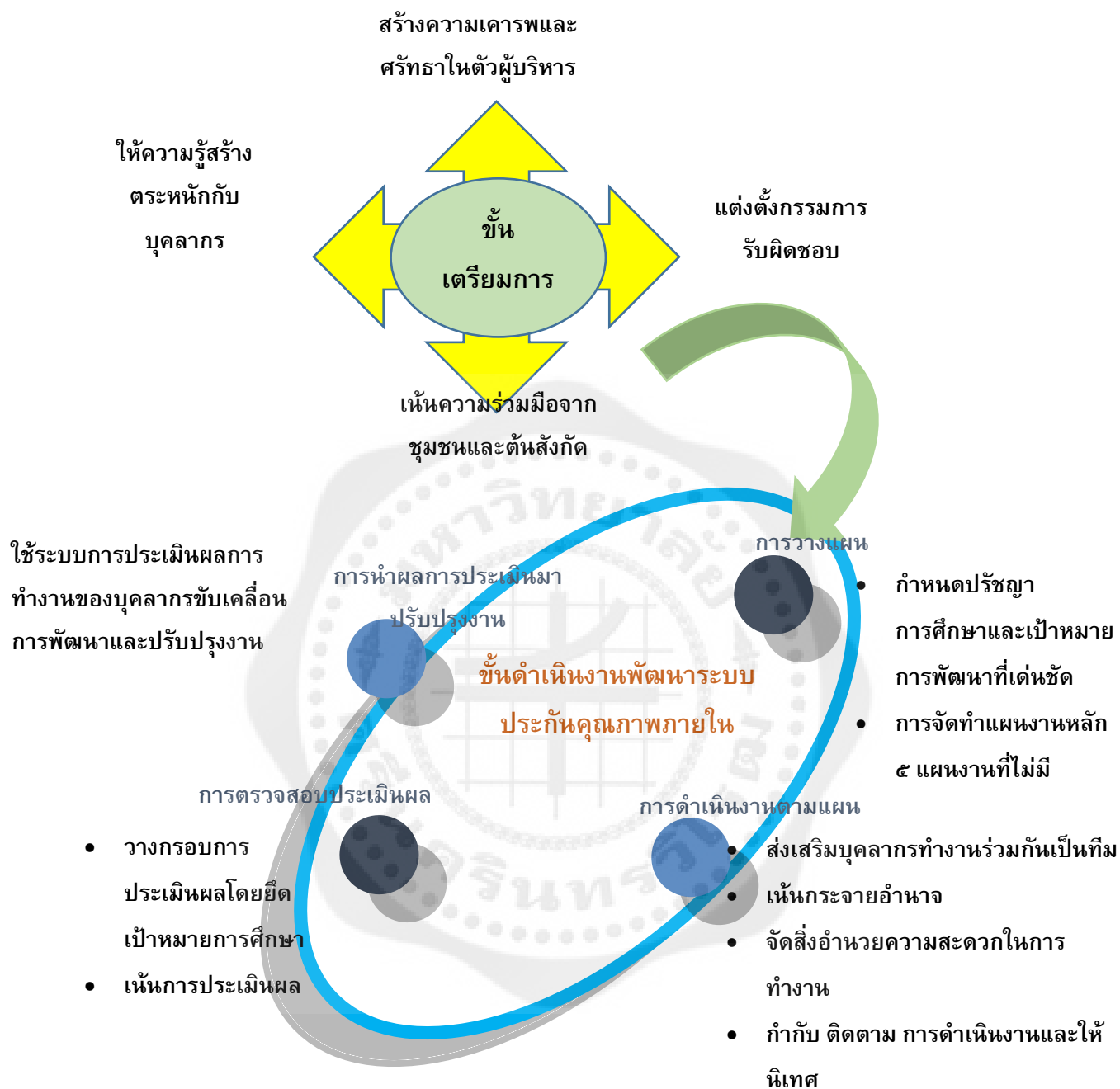
ขั้นการเตรียมการ เป็นการเตรียมความพร้อมของบุคลากรโดยผู้บริหารให้ความรู้สร้างความตระหนักและส่งเสริมให้บุคลากรติดตามความเคลื่อนไหวเรื่องการประกันคุณภาพอยู่เสมอมีการแต่งตั้งบุคลากรที่มีความรับผิดชอบดำเนินงานออกเป็น 2 ชุด ชุดแรกเป็นคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาทำหน้าที่หลักในการประเมินคุณภาพภายในโรงเรียนและชุดที่สองเป็นคณะทำงานวิจัย ทำหน้าที่หลักในการประสานงานระหว่างบุคลากรในโรงเรียน

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากฝ่ายต่าง ๆ มาจัดทำหมวดหมู่เพื่อสะท้อนผลการดำเนินงานและนำข้อมูลไปใช้ปรับปรุงพัฒนางาน นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษายังมีการสร้างความเคารพและศรัทธาในตัวผู้บริหารให้กับคณะครูรวมทั้งเน้นความร่วมมือจากชุมชนและสนับสนุนจากต้นสังกัด

ขั้นตอนการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

โดยยึดวงจรบริหารคุณภาพตามแนวคิดเชิงระบบ PDCA ดังนี้

1. **การวางแผนการปฏิบัติงาน** เป็นการกำหนดปรัชญาและเป้าหมายการศึกษาที่เด่นชัด โดยยึดพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาอุปนิสัยของนักเรียนเป็นหลักและการพัฒนาความสามารถของผู้เรียนโดยเน้นทักษะด้านวิชาการและทักษะชีวิตมีแผนงานหลักในการปฏิบัติงาน 5 โดยมีการจัดทำแผนงบประมาณล่วงหน้า 3 ปี ซึ่งมีลักษณะเฉพาะ คือ การไม่มีข้อจำกัดด้านงบประมาณ
2. **การปฏิบัติงานตามแผน** เป็นการนำแผนสู่การปฏิบัติผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรทำงานร่วมกันเป็นทีมเน้นการกระจายอำนาจจัดตั้งอำนวยการความสะดวกในการทำงานอย่างครบครันมีการกำกับติดตามและให้ทิศทางการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ
3. **การตรวจสอบและประเมินผล** เป็นการวางกรอบประเมินผลโดยยึดเป้าหมายการศึกษาของโรงเรียนเป็นหลักและเน้นการประเมินภายในแบบไม่เป็นทางการ
4. **การนำผลประเมินมาปรับปรุงงาน** เป็นการใช้อย่างมีประสิทธิภาพการประเมินผลการดำเนินงานของบุคลากรขับเคลื่อนการพัฒนาและปรับปรุงงาน

ภาพประกอบ 5 กระบวนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน
วชิราวุธวิทยาลัย

ที่มา: ศิริวรรณ โสตา. (2546). กรณีศึกษากระบวนการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในวชิราวุธวิทยาลัย, หน้า 47

สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้ (2546-2547: 96-100) ได้วิจัยเรื่องโครงการวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้เพื่อคุณภาพการศึกษามีวัตถุประสงค์คือ เพื่อสร้างเครือข่ายการเรียนรู้การพัฒนาคุณภาพ(การประกันคุณภาพภายใน) ระหว่างสถานศึกษาต่างๆ สร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในการประเมินเพื่อรับรองระหว่าง 3 สายคือ สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาที่สนับสนุนการประกันคุณภาพการศึกษาและองค์กรประเมินภายนอก ดำเนินการเป็น 2 ระยะ รูปแบบการพัฒนาระบบคุณภาพภายในสถานศึกษา และรูปแบบการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ 2 ส่วนด้วยกันคือ ผลการพัฒนารูปแบบการพัฒนาระบบคุณภาพภายในสถานศึกษา และผลการพัฒนารูปแบบการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ผลการพัฒนารูปแบบการพัฒนาระบบคุณภาพภายในสถานศึกษามีผลสรุปในการพัฒนาระบบคุณภาพตามแนวทางนี้คือแนวคิดเชิงระบบ (system thinking) แนวคิดเชิงยุทธศาสตร์ (strategic thinking) และการเรียนรู้โดยการทำงานเป็นทีม (team learning)ดำเนินการให้เป็นระบบย่อยที่มีขั้นตอนการทำงานวิธีการทำงานที่เป็นมาตรฐานและบันทึกการทำงาน แล้วบริหารระบบนั้นด้วยกระบวนการ PDCA พบว่า เริ่มวางแผนร่วมปฏิบัติร่วมกันตรวจสอบและร่วมกันปรับปรุง เพื่อที่จะให้โรงเรียนเป็นโรงเรียนที่มีคุณภาพ มีกระบวนการทำงานตาม แผนที่ดี คือการวิเคราะห์สภาพการทั่วไปและสภาพการเฉพาะของโรงเรียนกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของโรงเรียน การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนของระบบต่างๆในโรงเรียน การกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาซึ่งแบ่งเป็นยุทธศาสตร์ปรับปรุงระบบที่เป็นจุดอ่อนและยุทธศาสตร์ดำรงรักษาระบบที่เป็นจุดแข็งของโรงเรียนการจัดทำจุดเด่นและการจัดทำแผนปฏิบัติการส่วนใหญ่ดำเนินการได้ในระดับดีด้านการทำงานเป็นทีมส่วนใหญ่ดำเนินการได้ในระดับดีด้านการประเมิน ทบทวนส่วนใหญ่ดำเนินการได้ในระดับดี

ศศิธร บัวทอง (2556: 201-211) ได้วิจัยเรื่องรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้ของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวัตถุประสงค์ 1.เพื่อสร้างรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้ 2.เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 3.เพื่อศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา วิจัยในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการวิจัยและพัฒนาซึ่งมีหลักการสำคัญคือ ใช้วิธีวิจัยเพื่อให้ได้รูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้ของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานภายใต้บริบทของสถานศึกษา ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ผลการสร้างรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้ของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจากการศึกษาและสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและจากการศึกษาสภาพการปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา พบว่าในการบริหารการจัดการอย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาคือวงจร PDCA พบว่า วิธีการดำเนินการในแต่ละประเด็นช่วงระยะเวลาในการดำเนินการในแต่ละขั้นตอนและ

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในแต่ละขั้นตอนมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความชัดเจน และความง่ายต่อการนำไปใช้ อยู่ในระดับมากที่สุด

วัลลภ ดอกพรหม (2547) ได้ศึกษาเรื่องการปฏิบัติการกิจกรรมนิเทศตามวงจรคุณภาพในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดนครปฐม จากการศึกษาพบว่า

1. การปฏิบัติการกิจกรรมนิเทศตามวงจรคุณภาพในโรงเรียนประถมศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากตามลำดับ คือ การพัฒนาหลักสูตร การให้ความช่วยเหลือครูโดยตรง การพัฒนากลุ่ม การพัฒนาวิชาชีพครู และการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

2. กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติการกิจกรรมนิเทศตามวงจรคุณภาพในโรงเรียนประถมศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งโดยภาพรวม และอีกสามด้าน คือการให้ความช่วยเหลือครูโดยตรง การพัฒนากลุ่ม และการพัฒนาวิชาชีพครู โดยกลุ่มผู้บริหารมีความเห็นว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่สูงกว่ากลุ่มครูผู้สอน

3. ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติการกิจกรรมนิเทศตามวงจรคุณภาพในโรงเรียนประถมศึกษา สรุปได้คือ โรงเรียนมีภารกิจมากจนผู้นิเทศไม่มีเวลาเพียงพอในการปฏิบัติการกิจกรรมนิเทศอย่างต่อเนื่อง และโรงเรียนขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในด้านการพัฒนาหลักสูตร และการวิจัยเชิงปฏิบัติการ และมีข้อเสนอแนะว่า โรงเรียนควรมีทีมงานนิเทศของโรงเรียน ส่งเสริมให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม เชิญวิทยากรและผู้เชี่ยวชาญในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้มาให้ความรู้ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยเชิงปฏิบัติการ และผู้บริหารควรตรวจสอบ ประเมินผลและปรับปรุงการทำงานของครูอย่างต่อเนื่อง

อรอุมา รอดแย้ม (2554) ได้ศึกษาเรื่องการทำงานร่วมกันที่มีประสิทธิภาพในระบบ PDCA ของผู้บริหารและครูของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง จากการศึกษาค้นคว้าพบว่า

1. ผู้บริหารและครูของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปางมีการทำงานร่วมกันที่มีประสิทธิภาพในระบบ PDCA ในภาพรวมและทุกรายด้านในระดับมากโดยมีการปฏิบัติด้านการยอมรับนับถือเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นด้านการมีปฏิสัมพันธ์ด้านการมีเป้าหมายเดียวกันและด้านการมีส่วนร่วมตามลำดับ

2. ผู้บริหารและครูของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปางที่มีเพศตำแหน่งอายุและประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันมีการทำงานร่วมกันที่มีประสิทธิภาพในระบบ PDCA ไม่แตกต่างกันส่วนผู้บริหารและครูที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกันมีการทำงานร่วมกันที่มีประสิทธิภาพในระบบ PDCA แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บุศรา สารเกษ (2555) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาระบบกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏจากการศึกษาพบว่า ผลการศึกษาพบว่าสภาพการบริหารจัดการงานวิจัยปัจจุบันของมหาวิทยาลัยราชภัฏตามวงจร PDCA สามารถปฏิบัติได้ในระดับดีการกำหนดยุทธศาสตร์นโยบายแผนงานเป้าหมายของการบริหารงานวิจัยสามารถทำได้ค่อนข้างชัดเจนและ

สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพการวิจัยทั้งระยะสั้นและระยะยาวรวมทั้งมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้คุณภาพแต่ที่สามารถปฏิบัติได้ในระดับปานกลางได้แก่การมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจเป้าหมายเชิงกลยุทธ์สนับสนุนการวิจัยของคณาจารย์และการสนับสนุนห้องปฏิบัติการวิจัยหน่วยวิจัยหรือศูนย์เครื่องมือสนับสนุนการวิจัยการให้รางวัลค่าตอบแทนกับนักวิจัยในการตีพิมพ์เผยแพร่การรวบรวมคัดสรรวิเคราะห์สังเคราะห์ความรู้จากงานวิจัยเพื่อเป็นองค์ความรู้ให้คนทั่วไปเข้าใจและการอำนวยความสะดวกในการจัดการทรัพย์สินทางปัญญาจากการวิจัย

นอกจากนี้ยังต้องการให้พัฒนาระบบกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยขั้นสุดท้ายของการวิจัยในการนำผลงานวิจัยไปตีพิมพ์เผยแพร่หรือนำไปใช้ประโยชน์หลังเสร็จสิ้นโครงการแล้วมากที่สุด ทั้งนี้ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการในการพัฒนาด้านระบบกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยคือระดับการศึกษาที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกที่ระดับนัยสำคัญ.05 ปัจจัยด้านประสบการณ์ในการทำวิจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการในการพัฒนาด้านระบบกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยคือตำแหน่งทางวิชาการโดยผู้ที่มีตำแหน่งทางวิชาการมีความต้องการในการพัฒนาด้านระบบกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยต่ำกว่าผู้ที่ไม่มีตำแหน่งทางวิชาการที่ระดับนัยสำคัญ 0.10 ปัจจัยด้านสภาพการบริหารจัดการงานวิจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการในการพัฒนาด้านระบบกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยคือการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์เชิงบวกที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 โดยปัญหาหาและอุปสรรคที่พบมากที่สุดคือเรื่องของเวลาเนื่องจากคณาจารย์ไม่มีเวลาในการทำวิจัยและมีภาระงานอื่นมาก

โสภณอำนวยรัตน์และคณะ (2555) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาแบบการบริหารคุณภาพของวิทยาลัยการอาชีพสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จากการศึกษพบว่า ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารคุณภาพของวิทยาลัยการอาชีพสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาพบว่าวิทยาลัยการอาชีพสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษามีการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยมีการดำเนินงานทั้งหมด 3 ขั้นตอนคือการเตรียมการการดำเนินการและการรายงานเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและรองรับการประกันคุณภาพจากภายนอกการดำเนินการประกันคุณภาพภายในวิทยาลัยสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาใช้วงจรการบริหารมาเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา คือวงจรP-D-C-A มาจากPlan-Do-Check-Act แต่ยังขาดการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ถูกต้องขาดระบบการบริหารคุณภาพที่มีขั้นตอนที่ชัดเจนขาดการมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถานศึกษาและขาดความต่อเนื่องในระบบการบริหารคุณภาพ

งานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

สเตลล่า และเอกานาม (StellaAntony; & Agnam.2004: 143-160) ได้วิจัยเรื่อง การประกันคุณภาพในการศึกษาทางไกลในกรณีการแข่งขันในเขตที่อยู่อาศัย (Quality assurance in distance education : The challenges to be Address) การบูรณาการของเทคโนโลยีทุกรูปแบบของ

การศึกษาพบว่า ได้มีช่องว่างน้อยลงระหว่างนักเรียนในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษาและมีผลต่อการใช้มาตรฐานในการเผยแพร่การเรียนรู้ ดังนั้น การเรียนรู้ทางไกลจึงมองว่าเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นไปที่นักเรียนซึ่งอาจจะแตกต่างกันในช่วงเวลาและเขตพื้นที่อยู่อาศัยจากเพื่อนในห้องเรียนและอาจารย์ผู้สอนซึ่งในรูปแบบใหม่และความหมายที่ได้จะเป็นการรวมกันของการเรียนรู้แบบดั้งเดิม เรียนในห้องและผลที่ได้จากการศึกษาทางไกลมีผลกระทบทั่วโลกก่อให้เกิดความท้าทายจากการแข่งขันในแต่ละเขตทำให้รัฐบาลและหน่วยงานประกันคุณภาพทั่วโลกมีความพร้อมคุณภาพด้านการให้บริการ แนวทางงานประกันคุณภาพเชื่อมั่นในการใช้เกณฑ์เดียวกัน การพิจารณาเนื่องจากในลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์ของการศึกษาทางไกลเป็นสิ่งจำเป็น ความเพียงพอของโครงสร้างพื้นฐาน คุณภาพของแหล่งการเรียนรู้และการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพของบริการสนับสนุน ต้องการแนวทางที่ชัดเจนสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องในการประเมินกระบวนการ

แพทริเซีย (Patricia.2000) ได้วิจัยเรื่องการประเมินการก้าวหน้าไปสู่การประกันคุณภาพการศึกษาและวิจัยต่างประเทศการควบคุมการปฏิบัติในประเทศเยอรมัน สวีเดน ฝรั่งเศส นิวซีแลนด์และออสเตรเลีย ผลการวิจัยพบว่า ประกันคุณภาพการศึกษาและควบคุมการประเมินถือเป็นสิ่งสำคัญต้องดำเนินไปอย่างมีเหตุผลและมีกระบวนการที่ชัดเจน มีการเตรียมการอย่างมีแบบแผนสู่การควบคุมคุณภาพ และการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาและการศึกษาระดับสูงต่อไปสิ่งที่ถือว่าเป็นหัวใจสำคัญในระบบดังกล่าวคือ การกำหนดตัวบ่งชี้ซึ่งจะใช้เป็นสารสนเทศในการกำหนดสภาวะปัจจุบัน และสภาวะที่เป็นเป้าประสงค์ อันจะนำไปสู่การกำหนดแนวทาง ในการพัฒนาระบบการศึกษาจากสภาวะปัจจุบันให้ได้ตามเป้าประสงค์

เกนด้า (Glend.2006: 1-2) ได้วิจัยเรื่องประกันคุณภาพการศึกษาครูโดยใช้โปรแกรมรับประกันคุณภาพ(Quality Assurance in Teacher Education: Warranty Programs) พบว่าการเตรียมครูในหลายทศวรรษที่ผ่านมาได้เพิ่มขึ้นเกิดเป็นจุดสนใจในมหาวิทยาลัยหลายแห่งโดยเริ่มจากรัฐบาลเป็นผู้ริเริ่มในการปฏิรูปและสร้างความตระหนัก จากแบบรายงานระดับชาติและการสำรวจในเว็บไซท์ในปี 2010 จากหลายมหาลัยมีความต้องการอัตราครูใหม่เพิ่มเกือบ 2.5 ล้านคนโดยเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 200,000 คนต่อปีความพยายามจ้างครูใหม่ในห้องเรียนต้องใช้อย่างเร่งด่วน จากเหตุปัจจัยหลักที่ว่า 1 ใน 3 ของครูลาออกจากตำแหน่ง 3 ปี และกว่าครึ่งออกหลังจาก 5 ปี

อะกิโยชิ (Akiyoshi. 2002: 127-128) ได้ทำการวิจัยเรื่องระบบประกันคุณภาพการศึกษาและพลังตลาดในการศึกษาระดับอุดมศึกษาของญี่ปุ่น พบว่าได้วิเคราะห์การพัฒนาของระบบประกันคุณภาพและการเปลี่ยนแปลงระบบเศรษฐกิจในการศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศญี่ปุ่นแต่ในช่วงแรกเน้นในเรื่องของหน้าที่และผลกระทบการดูแลและการพัฒนาตนเอง กำหนดแนวทางปฏิบัติให้เป็นหนึ่งเดียวกันโดยมุ่งไปที่การกระจายอำนาจและผลกระทบภายในการแลกเปลี่ยนระบบเศรษฐกิจในการศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศญี่ปุ่นและในช่วงแรกเน้นในเรื่องของหน้าที่และผลกระทบระบบการดูแลและการพัฒนาด้วยตนเอง กำหนดแนวทางปฏิบัติให้เป็นหนึ่งเดียวกันโดยมุ่งไปที่การกระจายอำนาจและผลกระทบภายในการเปลี่ยนแปลงระบบเศรษฐกิจในการศึกษาระดับอุดมศึกษาระหว่างยุคโลกาภิวัตน์ทางเศรษฐกิจที่ถูกยกมาเป็นประเด็นที่ใช้ในการอภิปราย

อย่างรวดเร็วความเป็นไปได้ของการพัฒนาภายนอกโดยสถาบันปริญาทางการศึกษานานาชาติของมหาวิทยาลัยถูกแนะนำถึงความคล้ายคลึงกันของระบบราชการเพื่อแสดงความสามารถที่ได้ในระบบนานาชาติของมหาวิทยาลัยในที่สุดความสัมพันธ์ระหว่างความเปลี่ยนแปลงในระบบประกันคุณภาพและระบบเศรษฐกิจที่ยากขึ้นมาอภิปรายกันสรุปได้ว่า การศึกษาระดับชั้นอุดมศึกษาถูกพิจารณาให้เป็นระบบที่สำคัญสูงสุดเป็นเวลาช้านานในขณะเดียวกัน การแสดงลักษณะพิเศษมีพื้นฐานเป็นสัญลักษณ์ กล่าวคือ การคัดเลือกนักเรียนมีปัจจัยภายใต้การพิจารณาอย่างละเอียดซึ่งในการแข่งขันการสอบเข้าจัดว่าเป็นระบบที่น่าเชื่อถือทำให้กิจกรรมทางการศึกษาแบบอื่นลดลง นักวิชาการชำนาญการหลายคนได้พิจารณาจากความสำเร็จขั้นพื้นฐานทางการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยไม่ได้สูงเท่าระดับมัธยมศึกษาและบริษัทในญี่ปุ่นยังคงรับเด็กที่มีคะแนนสูงจากคะแนนเอ็นทรานซ์จากมหาวิทยาลัยชั้นนำ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถสรุปเป็นภาพรวมได้ ดังนี้

การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นการบริหารจัดการและดำเนินการตามขั้นตอน/กิจกรรมตามแผนงานที่กำหนดของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาและผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง สร้างความมั่นใจให้บุคลากรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งผู้รับบริการในทางตรง ได้แก่ นักเรียน ผู้ปกครอง ส่วนผู้รับบริการทางอ้อม ได้แก่ สถานศึกษา ชุมชน และสังคม สำหรับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเป็นสิ่งที่สถานศึกษาทุกแห่งต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 6 ว่าด้วย มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาและให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยบุคลากรภายในสถานศึกษาต้องร่วมมือกันโดยมีระบบการประกันคุณภาพมีการดำเนินงาน 3 ขั้นตอน ได้แก่ การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ การประเมินคุณภาพ กำหนดเป้าหมาย วางแผน ดำเนินงาน สรุปผลรายงานตามขั้นตอนและพัฒนาปรับปรุง โดยใช้หลักการบริหารตามวงจรคุณภาพ PDCA เพื่อพัฒนาคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐาน จัดทำรายงานเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดเมื่อสิ้นปีการศึกษา และเปิดเผยต่อสาธารณชนได้รับทราบการพัฒนาคุณภาพ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและระบบการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษา 1) ศึกษากลไกการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของสถานศึกษาขนาดเล็กระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 3 จังหวัดชลบุรีที่ได้รับการรับรองการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม ระดับดีมาก 2) ศึกษาสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 3 จังหวัดชลบุรี 3) เสนอแนวปฏิบัติการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่เหมาะสมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 3 จังหวัดชลบุรี จึงแบ่งขั้นตอนการดำเนินการวิจัยเป็น 3 ระยะตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษากลไกการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของสถานศึกษาขนาดเล็กระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 3 จังหวัดชลบุรีที่ได้รับการรับรองการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม ระดับดีมาก

ระยะที่ 2 ศึกษาสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 3 จังหวัดชลบุรี

ระยะที่ 3 เสนอแนวปฏิบัติการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่เหมาะสมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 3 จังหวัดชลบุรี

ระยะที่ 1 ศึกษากลไกการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของสถานศึกษา ขนาดเล็กระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 3 จังหวัดชลบุรีที่ได้ผ่านการรับรองการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสามระดับ ดีมาก

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพเกี่ยวกับกลไกดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 3 จังหวัดชลบุรี จำนวน 3 โรงเรียน โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้บริหาร ครูและคณะกรรมการสถานศึกษา ได้แก่ โรงเรียนบ้านสันติคาม โรงเรียนบ้านนอก โรงเรียนวัดนาจอมเทียน โดยมีข้อมูลพื้นฐานดังนี้

1.1 โรงเรียนบ้านนอก ตั้งอยู่ในเขตอำเภอบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 มีครู 5 อัตรา พนักงานบริการ 1 อัตรา นักเรียน 96 คนและคณะกรรมการสถานศึกษา 9 คน ซึ่งมีนวัตกรรมตัวอย่างการปฏิบัติที่ดี (Good Practice) ของสถานศึกษาที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม คือโครงการวัดน้อยในโรงเรียน เป็นการแก้ปัญหาของสถานศึกษา

1.2 โรงเรียนบ้านสันติคาม ตั้งอยู่ในเขตอำเภอบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จัดการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัย (อ.1-อ.2) และระดับประถมศึกษา (ป.1-ป.6) มีนักเรียนทั้งสิ้น 251 คน ครู 10 คน และครูอัตราจ้าง 4 คนและคณะกรรมการสถานศึกษา 5 คนมีการส่งเสริมพัฒนาสถานศึกษาระดับมาตรฐาน รักษามาตรฐาน และพัฒนาสู่ความเป็นเลิศที่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา

1.3 โรงเรียนบ้านนาจอมเทียน ตั้งอยู่ในเขตอำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 3 เปิดทำการสอน ตั้งแต่ชั้นอนุบาล 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คณะกรรมการสถานศึกษา 8 คน ในด้านการบริหารจัดการศึกษา มีวิสัยทัศน์ มีการบริหารงานทั้ง 4 ด้านอย่างมีประสิทธิภาพ จัดสภาพแวดล้อมภายนอกและในอาคารที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีนักเรียน 293 คน

กลุ่มเป้าหมายในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้บริหาร ครูและคณะกรรมการสถานศึกษาโดยมีคุณสมบัติดังนี้

1) ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 3 คน คุณสมบัติดังนี้

- บริหารจัดการสถานศึกษาหรือดูแลพัฒนาสถานศึกษาในด้านการประกันคุณภาพการศึกษา
- มีประสบการณ์บริหารสถานศึกษา 3 ปีขึ้นไป
- จบการศึกษาระดับปริญญาตรี เทียบเท่าหรือสูงกว่า

2) ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายใน/ครูผู้สอน 3 - 5 คน คุณสมบัติดังนี้

- รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน

- รับผิดชอบงานด้านการเรียนการสอนของโรงเรียน
 - มีประสบการณ์ทำงาน 1 ปีขึ้นไป
 - จบการศึกษาระดับปริญญาตรี เทียบเท่าหรือสูงกว่า
- 3) คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 3 - 5 คน คุณสมบัติดังนี้
- เป็นผู้แทนชุมชน/ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดำเนินงานในสถานศึกษา
 - มีประสบการณ์ทำงาน 1 ปีขึ้นไป
 - จบการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี เทียบเท่าหรือสูงกว่า

2. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการสร้างเครื่องมือวัดที่ใช้ในงานวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือแต่ละฉบับ มีขั้นตอนและวิธีการดังต่อไปนี้

2.1 กำหนดนิยามของตัวแปรการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2 สร้างเครื่องมือ แบบสัมภาษณ์ ซึ่งมีรูปแบบการสร้างจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สอดคล้องกับนิยามของตัวแปรและกลุ่มตัวอย่าง

2.3 นำแบบสัมภาษณ์ไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษา ในการขอคำปรึกษาเพื่อพิจารณาความถูกต้องเหมาะสมความสอดคล้องกับนิยามศัพท์จากนั้นดำเนินการปรับแก้

2.4 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Validity) ผู้วิจัยนำเครื่องมือไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คนซึ่งมีคุณสมบัติ ดังนี้ 1) มีประสบการณ์ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา 3 ปีขึ้นไป 2) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท/เทียบเท่าหรือสูงกว่า สาขาการศึกษาหรือสาขาที่เกี่ยวข้อง 3) มีประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการการศึกษาในสถานศึกษา 3 ปีขึ้นไป พิจารณาความสอดคล้องของแบบวัดแต่ละข้อ จากนั้นนำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญไปหาดัชนีความสอดคล้อง (Index of item-Objective Congruence: IOC) และเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 ซึ่งถือว่าข้อคำถามนั้น มีความเที่ยงตรงและสามารถนำไปใช้ได้ พบว่า ค่า IOC มีค่าอยู่ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ปรับปรุงข้อคำถามจากคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญในเรื่องความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เพิ่มเติมและพิจารณาเรื่องภาษาและการสื่อความหมายของคำในข้อคำถาม

2.5 จัดพิมพ์เป็นฉบับเพื่อนำไปใช้

เครื่องมือวิจัยระยะที่ 1 ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือ คือ แบบสัมภาษณ์ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ แบ่งออกเป็น 3 ฉบับ

เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 3 ฉบับ

ฉบับที่ 1 แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน

ฉบับที่ 2 แบบสัมภาษณ์ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายใน/ครูผู้สอน

ฉบับที่ 3 แบบสัมภาษณ์คณะกรรมการสถานศึกษา

ฉบับที่ 1 แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน

มีลักษณะคำถาม เกี่ยวกับกลไกการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเรื่องจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาสถานศึกษา และจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ตัวอย่าง

แบบสัมภาษณ์ กลไกการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับขั้นพื้นฐาน

คำถามที่ 1 ท่านมีวิธีการวางแผนเตรียมการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในกับบุคลากรอย่างไร

.....

คำถามที่ 2 ในการกำหนดเป้าหมายหรือมาตรฐานของสถานศึกษาไว้ในแผนพัฒนาโรงเรียน ท่านได้กำหนดระยะเวลาและ ผู้รับผิดชอบอย่างไรให้สอดคล้องกับการประกันคุณภาพภายในอย่างไร

.....

คำถามที่ 3 ท่านมีวิธีการในการส่งเสริม สนับสนุนและอำนวยความสะดวกกับคณะครูและบุคลากรในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในอย่างไร โดยให้ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการทำงานปกติ

.....

คำถามที่ 4 ตามประกาศกฎกระทรวง ว่าด้วยเรื่อง ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ท่านมีวิธีการบริหารจัดการเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในตาม 8 ขั้นตอน อย่างไร

.....

คำถามที่ 5 ท่านมีวิธีการในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับการประกันคุณภาพภายใน และได้มาตรฐานคุณภาพของ สมศ. อย่างไร

.....

คำถามที่ 6 ท่านมีวิธีการการบริหารจัดการของสถานศึกษามาตรฐานที่ว่าด้วยการจัดการศึกษาสอดคล้องกับการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม มาตรฐานตัวบ่งชี้พื้นฐานอย่างไร

ฉบับที่ 2 แบบสัมภาษณ์ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายใน / ครูผู้สอน

มีลักษณะคำถาม เกี่ยวกับกลไกการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในเรื่อง การปฏิบัติตามแผนงานและระบบบริหารและสารสนเทศ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาสถานศึกษา

ตัวอย่าง

แบบสัมภาษณ์ กลไกการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์กลไกการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำถามที่ 1 หลังจากที่ท่านได้รับมอบหมายหน้าที่/แต่งตั้ง ท่านมีแนวทาง/วิธีการในเตรียมการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในอย่างไร

คำถามที่ 2 ในการกำหนดเป้าหมายหรือมาตรฐานของสถานศึกษาไว้ในแผนพัฒนาโรงเรียน ให้สอดคล้องกับการประกันคุณภาพภายใน ท่านได้มีส่วนร่วมและดำเนินการอย่างไร

คำถามที่ 3 ท่านมีแนวทาง/วิธีการในการสนับสนุนและอำนวยความสะดวกจากผู้บริหาร ในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในอย่างไร โดยให้ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการทำงานปกติ

คำถามที่ 4 การดำเนินการประกันคุณภาพภายใน 8 ขั้นตอน ตามประกาศกฎกระทรวง ว่าด้วยเรื่อง ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ท่านมีแนวทาง/วิธีการในการดำเนินการอย่างไร

คำถามที่ 5 ท่านมีแนวทาง/วิธีการในการดำเนินการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับการประกันคุณภาพภายใน และได้มาตรฐานคุณภาพของ สมศ. อย่างไร

คำถามที่ 6 การจัดเก็บข้อมูลและนำข้อมูลมาวิเคราะห์ ท่านมีแนวทาง/วิธีการในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในอย่างไร

คำถามที่ 7 ขั้นตอนการดำเนินการจัดเก็บข้อมูลเอกสารและทำรายงาน ท่านมีแนวทาง/วิธีการในการประกันคุณภาพภายในอย่างไร

ฉบับที่ 3 แบบสัมภาษณ์คณะกรรมการสถานศึกษา

มีลักษณะคำถาม เกี่ยวกับกลไกการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาใน เรื่อง การปฏิบัติตามแผนงานและระบบบริหารและสารสนเทศ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาสถานศึกษา

ตัวอย่าง

แบบสัมภาษณ์ กลไกการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก

คำถามที่ 1 วางแผนเตรียมการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ท่านมีส่วนร่วมอย่างไร

.....

คำถามที่ 2 ในการกำหนดเป้าหมายหรือมาตรฐานของสถานศึกษาไว้ในแผนพัฒนาโรงเรียนให้สอดคล้องกับการประกันคุณภาพภายในท่านมีส่วนร่วมอย่างไร

.....

คำถามที่ 3 การส่งเสริม สนับสนุนและอำนวยความสะดวกกับคณะครูและบุคลากรในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ท่านมีส่วนร่วมอย่างไร

.....

คำถามที่ 4 การบริหารจัดการของสถานศึกษามาตรฐานที่ว่าด้วยการจัดการศึกษาสอดคล้องกับการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม มาตรฐานตัวบ่งชี้พื้นฐาน ท่านมีส่วนร่วมอย่างไร

.....

คำถามที่ 5 ในการนิเทศ กำกับติดตามการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ท่านมีส่วนร่วมอย่างไร

.....

คำถามที่ 6 ท่านรับทราบข้อมูลการรายงานผลการประกันคุณภาพภายใน นำมาวิเคราะห์ SWOT เพื่อพัฒนาและปรับปรุง ท่านมีส่วนร่วมอย่างไร

.....

3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในระยะนี้ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.1 ทำหนังสือขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เสนอไปยังผู้อำนวยการสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 3 จังหวัดชลบุรี เจาะสถานศึกษาขนาดเล็กที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3 โรงเรียน เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

3.2 ส่งหนังสือขอความร่วมมือถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาขนาดเล็ก เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจาก ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา พร้อมกับติดต่อประสานงานกับผู้อำนวยการโรงเรียน เพื่อบันทึกวันและเวลาในการเก็บ

3.3 ผู้วิจัยลงพื้นที่ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างและรวบรวมจากการวิเคราะห์จากเอกสาร รายงานการประเมินตนเอง (SAR) รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง และฐานข้อมูลต่างๆ จากทั้ง 3 โรงเรียน ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลระหว่างเดือนกรกฎาคม – ตุลาคม 2560 โดยใช้เวลาในการสัมภาษณ์แตกต่างกัน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนเฉลี่ยคนละ 40 นาที ครูผู้รับผิดชอบเฉลี่ยคนละ 20 นาที ครูผู้สอนเฉลี่ยคนละ 15 นาทีและคณะกรรมการสถานศึกษาเฉลี่ยคนละ 20 นาที

3.4 ตรวจสอบความเรียบร้อยและความสมบูรณ์ของคำตอบจากการสัมภาษณ์

4. การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ จากการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากผลการสัมภาษณ์ในการดำเนินงานของโครงการและกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการประจำปีและตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในปฏิทินปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ และสังเคราะห์เอกสาร รายงานการประเมินตนเอง (SAR) มาเปรียบเทียบระหว่างค่าเป้าหมายที่ตั้งไว้กับผลการดำเนินงาน เพื่อสรุปผลของการดำเนินงานที่บรรลุตามเป้าหมายและฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ระยะที่ 2 ศึกษาสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 3 จังหวัดชลบุรี

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ เพื่อสะท้อนสภาพปัจจุบันของสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 3 จังหวัดชลบุรี ซึ่งเป็นแหล่งพื้นที่หลักที่ผู้วิจัยนำมาเป็นกรณีศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับขั้นพื้นฐาน พื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 3 จังหวัดชลบุรี โดยแบ่งตามอำเภอในเขตพื้นที่

การศึกษา เขต 3 จังหวัดชลบุรี ได้แก่ อำเภอบางละมุง 5 โรงเรียน อำเภอศรีราชาจำนวน 5 โรงเรียน อำเภอสัตหีบจำนวน 5 โรงเรียน ประกอบด้วย จำนวนผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา 191 คน คณะกรรมการสถานศึกษาจำนวน 135 คน รวมจำนวนทั้งหมด 326 คน พร้อมกับส่งแบบสอบถามทั้งหมดไป 326 ฉบับ โดยแบ่งเป็นส่งแบบสอบถามฉบับที่ 1 จำนวน 191 ฉบับแล้วได้คืนมา 191 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และแบบสอบถามฉบับที่ 2 จำนวน 135 ฉบับ ได้คืนมา 127 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.07

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา ผู้บริหาร หัวหน้างานประกันคุณภาพภายในคณะครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา เขต 3 จังหวัดชลบุรี จำนวน 33 โรงเรียน ประกอบด้วยจำนวนผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 371 คนและคณะกรรมการสถานศึกษาจำนวน 301 คน รวมประชากรทั้งหมด จำนวน 672 คน

ตาราง 4 จำนวนคณะครูและบุคลากรทางการศึกษา นักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 3 จังหวัดชลบุรี

ที่	อำเภอ	สถานศึกษา	จำนวน ผอ.ผู้บริหารและครู/ บุคลากรทางการศึกษา	จำนวนคณะกรรมการ การสถานศึกษา
1	บางละมุง 13 โรงเรียน	บ้านห้วยไข่นา	10	9
		บ้านภูไทร	13	9
		บ้านนาวัง	10	9
		วัดเวฬุวนาราม	8	9
		วัดสุกรีย์บุญญาราม	16	9
		บ้านบางละมุง	8	9
		วัดสว่างอารมณ์	13	9
		บ้านมาบประชัน	10	9
		วัดเขาโพธิ์ทอง	11	9
		บ้านมาบปากทอง	16	9
		บ้านทุ่งละหาน	9	9
		บ้านชากนอก	14	9
2	ศรีราชา 15 โรงเรียน	บ้านบึง	8	9
		บ้านหุบบอน	16	9
		บ้านเขาคันทอง	16	9
		บ้านระเวียง	3	8
		บ้านพันเสด็จนอก	10	9
		วัดแหลมฉิม	14	9
		วัดพระประณานพร	8	9
		วัดวังหิน	14	9
		บ้านโคกตำรา	11	11
		บ้านเขาตะแบก	13	11
		บ้านเนินทอง	8	14
		บ้านหินวง	8	7
		บ้านห้วยกรู	11	9
		วัดเขาฉลาก	8	9
		บ้านทางตรง	8	9
3	สัตหีบ 5 โรงเรียน	บ้านวังค้อ	11	7
		เกล็ดแก้ว	16	9
		บ้านเขาชีจรรย์	12	9
		จุกเสม็ด	17	9
		บ้าน กม.ห้า	10	9
		วัดเขาคันธมาทน์	11	9
รวม			371	301
จำนวน 33 โรงเรียน			672	

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายหรือครูผู้รับผิดชอบงานระบบประกันคุณภาพภายใน ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา เขต 3 จังหวัดชลบุรีที่ได้ผ่านการรับรองการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา โดยแบ่งตามอำเภอในเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 3 อำเภอ ประกอบด้วยอำเภอบางละมุงจำนวน 5 โรงเรียน อำเภอศรีราชาจำนวน 5 โรงเรียน และอำเภอสัตหีบจำนวน 5 โรงเรียน และกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) กำหนดระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 5 % และระดับความเชื่อมั่น 95% ทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 326 คน ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 191 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาจำนวน 135 คน รวมทั้งหมดจำนวน 326 คน

ขั้นตอนการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยแบ่งสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา เขต 3 จังหวัดชลบุรี จำนวน 15 โรงเรียน โดยมีเขตการปกครองในแต่ละอำเภอที่ได้จากฐานข้อมูลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 3 จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2558 ซึ่งแต่ละอำเภอมิมีบริบทที่ต่างกันจาก คือ อำเภอบางละมุงมีสภาพแวดล้อมใกล้เคียงแหล่งท่องเที่ยว อุตสาหกรรม การบริการต่างๆ มีความพร้อมหลายด้าน อำเภอสัตหีบมีสภาพแวดล้อมที่อยู่ในเขตทหารเรือ มีความสงบ ไม่มีแหล่งท่องเที่ยวสถานบันเทิงมาก และอำเภอศรีราชามีสภาพแวดล้อมที่อยู่นอกแหล่งท่องเที่ยว อุตสาหกรรมน้อย ส่วนใหญ่เป็นคนท้องถิ่น โดยใช้การสุ่มแบบไม่อิงสัดส่วน

ตาราง 5 จำนวนกลุ่มตัวอย่างและสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา เขต 3 จังหวัดชลบุรี

ที่	อำเภอ	กลุ่ม ตัวอย่าง	ชื่อ กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนผู้บริหาร ครูและบุคลากร	จำนวนคณะกรรมการ สถานศึกษา
1	บางละมุง	5	บ้านนาวัง	10	9
			วัดเวฬุวนาราม	11	9
			บ้านภูไทร	13	9
			วัดสว่างอารมณ์	12	9
			บ้านบางละมุง	12	9
2	ศรีราชา	5	บ้านเขาคันทอง	16	9
			บ้านแหลมฉบัง	14	9
			วัดพระประทานพร	12	9
			บ้านโค้งดารา	12	9
			บ้านเขาตะแบก	14	9
3	สัตหีบ	5	เกล็ดแก้ว	16	9
			บ้านเขาชีจรรย์	17	9
			จุกเสม็ด	12	9
			บ้าน กม.ห้า	11	9
			วัดเขาคันธมา	9	9
			15	191	135
รวม				326	

2. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในระยะที่ 2 ดังนี้ เป็นแบบสอบถาม ผู้บริหารสถานศึกษา ครูรับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายใน ครูและบุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาในเรื่อง สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 3 จังหวัดชลบุรี ในระยะนี้ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการสร้างเครื่องมือวัดที่ใช้ในงานวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือแต่ละฉบับ โดยมีขั้นตอนและวิธีการดังต่อไปนี้

2.1 กำหนดนิยามศัพท์ของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก จากการศึกษานวนคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2 สร้างแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปและแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาปรับใช้เพื่อให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์และกลุ่มตัวอย่าง

2.3 นำแบบสอบถามไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาในการขอคำปรึกษาเพื่อพิจารณาความถูกต้องเหมาะสมและเรื่องภาษาและการสื่อความหมายของคำในข้อคำถาม

2.4 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Validity) ผู้วิจัย นำเครื่องมือไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ซึ่งมีคุณสมบัติ ดังนี้ 1) มีประสบการณ์ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา 3 ปีขึ้นไป 2) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท/เทียบเท่าหรือสูงกว่า สาขาการศึกษาหรือสาขาที่เกี่ยวข้อง 3) มีประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการการศึกษาในสถานศึกษา 3 ปีขึ้นไป พิจารณาความสอดคล้องของแบบวัดแต่ละข้อพิจารณาความเที่ยงตรงและสามารถนำไปใช้ได้ความสอดคล้องของแบบวัดแต่ละข้อหาดัชนีความสอดคล้อง (Index of item-Objective Congruence: IOC) และเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 ซึ่งถือว่าข้อคำถามนั้นเที่ยงตรงและเป็นไปได้ ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ฉบับที่ 1 จำนวน 33 ข้อ พบว่าค่า IOC มีค่าอยู่ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 และฉบับที่ 2 จำนวน 14 ข้อ พบว่าค่า IOC มีค่าอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ปรับปรุงข้อคำถามจากคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างสำหรับงานวิจัย

2.5 นำเครื่องมือที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับผู้บริหารสถานศึกษา คณะครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาจากสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยครั้งนี้จำนวน 50 คน

2.6 วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่าความสอดคล้องภายใน ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาคและวิเคราะห์อำนาจจำแนก ผลการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือฉบับที่ 1 จากกลุ่มตัวอย่างทดลองใช้จำนวน 50 คน พบว่าเครื่องมือวัดแต่ละฉบับมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง 0.65-0.90 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.50 และอยู่ในเกณฑ์รับได้ และฉบับที่ 2 จำนวน 50 คน พบว่า มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง 0.52-0.93 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.50 และอยู่ในเกณฑ์รับได้ เพื่อจัดพิมพ์เป็นฉบับและนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่งานวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ฉบับ

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียน/ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายใน/ครูผู้สอน

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามคณะกรรมการสถานศึกษา

ตัวอย่าง

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียน/ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายใน/ครูผู้สอน
การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก

การดำเนินงาน	ดำเนินการ	ไม่ได้ ดำเนินการ
-ด้านวางแผน (P) วิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาของชาติ		
-ด้านดำเนินการ (D) ประชุมชี้แจงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการ กำหนดเป้าหมายของโครงการ/กิจกรรม		
-ด้านตรวจสอบคุณภาพ (C) ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานทุกแผนงานทั้งระดับบุคคล และระดับสถานศึกษา		
-ด้านปรับปรุงและนำไปใช้ (A) นำข้อมูลสารสนเทศจากการประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้ พัฒนาการบริหารและการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง		

ตัวอย่าง

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามคณะกรรมการสถานศึกษา
การมีส่วนร่วมการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก

ด้านวางแผน (P)	ท่านได้มีส่วนร่วมในการศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของ สถานศึกษาอย่างเป็นระบบโดยใช้ข้อมูลตามสภาพจริง		
	☐ ทุกครั้ง	☐ บางครั้ง	☐ ไม่เคย
ด้านดำเนินการ (D)	ท่านได้เข้าร่วมประชุมชี้แจงการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมกับสถานศึกษา		
	☐ ทุกครั้ง	☐ บางครั้ง	☐ ไม่เคย
ด้านตรวจสอบคุณภาพ	ท่านส่งเสริมและกำกับติดตามให้สถานศึกษามีกิจกรรมที่ศึกษาจารีตประเพณีศิลปวัฒนธรรม ของท้องถิ่นและของชาติ		
	☐ ทุกครั้ง	☐ บางครั้ง	☐ ไม่เคย

เครื่องมือระยะนี้คือ แบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับเกี่ยวกับศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก ผู้วิจัยได้ใช้ลักษณะของแบบสอบถาม และเกณฑ์การแปลความหมายไว้ ดังนี้

ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับขั้นพื้นฐาน ในกระบวนการ PDCA คือ ขั้นวางแผน ขั้นดำเนินการ ขั้นตรวจสอบและประเมินผล ขั้นพัฒนาและปรับปรุง

เกณฑ์การแปลความหมาย

แปลความหมายโดยจำแนกตามสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในและความคาดหวังในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในที่สอดคล้องกับความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานหรือปฏิบัติงานดังนี้

ดำเนินการ	หมายถึง ปฏิบัติตามแผนงาน/โครงการที่กำหนด
ไม่ได้ดำเนินการ	หมายถึง ไม่ได้ปฏิบัติตามแผนงาน/โครงการที่กำหนด

3.การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในระยะนี้ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.1 ทำหนังสือขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเสนอไปยังผู้อำนวยการสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 3 จังหวัดชลบุรี เฉพาะสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 โรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์และขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย

3.2 ส่งหนังสือขอความร่วมมือติดต่อผู้อำนวยการสถานศึกษาทั้ง 15 โรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์ขอความร่วมมือในการเข้าร่วมมือในการเก็บข้อมูลการทำวิจัย พร้อมทั้งติดต่อและประสานงานกับผู้รับผิดชอบหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

3.3 ผู้วิจัยลงพื้นที่แจกแบบสอบถามจำนวน 2 โรงเรียนและส่งแบบสอบถามจำนวน 13 โรงเรียน

3.4 ตรวจสอบความเรียบร้อยของแบบสอบถามและดำเนินการวิเคราะห์ทางสถิติ

4 การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การจัดกระทำข้อมูล

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของคำตอบในแบบสอบถามแต่ละชุด และนำข้อมูลที่มีความสมบูรณ์มาใช้ในการวิเคราะห์

2. ตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนสำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแต่ละชุด

3. นำคะแนนที่ไปวิเคราะห์ทางสถิติ

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปด้วยค่าสถิติพื้นฐาน คือ ความถี่, ร้อยละ

ระยะที่ 3 เสนอแนวปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในระยะที่ 1 กลไกการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก การวิเคราะห์เนื้อหา เอกสารงานวิจัยและรายงานประจำปีของแต่ละสถานศึกษารวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพเกี่ยวกับกลไกดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 3 จังหวัดชลบุรี จำนวน 3 โรงเรียน โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้บริหาร ครูและคณะกรรมการสถานศึกษา นำผลการวิจัยมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อทราบแนวทางในการปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก และระยะที่ 2 จากการศึกษาสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก ข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นแบบสอบถาม ผู้บริหารสถานศึกษา ครูรับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายใน ครูและบุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) และค่าสถิติที่ทำให้ทราบสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 3 จังหวัดชลบุรีแล้วผู้วิจัยได้นำมาสังเคราะห์และจัดหมวดหมู่ เพื่อนำเสนอแนวปฏิบัติการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขนาดเล็กประยุกต์กับกระบวนการ PDCA คือ ขั้นวางแผน ขั้นดำเนินการ ขั้นตรวจสอบและประเมินผล ขั้นพัฒนาและปรับปรุง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิจัยแนวปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 3 จังหวัดชลบุรี นี้แบ่งการนำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 3 ตอนตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 การศึกษากลไกการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็กระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 3 จังหวัดชลบุรี ที่ได้รับการรับรองการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม ระดับดีมาก ซึ่งเป็นการศึกษาเชิงลึกในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมของสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ให้มีมาตรฐานตามตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพการศึกษา โดยใช้กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการสังเกตและสัมภาษณ์ผู้บริหารและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานประกันคุณภาพของสถานศึกษาจำนวน 3 แห่ง การศึกษาข้อมูลในส่วนนี้ผู้วิจัยเน้นการศึกษาตัวบ่งชี้ที่ได้คะแนนดีกว่าสถานศึกษาขนาดเล็กอื่นเป็นหลัก เพื่อให้ได้แนวทางที่ดีในประเด็นที่ยังคงเป็นปัญหาสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก

ตอนที่ 2 การศึกษาสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 3 จังหวัดชลบุรี เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณเพื่อสะท้อนสภาพปัจจุบันของสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 3 จังหวัดชลบุรี ซึ่งเป็นแหล่งพื้นที่หลักที่ผู้วิจัยนำมาเป็นกรณีศึกษาในการวิจัยครั้งนี้

ตอนที่ 3 แนวปฏิบัติการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่เหมาะสมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็กระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 3 จังหวัดชลบุรี เป็นการสรุปสังเคราะห์บทเรียนและข้อเสนอแนะแนวปฏิบัติเพื่อการพัฒนาสถานศึกษาขนาดเล็กในการจัดการเรียนรู้และการดำเนินระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

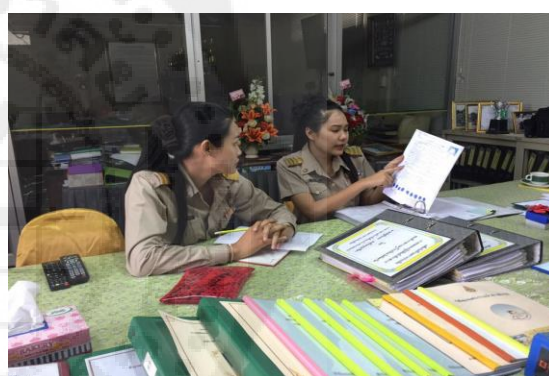
ตอนที่ 1 ผลการศึกษากลไกการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของสถานศึกษาขนาดเล็กระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 3 จังหวัดชลบุรีที่ได้รับการรับรองการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม ระดับดีมาก

ผลการวิจัยในส่วนนี้เป็นการศึกษากลไกการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็กระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 3 จังหวัดชลบุรีที่ได้รับการรับรองการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม ระดับดีมาก จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบ คณะกรรมการสถานศึกษาและตัวแทนนักเรียน จากสถานศึกษาจำนวน 3 แห่ง ประกอบด้วย ผู้บริหารจำนวน 3 คน ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ/ครูผู้สอน สถานศึกษาละ 6 คนรวมเป็นจำนวน 18 คน คณะกรรมการสถานศึกษาสถานศึกษาละ 3 คน รวมเป็นจำนวน 9 คน รวมทั้งหมด 30 คน เก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์ตามประเด็นกลไกการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ได้อ้างอิงจากผลการรับรองการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม ระดับดีมากโดยเจาะจงประเด็นหลักในตัวบ่งชี้ที่สถานศึกษาทั้ง 3 แห่งมีคะแนนดีกว่าสถานศึกษาอื่นในพื้นที่ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 3 ผู้เรียนมีความใฝ่รู้และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตัวบ่งชี้ที่ 4 นักเรียนคิดเป็น ทำเป็น ตัวบ่งชี้ที่ 5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และ ตัวบ่งชี้ที่ 8 พัฒนาการของการประกันคุณภาพภายในโดยสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดส่วนตัวบ่งชี้อื่นถือเป็นประเด็นรองเพื่อแสวงหาแนวปฏิบัติที่ดีที่สามารถใช้เป็นแบบอย่างและบทเรียนแก่สถานศึกษาอื่น ในการวิเคราะห์ผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเอาวงจรการประกันคุณภาพการศึกษาตามหลักการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและหลักเกณฑ์กฎกระทรวงฯ คือ วงจรระบบคุณภาพ PDCA (Plan-Do-Check-Act) ขั้นการวางแผน (Plan=P) ขั้นดำเนินการตามแผน (Do=D) ขั้นตรวจสอบคุณภาพ (Check=C) และขั้นปรับปรุงคุณภาพ (Act=A) มาเป็นแนวทางในการดำเนินการวิเคราะห์ผลการวิจัย ผลการสัมภาษณ์มีดังนี้

1. ขั้นการวางแผน(Plan=P)

การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาทั้ง 3 แห่งมีการวางแผนการดำเนินงานด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมตามตัวบ่งชี้ตามหลักเกณฑ์ ระบบ วิธีการประกันคุณภาพ พ.ศ. 2553 และตามแนวนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดอย่างเป็นระบบ โดยผู้บริหารของสถานศึกษาเป็นประธานในการดำเนินการวางแผนด้วยการประชุมชี้แจง ศึกษา วิเคราะห์ตัวบ่งชี้และผลการประเมินคุณภาพการศึกษาทั้งในส่วนของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในและผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา จากรายงานการรับรองของสำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) และรายงานการประเมินตนเอง SAR (Self Assessment Report) วิเคราะห์ประเด็นปัญหา วิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็ง SWOT รวมทั้งมีการดำเนินการคาดการณ์และวางแผนสนับสนุนตัวบ่งชี้ โครงการ/กิจกรรมที่มีปัญหา ภายหลังจากได้มีการวิเคราะห์ตัวบ่งชี้อย่างเป็นระบบแล้ว ผู้บริหารจะดำเนินการประชุมชี้แจงสร้างความรู้ ความเข้าใจและสร้าง

ความตระหนักให้ครูและบุคลากรเห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพภายใน ดังผู้บริหารโรงเรียนที่ 1 กล่าวว่า “..การวางแผนงานต้องให้ครูทุกคนเข้าใจและเห็นความสำคัญของเรื่องที่จะทำก่อนทุกครั้ง..” (ผู้บริหารโรงเรียนที่ 1. 9 กันยายน 2560: การสัมภาษณ์) สอดคล้องกับครูผู้รับผิดชอบท่านหนึ่งกล่าวว่า “..การประชุมทุกครั้ง ผอ. เปิดโอกาสให้ครูซักถาม และแสดงความคิดเห็นในเรื่องที่ตนรับผิดชอบ จึงทำให้เข้าใจและปฏิบัติได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของงานได้ดี..” (ครูผู้รับผิดชอบโรงเรียนที่ 3.10 กันยายน 2560:การสัมภาษณ์)ซึ่งในการประชุมทุกครั้งมีการเตรียมเนื้อหาสาระตามปฏิทินเป็นประจำทุกเดือน (1-2 ครั้ง) แต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบมอบหมายภาระหน้าที่ ดังผู้บริหารท่านหนึ่งกล่าวว่า “..การมอบหมายนั้นได้มีการมอบอำนาจให้สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ทันทีโดยนำมาปรึกษาเพื่อขออนุมัติที่หลังได้ หากมีความจำเป็น..” (ผู้บริหารโรงเรียนที่ 1. 9 กันยายน 2560: การสัมภาษณ์) สอดคล้องกับครูท่านหนึ่งกล่าวว่า “..การประชุมมอบหมายงานผอ. จะถามครูที่จะรับผิดชอบว่าใครจะช่วยรับงานนี้ ใครอยากจะทำงานนี้หรือทุกคนคิดว่าใครเหมาะสม..” (ครูผู้รับผิดชอบโรงเรียนที่ 3. 12 กันยายน 2560: การสัมภาษณ์)

ภาพบรรยากาศผู้บริหารประชุมชี้แจง ครูและบุคลากรโรงเรียน เพื่อสร้างความเข้าใจในการดำเนินงานตามแผนงาน : โรงเรียนที่ 3

โดยในการมอบหมายให้กับผู้รับผิดชอบให้งานออกมาประสบความสำเร็จ บรรลุเป้าหมาย ต้องดูความสามารถประสบการณ์ทำงานและความถนัดในงานนั้น ๆ ดังผู้บริหารโรงเรียนที่ 3 กล่าวว่า “..ครูที่รับผิดชอบงานต้องมีความรู้ ความเข้าใจและความสามารถที่จะทำงานบรรลุตามเป้าหมายลงมือปฏิบัติจริงมีทักษะการประสานงานร่วมกับผู้อื่นด้วย..”(ผู้บริหารโรงเรียนที่ 3.9 กันยายน 2560: การสัมภาษณ์) และสอดคล้องกับครูท่านหนึ่งกล่าวว่า “..ก่อนที่เราจะลงมือทำต้องศึกษาโครงการมีความรู้และเข้าใจในงานที่ได้รับมอบหมายก่อนที่จะไปถ่ายทอดประสานงานกับเพื่อนร่วมงาน..” (ครูผู้รับผิดชอบโรงเรียนที่ 15 กันยายน 2560: การสัมภาษณ์) เมื่อมีความรู้ความเข้าใจในงานที่รับผิดชอบแล้วต้องทำการประชุมชี้แจงบทบาทหน้าที่ตามแผนงานเพื่อให้การดำเนินงานนั้นเกิดประสิทธิภาพสูงสุดซึ่งเปรียบแผนงานปฏิทินปฏิบัติงานเสมือนเข็มทิศในการทำงานให้สู่เป้าหมายได้สำเร็จ การมีส่วนร่วมก็ต้องอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่ายร่วมกันวางแผนงาน

ดังนั้น ผู้บริหาร ครูและบุคลากร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องเห็นความสำคัญของการประชุมชี้แจงการดำเนินงานตามแผนงานเพื่อจะได้ดำเนินการไปทิศทางเดียวกัน ดังผู้บริหารท่านหนึ่งกล่าวว่า “..การร่วมมือของทุกฝ่ายก็เป็นแรงผลักดันให้งานสำเร็จไปได้แล้วครั้งหนึ่งโดยที่ยังไม่มือทำ เพราะการทำงานทุกอย่างถ้าทุกคนพร้อมใจกันแล้วงานก็ออกมาสำเร็จและเป็นงานที่มีประสิทธิภาพอีกด้วย..” (ผู้บริหารโรงเรียนที่ 3. 9 กันยายน 2560: การสัมภาษณ์) สอดคล้องกับครูผู้รับผิดชอบท่านหนึ่งกล่าวว่า “..มีส่วนร่วมในการวางแผนงาน เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตน ปฏิบัติตามแผนงาน และปฏิทิน ทำให้งานที่ได้รับมอบหมายเสร็จทันเวลา..” (ครูฝ่ายประกันคุณภาพโรงเรียนที่ 2.10 กันยายน 2560: การสัมภาษณ์) สอดคล้องกับคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนท่านหนึ่งกล่าวว่า “..มีการแจ้งข้อมูลจากโรงเรียนประจำทุกเดือน มาประชุมทุกครั้งทีโรงเรียนเชิญมา สอบถามเรื่องอื่นๆจากผู้บริหาร ครูเป็นระยะก็เป็นการติดตามข่าวสารทางโรงเรียนอีกทางหนึ่ง..” (คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนที่ 1. 9 กันยายน 2560:การสัมภาษณ์) จะเห็นได้ว่าการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อสร้างความเข้าใจ การวางแผนร่วมกันเพื่อให้เข้าใจการดำเนินงานร่วมกัน ถือว่ามีความสำคัญในการดำเนินงานให้บรรลุตามเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นวางแผนดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก พบว่าสถานศึกษามีการศึกษา วิเคราะห์จากรายงานการรับรองของสำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) และรายงานการประเมินตนเอง SAR (Self Assessment Report) กำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ กำหนดขั้นตอนการดำเนินงาน จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปีและปฏิทินการปฏิบัติงาน ประชุมชี้แจงสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับครู คณะกรรมการสถานศึกษาและบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องศึกษาฐานโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จเพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงาน กระบวนการบริหารงาน การจัดการเรียนการสอนในทุกด้านเน้นหลักกระจายอำนาจการตัดสินใจกับหัวหน้างาน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบดำเนินงาน มอบหมายหน้าที่ตามแผนงานอย่างชัดเจน โดยมีการกำหนดจุดมุ่งหมายร่วมกันและมีความรู้

ความสามารถประสบการณ์ทำงานมีทักษะการประสานงาน ทำงานเป็นทีมติดต่อสื่อสารกันในการดำเนินงานกับบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง จัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นด้านบุคคลและงบประมาณอย่างคุ้มค่า

ภาพบรรยากาศการประชุมชี้แจง ครูบุคลากรและคณะกรรมการสถานศึกษา การดำเนินงานตามแผนงานประจำปีการศึกษา: โรงเรียนที่ 1

2. ขั้นตอนการตามแผน (Do=D)

การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาทั้ง 3 แห่งมีการดำเนินงานตามหลักเกณฑ์ ระบบ วิธีการประกันคุณภาพ พ.ศ. 2553 และตามแนวนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดอย่างเป็นระบบโดยมีผู้บริหารประชุมชี้แจงร่วมกันกับครูผู้รับผิดชอบเป็นผู้กำหนดและมอบหมายเขียนโครงการ/กิจกรรมกับตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่กำหนดไว้เขียนลงในแผนปฏิบัติการประจำปีให้สอดคล้องกับมาตรฐานการประกันคุณภาพครอบคลุม โดยมีปฏิทินปฏิบัติงานเป็นตัวกำหนดระยะเวลาปฏิบัติงานเพื่อทำงานได้ทันเวลาและรวดเร็ว ดังผู้บริหารโรงเรียนที่ 1 กล่าวว่า “..การลงมือปฏิบัติงาน ต้องมีเป้าหมายวางไว้ชัดเจน กำหนดระยะเวลาให้รัดกุม รายงานผลเป็นระยะ..” (ผู้บริหารโรงเรียนที่ 1. 9 กันยายน 2560: การสัมภาษณ์) สอดคล้องกับครูท่านหนึ่งกล่าวว่า

“..การลงมือปฏิบัติงานต้องกำหนดโครงสร้าง รายละเอียดให้สอดคล้องกับบริบท เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนงานระยะเวลาที่กำหนด..”(ครูฝ่ายวิชาการที่ 2.10 กันยายน 2560: การสัมภาษณ์)

จากที่ได้รับมอบหมายหัวหน้างานมีหน้าที่รับผิดชอบโครงการหลักและมีการกำหนดผู้เกี่ยวข้องรับผิดชอบกิจกรรมย่อยในโครงการเพื่อกระจายงานในรับผิดชอบงานร่วมกัน ร่วมกันเสนอแนวทางการดำเนินงานในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปรับปรุงและพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นมีการรายงานผลการดำเนินงานเป็นระยะ (ในระหว่างดำเนินการและหลังดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว) ซึ่งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ดังผู้บริหารท่านหนึ่งกล่าวว่า “..การมอบหมายงานแล้วนั้น เปิดโอกาสให้ครูได้คิดโครงการ/กิจกรรมเอง เพื่อให้ครูมีความเข้าใจในงานของตนเอง ลงมือปฏิบัติจริงกระจายอำนาจในการตัดสินใจ..” (ผู้บริหารโรงเรียนที่ 2.9 กันยายน 2560: การสัมภาษณ์)ซึ่งสอดคล้องกับครูท่านหนึ่งกล่าวว่า “..ในการดำเนินงานนั้น ควรกำหนดงานขอบข่ายงานให้อยู่ในบริบทของโรงเรียนไม่ควรฉีกแนวจากบริบทของโรงเรียนจนเกินไป เพื่องานทุกอย่างจะดำเนินงานได้ง่าย และเข้าใจสภาพแวดล้อมของโรงเรียนและชุมชนด้วย..” (ครูฝ่ายบริหารงานทั่วไปโรงเรียนที่ 1.10 กันยายน 2560: การสัมภาษณ์)

การบริหารจัดการตามโครงสร้างการบริหารงาน 4 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายบริหารงานวิชาการ ฝ่ายบริหารงานทั่วไป ฝ่ายบริหารงานบุคคล ฝ่ายบริหารงานแผนและงบประมาณมีการกระจายอำนาจให้หัวหน้างานดำเนินงานตามขอบข่ายงานที่รับผิดชอบตัดสินใจร่วมกันและใช้ความรู้ความสามารถที่มีอยู่ร่วมกันวางแผนงานให้สำเร็จ ซึ่งมีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบ ร่วมกันกำหนดแผนงานระยะเวลาการปฏิบัติงานออกมาเป็นปฏิทินปฏิบัติงาน ดำเนินงานตามแผนงานที่วางไว้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเอกสาร มีคณะกรรมการ/ผู้รับผิดชอบต้องเก็บรวบรวมข้อมูลให้เป็นปัจจุบันในห้องที่สามารถเก็บข้อมูลไว้เพียงอย่างเดียวรวมกันทุกอย่างเพื่อสะดวกในการนำข้อมูลไปใช้ ดังครูผู้รับผิดชอบกล่าวว่า “..การเก็บรวบรวมข้อมูลนั้นต้องมีรูปแบบการเก็บข้อมูลเพื่อความสะดวกของการจัดระบบสารสนเทศ..” (ครูฝ่ายประกันคุณภาพโรงเรียนที่ 1.10 กันยายน 2560: การสัมภาษณ์)

ภาพบรรยากาศการเก็บรวบรวมข้อมูล เอกสารการรายงานสรปโครงการและกิจกรรมต่างๆในสถานศึกษา : โรงเรียน ที่ 2

รูปแบบการเก็บรวบรวมข้อมูลช่วยในการรวบรวมข้อมูลให้เป็นระบบเป็นปัจจุบัน โดยกำหนดระยะเวลาการสรุปรายงานโครงการ/กิจกรรมทุกครั้ง ช่วยประหยัดเวลาในการจัดเก็บข้อมูลได้ดี หลังจากรวบรวมข้อมูลการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมเสร็จแล้วทำการสรุปผลการดำเนินงานตามระยะเวลาที่กำหนด ดังครูผู้รับผิดชอบกล่าวว่า “..การจัดเก็บข้อมูลให้เป็นปัจจุบันเก็บไว้ในที่ส่วนรวมห้องเดียว เพื่อสะดวกในการหาข้อมูล หาง่ายไม่สูญหายด้วย..”(ครูฝ่ายประกันคุณภาพโรงเรียนที่ 1.10 กันยายน 2560: การสัมภาษณ์)จัดทำรูปเล่มรายงานประจำปี เพื่อเสนอผู้บริหารและหน่วยงานต้นสังกัด นำผลการประเมินรายงานประจำปี ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผ่านทางสื่อต่างๆ ในรูปแบบเอกสาร และ WWW. เว็บไซต์ของโรงเรียนดังผู้บริหารท่านหนึ่งกล่าวว่า “..ในเรื่องการประชาสัมพันธ์ ข่าวสารกิจกรรมต่างๆทางโรงเรียนได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อย ผลงานของครู ผลงานของนักเรียน หรือรายงานโครงการกิจกรรมต่างๆที่ประสบความสำเร็จเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในรูปแบบเอกสาร “จุลสาร”หรือ “แผ่นพับ”กับผู้ปกครอง ชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง..” (ผู้บริหารโรงเรียนที่ 1. 10 กันยายน 2560:การสัมภาษณ์)สอดคล้องกับครูผู้รับผิดชอบท่านหนึ่งกล่าวว่า “..การประชาสัมพันธ์ถือเป็นส่วนสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่บอกเหตุการณ์หรือเล่าเรื่อง โดยภาพ การมองเห็น ทำให้โรงเรียนพัฒนาได้เร็วยิ่งขึ้น..”(ครูผู้รับผิดชอบโรงเรียนที่ 2.10 กันยายน 2560: การสัมภาษณ์) สอดคล้องกับคณะกรรมการสถานศึกษาท่านหนึ่งกล่าวว่า “..จะเห็นเวลามีกิจกรรมงานต่างๆ ทางโรงเรียนจะแจ้งตามเสียงตามสายในช่วงเช้าและช่วงเย็นที่ผู้ปกครองมารับ-ส่งลูกหลาน ทำให้รับรู้ข่าวสารจากทางโรงเรียนอีกทางหนึ่ง และมีการนัดประชุมผู้ปกครองภาคเรียนละ 1 ครั้งก่อนเปิดภาคเรียน ชี้แจงรายละเอียดในการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการ การสร้างบรรยากาศสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนทุกครั้ง..” (คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนที่ 3. 12 กันยายน 2560: การสัมภาษณ์)

ภาพบรรยากาศ การประชุมการรายงานผลสรุปของการดำเนินงานแต่ละโครงการ/กิจกรรม : โรงเรียนที่ 1

ภาพบรรยากาศการประชุมผู้ปกครองประจำปีการศึกษาภาคเรียนที่ 1 : โรงเรียนที่ 1

ขั้นตอนดำเนินงานตามแผนงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาทั้ง 3 แห่ง มีการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปี และปฏิทินปฏิบัติงาน ผู้บริหารและครูร่วมกันเขียนโครงการ/กิจกรรมให้สอดคล้องกับมาตรฐานการจัดการศึกษาและมาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน แต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบการดำเนินการตามแผนอย่างจริงจัง ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทำงานร่วมกันเป็นทีม เน้นการกระจายอำนาจ จัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการทำงานอย่างครบถ้วน การเก็บรวบรวมข้อมูลและระบบสารสนเทศเป็นปัจจุบันตามรูปแบบอย่างเป็นระบบ จัดทำรูปเล่มรายงานในระยะเวลาที่กำหนดมีการกำกับ ติดตามและนิเทศการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ รายงานสรุปเสนอผู้บริหารและหน่วยงานต้นสังกัดต่อไป

2. ขั้นตรวจสอบคุณภาพ (Check=C)

การตรวจสอบคุณภาพของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาทั้ง 3 แห่ง เป็นกระบวนการตรวจสอบและประเมินผลลัพธ์ของการปฏิบัติตามแผนงานกับเป้าหมายที่วางไว้ โดยมีการนิเทศ กำกับ ติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ดังผู้บริหารโรงเรียน กล่าวว่า “..การนิเทศ กำกับ ติดตามนั้นเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา จากการสังเกต การสอบถามครู สอบถามนักเรียน หรือผู้เกี่ยวข้องก็เป็นการนิเทศได้..” (ผู้บริหารโรงเรียนที่ 1. 9 กันยายน 2560: การสัมภาษณ์) สอดคล้องกับครูท่านหนึ่งว่า “..ผอ.เดินตรวจติดตามงานด้วยตนเอง สังเกตการณ์โดยรอบสอบถามจากนักเรียนบ้าง จากครูท่านอื่นบ้าง..” (ครูผู้รับผิดชอบโรงเรียนที่ 2. 10 กันยายน 2560: การสัมภาษณ์) สอดคล้องกับคณะกรรมการสถานศึกษาท่านหนึ่งกล่าวว่า “..จะเห็นว่าเวลามีกิจกรรม ผอ. จะเดินดู ร่วมกิจกรรมทุกครั้ง ไม่เคยไม่มาร่วมและบางครั้งก็สอบถามจากผู้ปกครองเองบ้างถึงการจัดกิจกรรม รับฟังเสียงจากผู้ปกครองดูสนใจดีครับ..” (คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนที่ 2.12 กันยายน 2560 : การสัมภาษณ์)

ผู้บริหารประชุมแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน โดยมีหน้าที่ให้ความช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานและปรับเปลี่ยนกระบวนการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย จากเครื่องมือแบบนิเทศติดตาม ดังครูผู้รับผิดชอบกล่าวว่า “..ได้มีส่วนร่วมในการนิเทศ กำกับ ติดตามให้ความร่วมมือ ชี้แนะเพื่อนร่วมงานในเรื่องที่นิเทศ ทำให้มีการปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน..” (ครูฝ่ายวิชาการโรงเรียนที่ 2. 10 กันยายน 2560: การสัมภาษณ์) สอดคล้องกับครูท่านหนึ่งกล่าวว่า “...ได้มีส่วนร่วมในการให้ความช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานในเรื่องที่ตนถนัด และได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อนร่วมงานในบางเรื่อง...” (ครูฝ่ายบริหารวิชาการโรงเรียนที่ 1. 10 กันยายน 2560: การสัมภาษณ์) ตามปฏิทินปฏิบัติงานกำหนดไว้อย่างชัดเจน มีการกำหนดการนิเทศ กำกับ ติดตาม เป็นรายภาคเรียนละ 1-2 ครั้ง หรืออย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ดังผู้บริหารท่านหนึ่งกล่าวว่า “..กระบวนการนั้นไม่จำเป็นต้องเป็นทางการเพียงอย่างเดียว การนั่งรับประทานอาหาร สนทนากันก็สอบถามได้ ซึ่งไม่ทำให้ครูรู้สึกว่าการกำลังถูกตรวจสอบหรือโดนทวงงาน ระยะเวลาที่ยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม..” (ผู้บริหารโรงเรียนที่ 3. 9 กันยายน 2560 : การสัมภาษณ์) สอดคล้องกับครูผู้รับผิดชอบท่านหนึ่งกล่าวว่า “...ถ้ามีการนิเทศ กำกับ ติดตามจากผู้บริหารและคณะนิเทศอย่างสม่ำเสมอและเป็นปัจจุบัน

โดยให้ความช่วยเหลือ อธิบายและให้ความรู้ ความเข้าใจจะเป็นผลดีต่อการปฏิบัติงาน...”(ครูฝ่ายบริหารวิชาการโรงเรียนที่ 3. 10 กันยายน 2560 : การสัมภาษณ์)

ภาพบรรยากาศผู้บริหารนิเทศ กำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนงาน : โรงเรียนที่ 1

นอกจากผู้บริหารนิเทศ กำกับ ติดตาม กำหนดให้ครูผู้เกี่ยวข้อง คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการตรวจสอบคุณภาพได้ ดังคณะกรรมการสถานศึกษาท่านหนึ่ง กล่าวว่า “..มีการสังเกต การสอบถามสนทนากับผู้บริหาร ครู และนักเรียนในการลงมือปฏิบัติงานจริง..” (คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนที่ 3. 10 กันยายน 2560: การสัมภาษณ์) การตรวจสอบคุณภาพนิเทศ กำกับ ติดตามการดำเนินงานของผู้บริหาร คณะกรรมการนิเทศตามปฏิทินอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน ให้คำแนะนำ อธิบายให้ความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานทำให้เกิดความสำเร็จบรรลุเป้าหมายตามที่วางไว้

ภาพบรรยากาศการกำกับ ติดตาม ประเมินผลลัพท์ การดำเนินงานของแต่ละโครงการ/กิจกรรมตามแผนงาน : โรงเรียนที่ 3

การตรวจสอบคุณภาพของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในทั้ง 3 แห่ง มีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ คณะกรรมการสถานศึกษาและชุมชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบคุณภาพ นิเทศ กำกับ ติดตามประเมินผลผลลัพธ์ความก้าวหน้าและความสำเร็จของการปฏิบัติตามแผนงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ เป้าหมายที่วางไว้ตามปฏิทินการปฏิบัติงาน จากรายงานผลการดำเนินงานและการสังเกต การสอบถามสนทนอย่างสม่ำเสมอในแบบเป็นทางการและแบบไม่เป็นทางการ สร้างสัมพันธที่ดีในการปฏิบัติงานทำให้งานประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ขั้นปรับปรุงคุณภาพ (Act=A)

การปรับปรุงคุณภาพของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาทั้ง 3 แห่ง เป็นการใช้ระบบการประเมินผลการดำเนินงาน โดยผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบ คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง นำผลการรายงานมาวิเคราะห์การปฏิบัติงานที่ประสบความสำเร็จ บรรลุวัตถุประสงค์ เป้าหมายที่วางไว้ก็จัดเป็นมาตรฐาน มีแนวทางปฏิบัติที่ดีพัฒนาและยกระดับคุณภาพให้สูงขึ้นต่อไป ดังผู้บริหารโรงเรียนท่านหนึ่งกล่าวว่า “..ในการดำเนินงานเสร็จแล้ว นำผลมาวิเคราะห์ถึงความสำเร็จบรรลุเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละจากปีการศึกษาที่ผ่านมา นำไปพัฒนาในปีการศึกษาต่อไป..” (ผู้บริหารโรงเรียน ที่ 1. 9 กันยายน 2560: การสัมภาษณ์) สอดคล้องกับครูท่านหนึ่งว่า “..การรายงานผลการดำเนินงาน เป็นส่วนสำคัญอีกเรื่องหนึ่ง เพราะถ้ามีปัญหาหรืออุปสรรค เราจะร่วมกัน ระดมความคิด ปรึกษางานเพื่อแก้ไขปรับปรุงไม่ให้เกิดขึ้นอีก..” (ครูผู้รับผิดชอบโรงเรียนที่ 2. 10 กันยายน 2560: การสัมภาษณ์)

แต่ถ้ามีการรายงานสรุปผลการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมที่ไม่ประสบความสำเร็จ ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ ก็นำมาวิเคราะห์ระดมความคิดกับทุกฝ่ายเพื่อหาวิธีการแก้ไขปรับปรุงในปีการศึกษาต่อไปดังผู้บริหารโรงเรียนท่านหนึ่งกล่าวว่า “..การปฏิบัติงานเมื่อมีปัญหาและอุปสรรค ครูทุกคนให้ความร่วมมือกันทำงาน งานทุกอย่างก็สำเร็จได้ ไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนขนาดเล็กงานก็สำเร็จได้ เพราะครูรักกันและช่วยเหลือกัน..” (ผู้บริหารโรงเรียนที่ 3. 9 กันยายน 2560: การสัมภาษณ์) ดังครูผู้รับผิดชอบโรงเรียนท่านหนึ่งกล่าวว่า “..หลังจากรายงานผลดำเนินเสร็จแล้ว มีการประชุมชี้แจง ปัญหา อุปสรรคงานที่ตนเองรับผิดชอบในเรื่องการแต่งตั้งบุคลากร การจัดสรรงบประมาณ ระยะเวลาดำเนินงานมีความเหมาะสมหรือไม่..” (ครูฝ่ายประกันคุณภาพโรงเรียนที่ 2. 10 กันยายน 2560: การสัมภาษณ์)ชี้แจงเผยแพร่และรายงานผลการดำเนินงานให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบต่อไป

การปรับปรุงคุณภาพของการดำเนินงาน มีผู้บริหาร ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องนำผลการดำเนินงานมาวิเคราะห์ ทบทวนกระบวนการชั้นวางแผน ชั้นดำเนินงาน ชั้นตรวจสอบคุณภาพ ความสำเร็จบรรลุเป้าหมายให้กำหนดเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไปเพื่อยกระดับคุณภาพให้สูงขึ้น รวมถึงชั้นปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน มีการกำหนดวิธีการแก้ไขปรับปรุงให้สถานศึกษาพัฒนาคุณภาพในปีการศึกษาต่อไป

สรุปกระบวนการการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

เขต 3 จังหวัดชลบุรี ในชั้นวางแผน ชั้นดำเนินงาน ชั้นตรวจสอบคุณภาพ และชั้นปรับปรุงคุณภาพ ทุกขั้นตอนมีการกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมาย ประชุมชี้แจงสร้างความรู้และความเข้าใจ ภาระหนักให้กับทุกคน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบให้ชัดเจน แต่งตั้งคณะกรรมการครูผู้รับผิดชอบเข้าใจ บทบาทหน้าที่ที่กระจายอำนาจลงไปในส่วนผู้รับผิดชอบ ลงมือปฏิบัติจริงในระยะเวลาตามปฏิทิน ปฏิบัติงานกำหนด เก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบเป็นปัจจุบัน มีการนิเทศ กำกับ ติดตามอย่างต่อเนื่องแบบกัลยาณมิตรมีปฏิสัมพันธ์ในองค์กรที่ดี ได้รับความร่วมมืออำนวยความสะดวกจาก คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจัดทำรูปเล่มรายงานประจำปี เพื่อเสนอ ผู้บริหารและหน่วยงานต้นสังกัด นำผลการประเมินรายงานประจำปี ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผ่านทาง สื่อต่างๆ นำผลการดำเนินงานมาวิเคราะห์ ทบทวนกระบวนการ โดยกำหนดเป็นแนวทางปฏิบัติ ต่อไปเพื่อยกระดับคุณภาพให้สูงขึ้น รวมถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน มีการกำหนด วิธีการแก้ไขปรับปรุงให้สถานศึกษาพัฒนาคุณภาพในปีการศึกษาในปีการศึกษาหน้า

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของ สถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา เขต 3 จังหวัดชลบุรี

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณเพื่อสะท้อนสภาพปัจจุบันของสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 3 จังหวัดชลบุรี ซึ่งเป็นแหล่งพื้นที่หลักที่ผู้วิจัยนำมาเป็นกรณีศึกษาในการวิจัยครั้งนี้แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการ ดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับขั้นพื้นฐาน พื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 3 จังหวัดชลบุรี โดยแบ่งตามอำเภอในเขตพื้นที่ การศึกษา เขต 3 จังหวัดชลบุรี ได้แก่ อำเภอบางละมุง 5 โรงเรียน อำเภอศรีราชาจำนวน 5 โรงเรียน อำเภอสัตหีบจำนวน 5 โรงเรียนประกอบด้วยจำนวนผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการ ศึกษา 191 คน คณะกรรมการสถานศึกษาจำนวน 135 คน รวมจำนวนทั้งหมด 326 คน พร้อมกับส่ง แบบสอบถามทั้งหมดไป 326 ฉบับ โดยแบ่งเป็นส่งแบบสอบถามฉบับที่ 1 จำนวน 191 ฉบับแล้วได้ คืบมา 191 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และแบบสอบถามฉบับที่ 2 จำนวน 135 ฉบับได้คืบมา 127 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.07 นำมาวิเคราะห์และเสนอผลการวิเคราะห์โดยใช้ตารางประกอบคำบรรยาย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามจำแนกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 2.1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ตอนที่ 2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 2.1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาเรื่อง สภาพการดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 3 จังหวัดชลบุรี จำนวน 191 คน แสดงรายละเอียดดังตาราง 6 - 11

ตาราง 6 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอำเภอ

อำเภอ	ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา			คณะกรรมการสถานศึกษา		
	ส่งไปจัดเก็บ	ได้รับคืน	ร้อยละ	ส่งไปจัดเก็บ	ได้รับคืน	ร้อยละ
1.บางละมุง	58	58	100%	45	45	100%
2.ศรีราชา	68	68	100%	45	42	93.33%
3.สัตหีบ	65	65	100%	45	40	88.88%
รวม	191	191	100%	135	127	83.00%

จากตาราง 6 พบว่าจากการส่งแบบสอบถามไปยังสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 3 จังหวัดชลบุรีทั้งหมด 15 แห่ง มีผู้ตอบแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 กลุ่มดังนี้ กลุ่ม 1 ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาและกลุ่ม 2 คณะกรรมการสถานศึกษา โดยแบบสอบถามของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาในอำเภอบางละมุง ศรีราชา และสัตหีบ ได้รับกลับคืนทั้งหมด 191 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ส่วนแบบสอบถามของคณะกรรมการสถานศึกษาส่งไป 135 ฉบับ ได้รับกลับคืน 127 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 83.00

ตาราง 7 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ด้านเพศ

กลุ่มตัวอย่าง	สถานภาพ	จำนวนคน (ร้อยละ)			
		บางละมุง (N=58)	ศรีราชา (N=68)	สัตหีบ (N=65)	รวม
1.ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา	เพศชาย	15 (7.85%)	28 (14.66%)	17 (8.90%)	60 (31.41%)
		43 (22.51%)	40 (20.94%)	48 (25.13%)	131 (68.58%)
	หญิง				
2.คณะกรรมการสถานศึกษา	เพศชาย	(N=45)	(N=42)	(N=40)	
		22 (17.32%)	15 (11.82%)	12 (9.44%)	49 (38.58%)
	หญิง	23 (18.11%)	27 (21.26%)	28 (22.05%)	78 (61.42%)

จากตาราง 7 เมื่อพิจารณาข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลด้านเพศจากผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า กลุ่มผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา ส่วนใหญ่เป็นผู้หญิงจำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 68.58 เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายอำเภอ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทุกอำเภอส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง โดยอำเภอสัตหีบจำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 25.13 และรองลงมาเป็นอำเภอบางละมุงมีจำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 22.51 ตามลำดับและผู้ตอบแบบสอบถามในกลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษาส่วนใหญ่เป็นผู้หญิงจำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 61.42 เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายอำเภอ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทุกอำเภอส่วนใหญ่เป็นผู้หญิงจากอำเภอสัตหีบและอำเภอศรีราชาจำนวน 28 คนและ 27 คนคิดเป็นร้อยละ 22.05 และคิดเป็นร้อยละ 21.26 ตามลำดับ

ตาราง 8 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ด้านอายุ

กลุ่มตัวอย่าง	สถานภาพ	จำนวนคน (ร้อยละ)			
		บางละมุง	ศรีราชา	สัตหีบ	รวม
1.ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา	อายุ				
	20-30 ปี	18 (9.42%)	35 (18.32%)	16 (8.37%)	69 (36.12%)
	31-40 ปี	24 (12.57%)	20 (10.47%)	28 (14.65%)	72 (37.69%)
	41-50 ปี	12 (6.28%)	5 (2.62%)	15 (7.85%)	32 (16.75%)
	มากกว่า 50 ปี	4 (2.09%)	8 (4.18%)	6 (3.14%)	18 (9.42%)
2.คณะกรรมการสถานศึกษา	20-30 ปี	22 (17.32%)	12 (9.45%)	19 (14.96%)	53 (41.73%)
	31-40 ปี	17 (13.39%)	20 (15.75%)	21 (16.54%)	58 (45.68%)
	41-50 ปี	6 (4.72%)	8 (6.29%)	0 (0%)	4 (11.02%)
	มากกว่า 50 ปี	0 (0%)	2 (1.57%)	0 (0%)	2 (1.57%)

จากตาราง 8 เมื่อพิจารณาข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลด้านอายุของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า กลุ่มผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปีและ 20-30 ปี จำนวน 72 คนและ 69 คนคิดเป็นร้อยละ 37.69และคิดเป็นร้อยละ 36.12 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายอำเภอ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามอำเภอศรีราชาและอำเภอสัตหีบจำนวน35คนและ 28 คนคิดเป็นร้อยละ 18.32และคิดเป็นร้อยละ 14.65 ตามลำดับและผู้ตอบแบบสอบถามในกลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษาส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 31-40 ปีจำนวน 58 คนคิดเป็นร้อยละ 45.68 เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายอำเภอ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทุกอำเภอส่วนใหญ่จากอำเภอสัตหีบจำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 16.54 แต่มีผู้ตอบแบบสอบถามจากอำเภอบางละมุงที่มีอายุระหว่าง 20-30 ปี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 17.32 และพบว่า ทั้งสองกลุ่มมีผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุมากกว่า 50 ปีน้อยสุดจำนวน 18 คนและ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 9.42 และคิดเป็นร้อยละ 1.57 ตามลำดับ

ตาราง 9 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล
ด้านตำแหน่ง

กลุ่มตัวอย่าง	สถานภาพ	จำนวนคน (ร้อยละ)			
		บางละมุง	ศรีราชา	สัตหีบ	รวม
1.ผู้บริหาร ครู และบุคลากร ทางการศึกษา	ตำแหน่ง				
	ผู้บริหาร	5	8	8	21
	สถานศึกษา	(2.61%)	(4.19%)	(4.19%)	(10.99%)
	ครูผู้รับผิดชอบ/ ครูผู้สอน	53	60	57	170
		(27.75%)	(31.41%)	(29.84%)	(89.00%)
2.คณะกรรมการ สถานศึกษา	ระยะเวลาดำรง ตำแหน่ง				
	1- 2 ปี	9	13	2	24
		(7.09%)	(10.24%)	(1.57%)	(18.90%)
	2- 3 ปี	19	21	23	63
		(14.96%)	(16.54%)	(18.11%)	(49.60%)
	มากกว่า 4 ปี	17	8	15	40
		(13.39%)	(6.29%)	(11.81%)	(31.49%)

จากตาราง 9 เมื่อพิจารณาข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลด้านตำแหน่ง จากผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า กลุ่มผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา ส่วนใหญ่เป็นดำรงตำแหน่งครูผู้รับผิดชอบและครูผู้สอนจำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 89.01 เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายอำเภอ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจากอำเภอบางละมุงมีจำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 91.38 และรองลงมาเป็นอำเภอศรีราชาจำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 88.24 ตามลำดับ และในกลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษาส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาระหว่าง 2 – 3 ปี จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 49.60 เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายอำเภอ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทุกอำเภอ ส่วนใหญ่จากอำเภอสัตหีบมีจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 57.50 และรองลงมาเป็นอำเภอศรีราชามีจำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ตามลำดับ

ตาราง 10 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ด้านการทำงานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง	สถานภาพ	จำนวนคน (ร้อยละ)			
		บางละมุง	ศรีราชา	สัตหีบ	รวม
1.ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา	ประสบการณ์การทำงาน				
	1 ปี	9 (4.71%)	8 (4.19%)	3 (1.57%)	20 (10.47%)
	2 ปี	23 (12.04%)	21 (10.99%)	14 (7.33%)	58 (30.36%)
	3 ปี	15 (7.85%)	26 (13.61%)	30 (15.71%)	71 (37.17%)
	4 ปี	11 (5.76%)	13 (6.80%)	18 (9.42%)	42 (21.98%)
2.คณะกรรมการสถานศึกษา	มีส่วนร่วมในการทำงาน				
	ไม่เคยทำ	0 (0%)	6 (4.72%)	13 (10.24%)	19 (14.96%)
	1- 2 ปี	8 (4.19%)	24 (18.90%)	15 (11.81%)	47 (37.00%)
	3-4 ปี	19 (14.95%)	12 (9.45%)	12 (9.45%)	43 (33.85%)
	มากกว่า 4 ปี	18 (14.17%)	0 (0%)	0 (0%)	18 (14.17%)

จากตาราง 10 เมื่อพิจารณาข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลด้านการงานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาจากผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า กลุ่มผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาในระยะเวลาทำงาน 3 ปี จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 37.17 และรองลงมา มีประสบการณ์ทำงานระยะเวลา 2 ปี จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 30.36 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายอำเภอ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามสองอำเภอที่ส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาในระยะเวลาทำงาน 3 ปี คืออำเภอสัตหีบจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 15.71 และ รองลงมาเป็นอำเภอศรีราชาจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 13.61 ตามลำดับ แต่มีผู้ตอบแบบสอบถามจากอำเภอบางละมุง ส่วนใหญ่ที่มี

ประสบการณ์ทำงานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาในระยะเวลาทำงาน 2 ปี จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 12.04

เมื่อพิจารณาข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลด้านมีส่วนร่วมในการทำงานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาจากผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า กลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษาส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการทำงานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาระหว่าง 1 – 2 ปี จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 37.00 เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายอำเภอ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจากอำเภอศรีราชา จำนวน 24 คนคิดเป็นร้อยละ 18.90 และรองลงมาเป็นอำเภอสัตหีบจำนวน 15 คนคิดเป็นร้อยละ 11.81 ตามลำดับ

ตาราง 11 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ด้านระดับการศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง	สถานภาพ	จำนวนคน (ร้อยละ)			
		บางละมุง	ศรีราชา	สัตหีบ	รวม
1.ผู้บริหาร ครู และบุคลากร ทางการศึกษา	ระดับการศึกษา				
	ปริญญาตรี	40 (20.94%)	47 (24.61%)	49 (25.65%)	136 (71.20%)
	ปริญญาโท	18 (9.42%)	21 (10.99%)	16 (8.38%)	55 (28.79%)
	ต่ำกว่าปริญญาตรี	23 (18.11%)	21 (16.53%)	12 (9.45%)	56 (44.09%)
2.คณะกรรมการ สถานศึกษา	ปริญญาตรี	22 (17.32%)	21 (16.54%)	26 (20.47%)	69 (54.33%)
	ปริญญาโท	0 (0%)	0 (0%)	2 (1.57%)	2 (1.57%)
	ต่ำกว่าปริญญาตรี				

จากตาราง 11 เมื่อพิจารณาข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษาจากผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า กลุ่มผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 71.20 และมีผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับการศึกษาระดับปริญญาโทจำนวน 55 คนคิดเป็นร้อยละ 28.79 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายอำเภอ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจากอำเภอสัตหีบมีระดับการศึกษาปริญญาตรีจำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 25.65 และรองลงมาเป็นอำเภอศรีราชาจำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 24.61 ตามลำดับ และมีผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาโทส่วนใหญ่จากอำเภอศรีราชาจำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 10.99 และรองลงมาจากอำเภอบางละมุงจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 9.42 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษาจากผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า กลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษาส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 54.33 และรองลงมาเป็นระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 44.09 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายอำเภอ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจากอำเภอสตึกมีระดับการศึกษาปริญญาตรีจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 20.47 และรองลงมาเป็นอำเภอบางละมุงจำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 17.32 ตามลำดับ

ตอนที่ 2.2 วิเคราะห์ข้อมูลของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของตัวแปร ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่อง สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 3 จังหวัดชลบุรี 15 แห่ง

ตาราง 12 สภาพการวางแผนการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก

ประเด็น	การทำงาน	บางละมุง (N=58)	ศรีราชา (N=68)	สตึก (N=65)	รวม (N=191)
1.การวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาของชาติ	ดำเนินงาน	58 (30.37%)	62 (32.46%)	45 (23.56%)	165 (86.39%)
	ไม่ดำเนินงาน	0 (0%)	6 (3.14%)	20 (10.47%)	26 (13.61%)
2.วิเคราะห์มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ดำเนินงาน	52 (27.23%)	45 (23.56%)	65 (34.03%)	162 (84.82%)
	ไม่ดำเนินงาน	6 (3.14%)	23 (12.04%)	0 (0%)	29 (15.18%)
3.วิเคราะห์มาตรฐานคุณภาพผู้เรียน	ดำเนินงาน	35 (18.32%)	62 (32.46%)	33 (17.28%)	130 (68.06%)
	ไม่ดำเนินงาน	23 (12.04%)	6 (3.14%)	32 (16.75%)	61 (31.94%)

ตาราง 12 (ต่อ)

ประเด็น	การทำงาน	บางละมุง (N=58)	ศรีราชา (N=68)	สัตหีบ (N=65)	รวม (N=191)
4.วิเคราะห์นโยบายของ หน่วยงาน กระทรวงศึกษาธิการ	ดำเนินงาน	58 (30.37%)	27 (14.14%)	25 (13.09%)	110 (57.59%)
	ไม่ดำเนินงาน	0 (0%)	41 (21.47%)	40 (20.94%)	81 (42.41%)
5.สร้างความเข้าใจที่ตรงกัน ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการ กำหนดมาตรฐาน	ดำเนินงาน	25 (13.09%)	26 (13.61%)	65 (34.03%)	116 (60.73%)
	ไม่ดำเนินงาน	33 (17.28%)	42 (21.99%)	0 (0%)	75 (39.27%)
6.ผู้บริหาร ครูและผู้มีส่วน เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการ กำหนดมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา	ดำเนินงาน	21 (10.99%)	61 (31.94%)	59 (30.89%)	141 (73.82%)
	ไม่ดำเนินงาน	37 (19.37%)	7 (3.66%)	6 (3.14%)	50 (26.18%)
7.วิเคราะห์สภาพปัญหาและ ความต้องการจำเป็นของ สถานศึกษาอย่าง	ดำเนินงาน	31 (16.23%)	62 (32.46%)	37 (19.37%)	130 (68.06%)
	ไม่ดำเนินงาน	27 (14.14%)	6 (3.14%)	28 (14.66%)	61 (31.94%)
8.ประชุมชี้แจงแต่งตั้ง คณะกรรมการดำเนินงานตาม แผนปฏิบัติการประจำปี	ดำเนินงาน	35 (18.32%)	40 (20.94%)	64 (33.51%)	139 (72.77%)
	ไม่ดำเนินงาน	23 (12.04%)	28 (14.66%)	1 (0.52%)	52 (27.23%)
9.กำหนดปฏิทินการนำ แผนปฏิบัติการประจำปีไปสู่ การปฏิบัติที่ชัดเจน	ดำเนินงาน	30 (15.71%)	68 (35.60%)	27 (19.90%)	136 (71.20%)
	ไม่ดำเนินงาน	28 (14.66%)	0 (0%)	38 (14.14%)	55 (28.80%)
10.ประชุมชี้แจงผู้มีส่วน เกี่ยวข้องเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจในการกำหนด เป้าหมายของโครงการ	ดำเนินงาน	15 (7.85%)	31 (16.23%)	42 (21.99%)	88 (46.07%)
	ไม่ดำเนินงาน	43 (22.51%)	37 (19.37%)	23 (12.04%)	103 (53.93%)
11.กำหนดงบประมาณที่ใช้ใน การดำเนินการตามแผนอย่าง เหมาะสม	ดำเนินงาน	21 (10.99%)	25 (13.09%)	61 (31.94%)	107 (56.02%)
	ไม่ดำเนินงาน	37 (19.37%)	43 (22.51%)	4 (2.09%)	84 (43.98%)

จากตาราง 12 ผลการวิเคราะห์การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ด้านการวางแผน พบว่า ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษามีการวางแผนการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก มีผู้ตอบแบบสอบถามดำเนินการวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาของชาติจำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 86.39 วิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 84.82 วิเคราะห์มาตรฐานคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรของสถานศึกษา จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 68.06 วิเคราะห์นโยบายของหน่วยงานส่วนกลาง กระทรวงศึกษาธิการจำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 57.59 สร้างความเข้าใจที่ตรงกันของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดมาตรฐาน จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 60.73 มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 73.82 วิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบโดยใช้ข้อมูลตามสภาพจริงจำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 68.06 ประชุมชี้แจงแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีจำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 72.77 กำหนดปฏิทินการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจนจำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 71.20 กำหนดงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการตามแผนอย่างเหมาะสมจำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 56.02

ประเด็นผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการวางแผนการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามไม่ได้การดำเนินงานการประชุมชี้แจงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการกำหนดเป้าหมายของโครงการ/กิจกรรมจำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 53.93

เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายอำเภอการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ด้านการวางแผน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจากอำเภอบางละมุงมีการวางแผนดำเนินการวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาของชาติจำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 30.37 วิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 27.23 วิเคราะห์มาตรฐานคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรของสถานศึกษา จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 18.32 วิเคราะห์นโยบายของหน่วยงานส่วนกลาง กระทรวงศึกษาธิการจำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 30.37 วิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบโดยใช้ข้อมูลตามสภาพจริงจำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 16.23 ประชุมชี้แจงแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีจำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 18.32 กำหนดปฏิทินการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจนจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 15.71

ประเด็นผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาไม่ได้ดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ด้านการวางแผน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามไม่ได้การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สร้างความเข้าใจที่ตรงกันของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดมาตรฐาน จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 17.28 ผู้บริหาร ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมี

ส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 19.37 การประชุมชี้แจงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการกำหนดเป้าหมายของโครงการ/กิจกรรมจำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 22.51 กำหนดงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการตามแผนอย่างเหมาะสมจำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 19.37

พิจารณาจากผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาอำเภอศรีราชา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีการวางแผนดำเนินการวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาของชาติจำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 32.46 วิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 23.56 วิเคราะห์มาตรฐานคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรของสถานศึกษาจำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 32.46 ผู้บริหาร ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 31.94 วิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบโดยใช้ข้อมูลตามสภาพจริงจำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 32.46 ประชุมชี้แจงแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีจำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 20.94 กำหนดปฏิทินการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจนจำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 35.60

ประเด็นผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาไม่ได้ดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ด้านการวางแผน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามไม่ได้การดำเนินการวิเคราะห์นโยบายของหน่วยงานส่วนกลาง กระทรวงศึกษาธิการจำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 21.47 สร้างความเข้าใจที่ตรงกันของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดมาตรฐาน จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 21.99 การประชุมชี้แจงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการกำหนดเป้าหมายของโครงการ/กิจกรรมจำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 19.37 กำหนดงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการตามแผนอย่างเหมาะสมจำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 22.51

พิจารณาจากผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาอำเภอสัตหีบ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีการวางแผนดำเนินการวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาของชาติจำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 23.56 วิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 34.03 วิเคราะห์มาตรฐานคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรของสถานศึกษาจำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 17.28 สร้างความเข้าใจที่ตรงกันของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดมาตรฐาน จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 34.03 ผู้บริหาร ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 30.89 วิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบโดยใช้ข้อมูลตามสภาพจริงจำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 19.37 ประชุมชี้แจงแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีจำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 33.51 การประชุมชี้แจงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการกำหนดเป้าหมายของโครงการ/กิจกรรมจำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 21.99 กำหนดงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการตามแผนอย่างเหมาะสมจำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 31.94

ประเด็นผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาไม่ได้ดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ด้านการวางแผน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามไม่ได้การดำเนินการวิเคราะห์นโยบายของหน่วยงานส่วนกลาง กระทรวงศึกษาธิการจำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 20.94 สร้างความเข้าใจที่ตรงกันของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดมาตรฐาน จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 21.99 กำหนดปฏิทินการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจน จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 14.14

ตาราง 13 สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก

ประเด็น	การทำงาน	บางละมุง (N=58)	ศรีราชา (N=68)	สัตหีบ (N=65)	รวม (N=191)
1.ผู้รับผิดชอบเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนในการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายให้สอดคล้องกับกิจกรรม	ดำเนินการ	28 (14.66%)	41 (21.47%)	36 (18.85%)	105 (54.97%)
	ไม่ดำเนินการ	30 (15.71%)	27 (14.14%)	29 (15.18%)	86 (45.03%)
2.จัดระบบสารสนเทศเป็นหมวดหมู่ ครอบคลุม เพื่อให้สืบค้นได้ง่าย	ดำเนินการ	12 (6.28%)	45 (23.56%)	37 (19.37%)	94 (49.21%)
	ไม่ดำเนินการ	46 (24.08%)	23 (12.04%)	28 (14.68%)	97 (50.79%)
3.ปรับปรุงข้อมูลให้มีความเป็นปัจจุบัน	ดำเนินการ	11 (5.76%)	63 (32.98%)	15 (7.85%)	89 (57.59%)
	ไม่ดำเนินการ	47 (24.61%)	5 (2.62%)	50 (20.94%)	102 (42.41%)
4.จัดเก็บข้อมูลเฉพาะที่จำเป็น	ดำเนินการ	44 (23.04%)	39 (20.42%)	65 (34.03%)	148 (77.49%)
	ไม่ดำเนินการ	14 (7.33%)	29 (15.18%)	0 (0%)	43 (22.51%)
5.จัดเก็บข้อมูลในรูปแบบเอกสาร	ดำเนินการ	58 (30.37%)	39 (20.42%)	30 (15.71%)	127 (66.49%)
	ไม่ดำเนินการ	0 (0%)	29 (15.18%)	35 (18.32%)	64 (33.51%)
6.จัดเก็บข้อมูลโดยใช้ระบบคอมพิวเตอร์	ดำเนินการ	29 (15.18%)	26 (13.61%)	26 (13.61%)	81 (42.41%)
	ไม่ดำเนินการ	29 (15.18%)	42 (21.99%)	39 (20.42%)	110 (57.59%)

ตาราง 13 (ต่อ)

ประเด็น	การทำงาน	บางละมุง (N=58)	ศรีราชา (N=68)	สัตหีบ (N=65)	รวม (N=191)
7.กำหนดผู้รับผิดชอบในการ จัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ อย่างชัดเจน	ดำเนินงาน	33 (17.28%)	23 (12.04%)	53 (27.75%)	109 (57.07%)
	ไม่ดำเนินงาน	25 (13.09%)	45 (23.56%)	12 (6.28%)	82 (42.93%)
8.ดำเนินงานตามแผนอย่าง ครบถ้วน	ดำเนินงาน	22 (11.52%)	53 (27.75%)	48 (25.13%)	123 (64.40%)
	ไม่ดำเนินงาน	36 (18.85%)	15 (7.85%)	17 (8.90%)	68 (35.60%)
9.จัดสรรงบประมาณและ ทรัพยากรอย่างเหมาะสมกับ โครงการ/กิจกรรม	ดำเนินงาน	16 (8.38%)	58 (30.37%)	49 (25.65%)	123 (64.40%)
	ไม่ดำเนินงาน	42 (21.99%)	10 (5.24%)	16 (8.38%)	68 (35.60%)
10.บริหารจัดการด้วยระบบ คุณภาพและระบบคุณธรรม	ดำเนินงาน	50 (26.18%)	20 (10.47%)	16 (8.38%)	86 (45.03%)
	ไม่ดำเนินงาน	8 (4.19%)	48 (25.13%)	49 (25.65%)	105 (54.97%)
11.กระตุ้นและสร้างกำลังใจ ในการทำงานแบบ กัลยาณมิตร	ดำเนินงาน	17 (8.90%)	59 (30.89%)	49 (25.65%)	125 (65.45%)
	ไม่ดำเนินงาน	41 (21.47%)	9 (4.71%)	16 (8.38%)	66 (34.55%)

จากตาราง 13 ผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของสถานศึกษาขนาดเล็ก ด้านการดำเนินงาน พบว่า ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษามีการดำเนินงาน โดยผู้ตอบแบบสอบถาม.เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนในการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายให้สอดคล้องกับกิจกรรมจำนวน 105คน คิดเป็นร้อยละ 54.97 มีดำเนินการจัดเก็บข้อมูล เฉพาะที่จำเป็นจำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 77.49 มีการจัดเก็บข้อมูลในรูปแฟ้มเอกสารจำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 66.49 และ กำหนดผู้รับผิดชอบในการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศอย่างชัดเจน จำนวน 109 คนคิดเป็นร้อยละ 57.07 ดำเนินงานตามแผนอย่างครบถ้วนจำนวน 123 คน คิดเป็น ร้อยละ 64.40 มีการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรอย่างเหมาะสมกับโครงการ/กิจกรรมจำนวน

123 คน คิดเป็นร้อยละ 64.40 ผู้บริหาร ครูและบุคลากรในองค์กรกระตุ้นและสร้างกำลังใจในการทำงานแบบกัลยาณมิตรจำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 65.45

ประเด็นผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาไม่ได้ดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามไม่ได้การดำเนินงาน การจัดระบบสารสนเทศเป็นหมวดหมู่ ครอบคลุม เพื่อให้สืบค้นได้ง่ายจำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 50.79 การปรับปรุงข้อมูลให้มีความเป็นปัจจุบันจำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 42.41 การจัดเก็บข้อมูลโดยใช้ระบบคอมพิวเตอร์จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 57.59 บริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพและระบบคุณธรรมจำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 54.97

เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายอำเภอ การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ด้านการดำเนินงานพบว่า ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาอำเภอ บางละมุง โดยผู้ตอบแบบสอบถามดำเนินการจัดเก็บข้อมูลเฉพาะที่จำเป็นจำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 23.04 มีการจัดเก็บข้อมูลในรูปแบบแฟ้มเอกสารจำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 30.37 การจัดเก็บข้อมูลโดยใช้ระบบคอมพิวเตอร์จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 15.18 และกำหนดผู้รับผิดชอบในการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศอย่างชัดเจนจำนวน 33 คนคิดเป็นร้อยละ 17.28

ประเด็นผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาไม่ได้ดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนในการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายให้สอดคล้องกับกิจกรรมจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 15.71 การจัดระบบสารสนเทศเป็นหมวดหมู่ ครอบคลุม เพื่อให้สืบค้นได้ง่ายจำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 24.08 การปรับปรุงข้อมูลให้มีความเป็นปัจจุบันจำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 24.61 ดำเนินงานตามแผนอย่างครบถ้วนจำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 18.85 การจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรอย่างเหมาะสมกับโครงการ/กิจกรรมจำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 26.18 ผู้บริหาร ครูและบุคลากรในองค์กรกระตุ้นและสร้างกำลังใจในการทำงานแบบกัลยาณมิตรจำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 21.47

เมื่อพิจารณาจากอำเภอศรีราชา การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ด้านการดำเนินงาน พบว่า ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนในการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายให้สอดคล้องกับกิจกรรมจำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 21.47 การจัดระบบสารสนเทศเป็นหมวดหมู่ ครอบคลุม เพื่อให้สืบค้นได้ง่ายจำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 23.56 การปรับปรุงข้อมูลให้มีความเป็นปัจจุบันจำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 32.98 การจัดเก็บข้อมูลเฉพาะที่จำเป็นจำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 20.42 มีการจัดเก็บข้อมูลในรูปแบบแฟ้มเอกสารจำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 20.42 ดำเนินงานตามแผนอย่างครบถ้วนจำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 27.75 การจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรอย่างเหมาะสมกับโครงการ/กิจกรรมจำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 30.37 และ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรในองค์กรกระตุ้นและสร้างกำลังใจในการทำงานแบบกัลยาณมิตรจำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 30.89

ประเด็นผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาจากอำเภอศรีราชาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามไม่ได้ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลโดยใช้ระบบคอมพิวเตอร์จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 21.99 กำหนดผู้รับผิดชอบในการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศอย่างชัดเจนจำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 23.56 และบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพและระบบคุณธรรมจำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 25.13

เมื่อพิจารณาจากอำเภอสัตหีบ การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ด้านการดำเนินงาน พบว่า ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนในการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายให้สอดคล้องกับกิจกรรมจำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 18.85 การจัดระบบสารสนเทศเป็นหมวดหมู่ ครอบคลุม เพื่อให้สืบค้นได้ง่ายจำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 19.37 การจัดเก็บข้อมูลเฉพาะที่จำเป็นจำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 34.03 กำหนดผู้รับผิดชอบในการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศอย่างชัดเจนจำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 27.75 ดำเนินงานตามแผนอย่างครบถ้วนจำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 25.13 การจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรอย่างเหมาะสมกับโครงการ/กิจกรรมจำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 25.65 และผู้บริหาร ครูและบุคลากรในองค์กรกระตุ้นและสร้างกำลังใจในการทำงานแบบกัลยาณมิตรจำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 25.65

ประเด็นผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามไม่ได้ดำเนินการปรับปรุงข้อมูลให้มีความเป็นปัจจุบันจำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 20.94 มีการจัดเก็บข้อมูลในรูปแฟ้มเอกสารจำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 18.32 จัดเก็บข้อมูลโดยใช้ระบบคอมพิวเตอร์จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 20.42 และบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพและระบบคุณธรรมจำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 25.65

ตาราง 14 สภาพการตรวจสอบคุณภาพการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก

ประเด็น	การทำงาน	บางละมุง (N=58)	ศรีราชา (N=68)	สัตหีบ (N=65)	รวม (N=191)
1.ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานทุกแผนงานบุคคลและระดับสถานศึกษา	ดำเนินงาน	51 (26.70%)	19 (9.95%)	65 (34.03%)	135 (70.68%)
	ไม่ดำเนินงาน	7 (3.66%)	49 (25.65%)	0 (0%)	56 (29.32%)
	ดำเนินงาน	29 (15.18%)	50 (26.18%)	29 (15.18%)	108 (56.54%)
	ไม่ดำเนินงาน	29 (15.18%)	18 (9.42%)	36 (18.85%)	83 (43.46%)

ตาราง 14 (ต่อ)

ประเด็น	การทำงาน	บางละมุง (N=58)	ศรีราชา (N=68)	สัตหีบ (N=65)	รวม (N=191)
3.ติดตามและประเมินผล ระหว่างดำเนินงาน เพื่อ ประเมินความก้าวหน้าตาม แผนโครงการ/กิจกรรม	ดำเนินงาน	14 (7.33%)	25 (13.09%)	27 (14.14%)	66 (34.55%)
	ไม่ดำเนินงาน	44 (23.04%)	43 (22.51%)	38 (19.90%)	125 (65.45%)
4.จัดทำรายงานประจำปี เสนอให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง รับทราบ	ดำเนินงาน	58 (29.84%)	59 (30.89%)	50 (26.18%)	166 (86.91%)
	ไม่ดำเนินงาน	0 (0%)	9 (4.71%)	15 (7.85%)	24 (12.57%)

จากตาราง 14 ผลการวิเคราะห์สภาพการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ด้านการตรวจสอบคุณภาพ พบว่า ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษามีการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยผู้ตอบแบบสอบถามมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานทุกแผนงานบุคคลและระดับสถานศึกษาจำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 70.68 เปิดโอกาสให้ครู นักเรียนและผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินจำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 56.54 และ จัดทำรายงานประจำปีเสนอให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับทราบจำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 86.91

ประเด็นผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาไม่ได้ดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามไม่ได้การดำเนินงานติดตามและประเมินผลระหว่างดำเนินงาน เพื่อประเมินความก้าวหน้าตามแผนโครงการ/กิจกรรมจำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 65.45

เมื่อพิจารณาจากอำเภอบางละมุงการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ด้านการตรวจสอบคุณภาพ พบว่า ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานทุกแผนงานบุคคลและระดับสถานศึกษาจำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 26.70 เปิดโอกาสให้ครู นักเรียนและผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินจำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 15.18 และจัดทำรายงานประจำปีเสนอให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับทราบจำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 29.84

ประเด็นผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาไม่ได้ดำเนินงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามไม่ได้การดำเนินงานติดตามและประเมินผลระหว่างดำเนินงาน เพื่อประเมินความก้าวหน้าตามแผนโครงการ/กิจกรรมจำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 23.04

เมื่อพิจารณาจากอำเภอศรีราชา การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ด้านการตรวจสอบคุณภาพ พบว่า ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามมี เปิดโอกาสให้ครู นักเรียนและผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินจำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 26.18 และ จัดทำรายงานประจำปีเสนอให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับทราบจำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 30.89

ประเด็นผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาไม่ได้ดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามไม่ได้มีการติดตามและประเมินผล การดำเนินงานทุกแผนงานบุคคลและระดับสถานศึกษาจำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 25.65 และ ดำเนินงานติดตามและประเมินผลระหว่างดำเนินงาน เพื่อประเมินความก้าวหน้าตามแผนโครงการ/กิจกรรมจำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 22.51

เมื่อพิจารณาจากอำเภอสัตหีบ การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ด้านการตรวจสอบคุณภาพ พบว่า ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานทุกแผนงานบุคคลและระดับสถานศึกษาจำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 34.03 และจัดทำรายงานประจำปีเสนอให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับทราบจำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 26.18

ประเด็นผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาไม่ได้ดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามไม่ได้เปิดโอกาสให้ครู นักเรียนและผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินจำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 18.85 และ ดำเนินงานติดตามและประเมินผลระหว่างดำเนินงาน เพื่อประเมินความก้าวหน้าตามแผนโครงการ/กิจกรรมจำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 19.90

ตาราง 15 สภาพการปรับปรุงคุณภาพดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก

ประเด็น	การทำงาน	บางละมุง (N=58)	ศรีราชา (N=68)	สัตหีบ (N=65)	รวม (N=191)
1. นำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาและแก้ไขข้อบกพร่องของโครงการ/กิจกรรมครั้งต่อไป	ดำเนินงาน	25 (13.09%)	60 (31.41%)	44 (23.04%)	129 (67.54%)
	ไม่ดำเนินงาน	33 (17.28%)	8 (25.65%)	21 (10.99%)	62 (32.46%)
2. จัดทำสรุปผลประเมินรายงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและคณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ	ดำเนินงาน	47 (24.61%)	28 (14.66%)	57 (29.84%)	132 (69.11%)
	ไม่ดำเนินงาน	11 (5.76%)	40 (20.94%)	8 (4.19%)	59 (30.89%)
3. เผยแพร่รายงานต่อสาธารณชน หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ดำเนินงาน	50 (26.18%)	32 (16.75%)	65 (34.03%)	147 (76.96%)
	ไม่ดำเนินงาน	8 (4.19%)	36 (18.85%)	0 (0%)	44 (23.04%)
4. นำข้อมูลสารสนเทศจากประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้พัฒนาการบริหารอย่างต่อเนื่อง	ดำเนินงาน	17 (8.90%)	31 (16.23%)	63 (32.98%)	111 (58.12%)
	ไม่ดำเนินงาน	41 (21.47%)	37 (19.37%)	2 (1.05%)	80 (41.88%)

ตาราง 15 (ต่อ)

ประเด็น	การทำงาน	บางละมุง (N=58)	ศรีราชา (N=68)	สัตหีบ (N=65)	รวม (N=191)
5.พัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ จนเป็นวัฒนธรรมคุณภาพ ในการทำงานปกติ	ดำเนินงาน	11 (5.76%)	25 (13.09%)	25 (13.09%)	61 (31.94%)
	ไม่ดำเนินงาน	47 (24.61%)	43 (22.51%)	40 (20.94%)	130 (68.06%)
6.เผยแพร่ผลการพัฒนา คุณภาพการศึกษาและ แลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อ ให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน	ดำเนินงาน	15 (7.85%)	55 (28.80%)	33 (17.28%)	103 (53.93%)
	ไม่ดำเนินงาน	43 (22.51%)	41 (6.81%)	32 (16.75%)	88 (46.07%)
7.พัฒนาครูและบุคลากร ทุกคนในสถานศึกษาอย่าง ต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการ พัฒนาคุณภาพการศึกษา	ดำเนินงาน	24 (12.57%)	22 (11.52%)	34 (17.80%)	80 (41.88%)
	ไม่ดำเนินงาน	34 (17.80%)	46 (24.08%)	31 (16.23%)	111 (58.12%)

จากตาราง 15 ผลการวิเคราะห์สภาพการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ด้านการการปรับปรุงคุณภาพ พบว่า ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษามีการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก และผู้ตอบแบบสอบถามนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาและแก้ไขข้อบกพร่องของโครงการ/กิจกรรมครั้งต่อไปจำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 67.54 จัดทำสรุปผลประเมินรายงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและคณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบจำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 69.11 เผยแพร่รายงานต่อสาธารณชน หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 76.96 นำข้อมูลสารสนเทศจากประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้พัฒนาการบริหารอย่างต่อเนื่องจำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 58.12 เผยแพร่ผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 53.93

ประเด็นผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาไม่ได้ดำเนินงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามไม่ได้ดำเนินการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้จนเป็นวัฒนธรรมคุณภาพในการทำงานปกติ จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 68.06 และ พัฒนาครูและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 58.12

เมื่อพิจารณาจากอำเภอบางละมุง การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ด้านการการปรับปรุงคุณภาพ พบว่า ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษามีการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ผู้ตอบ

แบบสอบถาม จัดทำสรุปผลประเมินรายงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและคณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบจำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 24.61 เผยแพร่รายงานต่อสาธารณชน หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 26.18

ประเด็นผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาไม่ได้ดำเนินงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามไม่ได้ดำเนินการนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาและแก้ไขข้อบกพร่องของโครงการ/กิจกรรมครั้งต่อไปจำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 17.28 นำข้อมูลสารสนเทศจากประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้พัฒนาการบริหารอย่างต่อเนื่องจำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 21.47 พัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้จนเป็นวัฒนธรรมคุณภาพในการทำงานปกติ จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 24.61 เผยแพร่ผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 22.51 และ พัฒนาครูและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 17.80

เมื่อพิจารณาจากอำเภอสรรคบุรี การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ด้านการปรับปรุงคุณภาพ พบว่า ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษามีการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก และผู้ตอบแบบสอบถาม นำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาและแก้ไขข้อบกพร่องของโครงการ/กิจกรรมครั้งต่อไปจำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 31.41 เผยแพร่ผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 28.80

ประเด็นผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาไม่ได้ดำเนินงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามไม่ได้ดำเนินการจัดทำสรุปผลประเมินรายงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและคณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบจำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 20.94 เผยแพร่รายงานต่อสาธารณชน หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 18 นำข้อมูลสารสนเทศจากประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้พัฒนาการบริหารอย่างต่อเนื่องจำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 19.37 พัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้จนเป็นวัฒนธรรมคุณภาพในการทำงานปกติจำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 22.51 และ พัฒนาครูและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 24.08

เมื่อพิจารณาจากอำเภอสัตหีบ การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ด้านการปรับปรุงคุณภาพ พบว่า ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษามีการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ผู้ตอบแบบสอบถามนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาและแก้ไขข้อบกพร่องของโครงการ/กิจกรรมครั้งต่อไปจำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 23.04 จัดทำสรุปผลประเมินรายงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและคณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบจำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 29.84 เผยแพร่รายงานต่อสาธารณชน หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำนวน 65

คน คิดเป็นร้อยละ 34.03 นำข้อมูลสารสนเทศจากประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้พัฒนาการบริหารอย่างต่อเนื่องจำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 32.98 เผยแพร่ผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 17.28 และพัฒนาครูและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 17.80

ประเด็นผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาไม่ได้ดำเนินงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามไม่ได้ดำเนินการพัฒนาครูและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 20.94

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของตัวแปร ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม คณะกรรมการสถานศึกษาจำนวน 127 คน สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 3 จังหวัดชลบุรี 15 แห่งแสดงรายละเอียดดังตาราง 8-9

ตาราง 16 สภาพการมีส่วนร่วมวางแผนการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก

ประเด็น	มีส่วนร่วม ดำเนินงาน	บางละมุง (N=45)	ศรีราชา (N=42)	สัตหีบ (N=40)	รวม (N=127)
1.มีส่วนร่วมในการกำหนด มาตรฐานวิชาการ	ไม่เคย	45 (35.43%)	35 (27.56%)	38 (29.92%)	118 (92.91%)
	บางครั้ง	0 (0%)	7 (5.51%)	2 (1.57%)	9 (7.09%)
	ทุกครั้ง	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)
2.มีส่วนร่วมในการจัดหาผลิต สื่อเพื่อพัฒนาการเรียน	ไม่เคย	18 (14.17%)	16 (12.60%)	27 (21.26%)	61 (48.03%)
	บางครั้ง	27 (21.26%)	18 (14.17%)	13 (10.24%)	58 (45.67%)
	ทุกครั้ง	0 (0%)	8 (6.30%)	0 (0%)	8 (6.30%)

ตาราง 16 (ต่อ)

ประเด็น	มีส่วนร่วม ดำเนินงาน	บางละมุง (N=45)	ศรีราชา (N=42)	สัตหีบ (N=40)	รวม (N=127)
3.มีส่วนร่วมในการกำหนด วิธีการบริหารใช้งบประมาณ ของสถานศึกษา	ไม่เคย	38 (29.92%)	32 (25.20%)	38 (29.92%)	108 (85.04%)
	บางครั้ง	7 (5.51%)	10 (7.87%)	2 (1.57%)	19 (14.96%)
	ทุกครั้ง	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)
4.มีส่วนร่วมในการกำหนด วิธีการตรวจสอบติดตามและ ประเมินผลโครงการ/กิจกรรม	ไม่เคย	42 (33.07%)	15 (11.81%)	28 (22.05%)	85 (66.93%)
	บางครั้ง	3 (2.36%)	21 (16.54%)	12 (9.45%)	36 (28.35%)
	ทุกครั้ง	0 (0%)	6 (4.27%)	0 (0%)	6 (4.27%)
5.มีส่วนร่วมในการกำหนด แผนพัฒนาครูและบุคลากรใน สถานศึกษา	ไม่เคย	45 (35.43%)	35 (27.56%)	21 (16.54%)	101 (79.53%)
	บางครั้ง	0 (0%)	6 (4.27%)	11 (8.66%)	17 (13.39%)
	ทุกครั้ง	0 (0%)	1 (0.79%)	8 (6.30%)	9 (7.09%)

จากตาราง 16 ผลการวิเคราะห์สภาพการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ทุกประเด็นไม่เคยมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานวิชาการจำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 67.54 รองลงมาไม่เคยมีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการบริหารใช้งบประมาณของสถานศึกษาจำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 85.04 และ ไม่เคยมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนพัฒนาครูและบุคลากรในสถานศึกษา จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 79.53 มีส่วนร่วมในการจัดหาผลิตสื่อเพื่อพัฒนาการเรียนจำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 48.03 มีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการตรวจสอบติดตามและประเมินผลโครงการ/กิจกรรมจำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 66.93 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณารายอำเภอจากอำเภอบางละมุง การมีส่วนร่วมในดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ผู้ตอบแบบสอบถามไม่เคยมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานวิชาการจำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 35.43 ไม่เคยมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนพัฒนาครูและบุคลากรในสถานศึกษา จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 35.43 รองลงมาไม่เคยมีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการตรวจสอบติดตามและประเมินผลโครงการ/กิจกรรมจำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 33.07 ไม่เคยมีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการบริหารใช้งบประมาณของสถานศึกษาจำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 29.92 ตามลำดับ และมีส่วนร่วมบางครั้งในการจัดหาผลผลิตเพื่อพัฒนาการเรียนจำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 21.26

เมื่อพิจารณารายอำเภอจากอำเภอศรีราชา การมีส่วนร่วมในดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ผู้ตอบแบบสอบถามไม่เคยมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานวิชาการจำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 27.56 ไม่เคยมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนพัฒนาครูและบุคลากรในสถานศึกษา จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 27.56 รองลงมาไม่เคยมีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการบริหารใช้งบประมาณของสถานศึกษาจำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 25.20 ตามลำดับ และมีส่วนร่วมบางครั้งในการกำหนดวิธีการตรวจสอบติดตามและประเมินผลโครงการ/กิจกรรมจำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 16.54 รองลงมาในการจัดหาผลผลิตเพื่อพัฒนาการเรียนจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 14.17 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณารายอำเภอจากอำเภอสัตหีบ การมีส่วนร่วมในดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ผู้ตอบแบบสอบถามไม่เคยมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานวิชาการจำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 29.92 ไม่เคยมีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการบริหารใช้งบประมาณของสถานศึกษาจำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 29.92 รองลงมาไม่เคยมีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการตรวจสอบติดตามและประเมินผลโครงการ/กิจกรรมจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 22.05 ไม่เคยมีส่วนร่วมในการจัดหาผลผลิตเพื่อพัฒนาการเรียนจำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 21.26 และไม่เคยมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนพัฒนาครูและบุคลากรในสถานศึกษา จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 16.54 ตามลำดับ

ตาราง 17 สภาพการมีส่วนร่วมดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของ
สถานศึกษานาตาล

ประเด็น	มีส่วนร่วม ดำเนินงาน	บางละมุง (N=45)	ศรีราชา (N=42)	สัตหีบ (N=40)	รวม (N=127)
1. ส่งเสริมให้มีการพัฒนาครู บุคลากรอย่างต่อเนื่อง	ไม่เคย	31 (24.41%)	24 (18.90%)	14 (11.02%)	69 (54.33%)
	บางครั้ง	14 (11.02%)	16 (12.60%)	16 (12.60%)	46 (36.22%)
	ทุกครั้ง	0 (0%)	2 (1.57%)	10 (7.87%)	12 (9.45%)
2. สร้างความสัมพันธ์ความ ร่วมมือประสานงานระหว่าง สถานศึกษากับชุมชนรวมทั้ง องค์กรภาครัฐและเอกชน	ไม่เคย	9 (7.09%)	5 (3.94%)	4 (3.15%)	18 (14.17%)
	บางครั้ง	21 (16.54%)	18 (14.17%)	19 (14.96%)	58 (45.67%)
	ทุกครั้ง	15 (11.18%)	19 (14.96%)	17 (13.39%)	51 (40.16%)
3. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ สถานศึกษาให้บริการด้าน ต่างๆ แก่ชุมชน	ไม่เคย	0 (0%)	0 (0%)	6 (4.72%)	6 (4.72%)
	บางครั้ง	21 (16.54%)	19 (14.96%)	25 (19.69%)	65 (51.18%)
	ทุกครั้ง	24 (18.90%)	23 (18.11%)	9 (7.09%)	56 (44.09%)
4. ท่านส่งเสริมและสนับสนุนให้ สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้	ไม่เคย	0 (0%)	4 (3.15%)	6 (4.72%)	10 (7.87%)
	บางครั้ง	23 (18.11%)	22 (17.32%)	21 (16.54%)	66 (51.97%)
	ทุกครั้ง	22 (17.32%)	16 (12.60%)	13 (10.24%)	51 (40.16%)

ตาราง 17 (ต่อ)

ประเด็น	มีส่วนร่วม ดำเนินงาน	บางละมุง (N=45)	ศรีราชา (N=42)	สัตหีบ (N=40)	รวม (N=127)
5.ทำนส่งเสริมและสนับสนุนให้ สถานศึกษาร่วมกับชุมชน องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนา ท้องถิ่น	ไม่เคย	0 (0%)	4 (3.15%)	2 (1.57%)	6 (4.72%)
	บางครั้ง	22 (17.32%)	15 (11.81%)	23 (18.11%)	60 (47.24%)
	ทุกครั้ง	23 (18.11%)	23 (18.11%)	15 (11.81%)	61 (48.03%)

จากตาราง 8.2 ผลการวิเคราะห์สภาพการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินงาน พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ทุกประเด็นมีส่วนร่วมบางครั้งในการส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 51.97 รองลงมาส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาให้บริการด้านต่างๆ แก่ชุมชนจำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 51.18 และสร้างความสัมพันธ์ความร่วมมือประสานงานระหว่างสถานศึกษากับชุมชนรวมทั้งองค์กรภาครัฐและเอกชนจำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 45.67 ตามลำดับ และไม่เคยมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้มีการพัฒนาครู บุคลากรอย่างต่อเนื่องจำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 54.33 และมีส่วนร่วมทุกครั้งที่ในการส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาร่วมกับชุมชน องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่นจำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 48.03

เมื่อพิจารณารายอำเภอจากอำเภอบางละมุง การมีส่วนร่วมในดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินงาน พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ผู้ตอบแบบสอบถามมีส่วนร่วมทุกครั้งที่ในการส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาให้บริการด้านต่างๆ แก่ชุมชนจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 18.90 รองลงมาส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาร่วมกับชุมชน องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่นจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 18.11 ตามลำดับ และมีส่วนร่วมบางครั้งการส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 18.11 รองลงมาการสร้างความสัมพันธ์ความร่วมมือประสานงานระหว่างสถานศึกษากับชุมชนรวมทั้งองค์กรภาครัฐและเอกชนจำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 16.54 ตามลำดับ และไม่เคยมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้มีการพัฒนาครู บุคลากรอย่างต่อเนื่องจำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 24.41

เมื่อพิจารณารายอำเภอจากอำเภอศรีราชา การมีส่วนร่วมในดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินงาน พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ผู้ตอบแบบสอบถามมีส่วนร่วมทุกครั้งที่การส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาให้บริการด้านต่างๆ แก่ชุมชนจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 18.11 ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาร่วมกับชุมชนองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่นจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 18.11 รองลงมาการสร้างความสัมพันธ์ความร่วมมือประสานงานระหว่างสถานศึกษากับชุมชนรวมทั้งองค์กรภาครัฐและเอกชนจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 14.96 ตามลำดับ และมีส่วนร่วมบางครั้งการส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 17.32 และไม่เคยมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้มีการพัฒนาครู บุคลากรอย่างต่อเนื่องจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 18.90

เมื่อพิจารณารายอำเภอจากอำเภอสัตหีบ การมีส่วนร่วมในดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินงาน พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ผู้ตอบแบบสอบถามทุกประเด็นมีส่วนร่วมบางครั้งในการส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาให้บริการด้านต่างๆ แก่ชุมชนจำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 16.54 รองลงมา การส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาร่วมกับชุมชน องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่นจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 18.11 การส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 16.54 การสร้างความสัมพันธ์ความร่วมมือประสานงานระหว่างสถานศึกษากับชุมชนรวมทั้งองค์กรภาครัฐและเอกชนจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 14.96 และ การส่งเสริมให้มีการพัฒนาครู บุคลากรอย่างต่อเนื่องจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 12.60 ตามลำดับ

ตาราง 18 สภาพการมีส่วนร่วมตรวจสอบคุณภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถาน
ศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก

ประเด็น	มีส่วนร่วม ดำเนินงาน	บางละมุง (N=45)	ศรีราชา (N=42)	สัตหีบ (N=40)	รวม (N=127)
1.สนับสนุนการหารายได้ ทรัพย์สิน และทรัพยากรจาก แหล่งต่างๆ เพื่อใช้ พัฒนาการจัดการเรียนการ สอน	ไม่เคย	10 (7.87%)	0 (0%)	2 (1.57%)	12 (9.45%)
	บางครั้ง	25 (19.69%)	19 (14.96%)	20 (15.75%)	64 (50.39%)
	ทุกครั้ง	10 (7.87%)	23 (18.11%)	18 (14.17%)	51 (40.16%)
2. ส่งเสริมและกำกับติดตาม ให้สถานศึกษามีการใช้ วิทยาการและภูมิปัญญา ท้องถิ่นเพื่อส่งเสริม พัฒนาการของนักเรียนในทุก ด้าน	ไม่เคย	14 (11.02%)	0 (0%)	1 (0.79%)	15 (11.81%)
	บางครั้ง	27 (21.26%)	21 (16.54%)	20 (15.75%)	68 (53.54%)
	ทุกครั้ง	4 (3.15%)	21 (16.54%)	19 (14.96%)	44 (34.65%)
3.ส่งเสริมและกำกับติดตาม ให้สถานศึกษามีกิจกรรมที่ ศึกษาจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น และของชาติ	ไม่เคย	1 (0.79%)	3 (2.36%)	6 (4.72%)	10 (7.87%)
	บางครั้ง	35 (27.56%)	18 (14.14%)	25 (19.69%)	78 (61.42%)
	ทุกครั้ง	9 (7.09%)	21 (16.54%)	9 (7.09%)	39 (30.71%)
4. ส่งเสริมและกำกับติดตาม การยกย่องเชิดชูเกียรติภูมิ ปัญญาท้องถิ่นตามความ เหมาะสม	ไม่เคย	6 (4.27%)	3 (2.36%)	0 (0%)	9 (7.09%)
	บางครั้ง	38 (29.92%)	29 (22.83%)	28 (22.05%)	95 (74.80%)
	ทุกครั้ง	1 (0.79%)	10 (7.87%)	12 (9.45%)	23 (18.11%)

จากตาราง 18 ผลการวิเคราะห์สภาพการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ด้านการมีส่วนร่วมตรวจสอบคุณภาพ พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาการดำเนินงานมีส่วนร่วมบางครั้งทุกประเด็น โดยส่วนรวมบางครั้งในการส่งเสริมและกำกับติดตามการยกย่องเชิดชูเกียรติภูมิปัญญาท้องถิ่นตามความเหมาะสมจำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 74.80 รองลงมาส่งเสริมและกำกับติดตามให้สถานศึกษามีกิจกรรมที่ศึกษาจารย์ตีประเพณีศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติจำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 61.42 ส่งเสริมและกำกับติดตามให้สถานศึกษามีการใช้วิทยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนในทุกด้านจำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 53.54 และสนับสนุนการหารายได้ ทรัพย์สิน และทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ เพื่อใช้พัฒนาการจัดการเรียนการสอนจำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 50.39 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณารายอำเภอจากอำเภอบางละมุง การมีส่วนร่วมในดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ด้านการมีส่วนร่วมตรวจสอบคุณภาพ พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาการดำเนินงาน มีส่วนร่วมบางครั้งทุกประเด็น โดยมีส่วนร่วมบางครั้งในการส่งเสริมและกำกับติดตามการยกย่องเชิดชูเกียรติภูมิปัญญาท้องถิ่นตามความเหมาะสมจำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 29.92 รองลงมาส่งเสริมและกำกับติดตามให้สถานศึกษามีกิจกรรมที่ศึกษาจารย์ตีประเพณีศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติจำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 27.56. ส่งเสริมและกำกับติดตามให้สถานศึกษามีการใช้วิทยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนในทุกด้านจำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 21.26 และสนับสนุนการหารายได้ ทรัพย์สิน และทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ เพื่อใช้พัฒนาการจัดการเรียนการสอนจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 19.69 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณารายอำเภอจากอำเภอสัตร์ราชา ด้านการมีส่วนร่วมตรวจสอบคุณภาพ พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาการดำเนินงาน มีส่วนร่วมทุกครั้งที่ในการสนับสนุนการหารายได้ ทรัพย์สิน และทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ เพื่อใช้พัฒนาการจัดการเรียนการสอนจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 18.11 รองลงมา ส่งเสริมและกำกับติดตามให้สถานศึกษามีกิจกรรมที่ศึกษาจารย์ตีประเพณีศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติจำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 16.54 ตามลำดับ และมีส่วนร่วมบางครั้งในการส่งเสริมและกำกับติดตามการยกย่องเชิดชูเกียรติภูมิปัญญาท้องถิ่นตามความเหมาะสมจำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 22.83 รองลงมาการส่งเสริมและกำกับติดตามให้สถานศึกษามีการใช้วิทยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนในทุกด้านจำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 16.54 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการแนวปฏิบัติการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่เหมาะสมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 3 จังหวัดชลบุรี

เป็นการสรุปสังเคราะห์บทเรียนและสร้างเป็นแนวปฏิบัติ เพื่อการพัฒนาสถานศึกษาขนาดเล็กในการจัดการเรียนรู้และการดำเนินระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในระยะที่ 1 กลไกการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก การวิเคราะห์เนื้อหา เอกสารงานวิจัยและรายงานประจำปีของแต่ละสถานศึกษารวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพเกี่ยวกับกลไกดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 3 จังหวัดชลบุรี จำนวน 3 โรงเรียน โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้บริหาร ครูและคณะกรรมการสถานศึกษาได้แก่ โรงเรียนบ้านสันติคาม โรงเรียนบ้านนอก โรงเรียนวัดนาจอมเทียน และระยะที่ 2 จากการศึกษาสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก ข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นแบบสอบถามผู้บริหารสถานศึกษา ครูรับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายใน ครูและบุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่าความสอดคล้องภายในด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาคและวิเคราะห์อำนาจจำแนก ผลการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือฉบับที่ 1 จากกลุ่มตัวอย่างทดลองใช้จำนวน 50 คน พบว่าเครื่องมือวัดแต่ละฉบับมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง 0.65-0.90 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.50 และอยู่ในเกณฑ์รับได้ และฉบับที่ 2 จำนวน 50 คนพบว่ามีค่าความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง 0.52-0.93 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.50 และอยู่ในเกณฑ์รับได้ ผู้วิจัยได้นำมาสังเคราะห์และจัดหมวดหมู่ เพื่อนำเสนอแนวปฏิบัติการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขนาดเล็กประยุกต์กับกระบวนการ PDCA คือ ชั้้นวางแผน ชั้้นดำเนินการ ชั้้นตรวจสอบและประเมินผล ชั้้นพัฒนาและปรับปรุง การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็กแล้วนำกลับปรับปรุงแก้ไขเพื่อนำไปใช้เป็นแนวปฏิบัติกับสถานศึกษาขนาดเล็ก

สรุปผลการพิจารณาองค์ประกอบแนวปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำแนวปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาไปใช้ได้แก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาชี้แนะดังนี้

1. ด้านองค์ประกอบแนวปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

สถานศึกษามีความชัดเจนมีความเป็นไปได้ในการจัดทำแนวปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยมีข้อเสนอแนะให้จัดทำรายละเอียดแนวปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาให้ชัดเจนและจัดเรียงลำดับหัวข้อ

องค์ประกอบตามโครงสร้างแนวปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาที่ได้เสนอแนะให้พิจารณาด้วยความรอบคอบ

2. ด้านความถูกต้องของเนื้อหาสาระในแนวปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพ

การศึกษาภายในสถานศึกษาได้แก้ไขปรับปรุงตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาเสนอแนะในทิศทางเดียวกันโดยมีข้อเสนอแนะให้จัดลำดับเนื้อหาในแต่ละขั้นตอนให้มีความชัดเจนสอดคล้องกันเมื่ออ่านแล้วผู้ใช้มีความเข้าใจง่ายนอกจากนี้ยังได้เสนอแนะในเรื่องการจัดพิมพ์ให้ตรวจคำผิดและการเรียงประโยคไม่เว้นคำหรือตกคำ

โดยสร้างเป็นแนวปฏิบัติเมื่อนำไปใช้แนวปฏิบัติดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ดังนี้

ตาราง 19 แนวปฏิบัติการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก
เลกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 3 จังหวัดชลบุรี

ขั้นตอน	แนวปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก	หลักฐาน เอกสาร/ข้อมูล
การวางแผน (P) 1.วิเคราะห์นโยบาย/ มาตรฐานการศึกษาของ ชาติ และการศึกษาขั้น พื้นฐาน รวมถึงสภาพ บริบทของสถานศึกษา	1.ผู้บริหารต้องมีความรู้ ความเข้าใจในนโยบาย หลักการ และแนวทางในการดำเนินงานมีภาวะผู้นำ 2.ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน วิเคราะห์นโยบาย/ มาตรฐานการศึกษา วิเคราะห์ SWOTสภาพปัญหาและ ความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา 3.การแต่งตั้งคณะกรรมการ/ครูผู้รับผิดชอบต้องเลือกให้ เหมาะสมกับความสามารถและความถนัด โดยอาศัย หลักการประชาธิปไตย (เลือกเอง รับผิดชอบได้) 4.ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนงาน เข้าใจ บทบาทหน้าที่ของตน ปฏิบัติตามแผนงานและปฏิทิน	1.มาตรฐาน การศึกษาของชาติ 2.มาตรฐาน การศึกษาระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน 3.นโยบายของ หน่วยงานส่วนกลาง กระทรวงศึกษาธิการ 4. รายงานการ ประเมินตนเอง (SAR)ปีที่ผ่านมา
ขั้นตอน	แนวปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก	

ตาราง 19 (ต่อ)

ขั้นตอน	แนวปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก	หลักฐาน เอกสาร/ข้อมูล
2.ประชุมชี้แจงกำหนด วิสัยทัศน์ เป้าหมายในการ สร้างแผนปฏิบัติการ ประจำปี ปฏิทินปฏิบัติ งานของสถานศึกษา	1.ประชุมชี้แจงคณะกรรมการ บุคลากรในสถานศึกษา สร้างความเข้าใจและให้ความรู้เกี่ยวกับการประกัน คุณภาพภายใน 2.ดำเนินการประชุมชี้แจงสร้างความรู้ ความเข้าใจและ สร้างความตระหนักให้ครูและบุคลากรทุกคนเห็น ความสำคัญของการประกันคุณภาพภายใน 3. สถานศึกษากำหนดการประชุมประจำเดือน 1-4 ครั้ง/ เดือนตามปฏิทินกำหนด 4. แจกการประชุมให้มีหนังสือแจ้ง/หนังสือเวียนเรื่องที่จะ ประชุมก่อนทุกครั้ง เพื่อเตรียมความพร้อมในการประชุม 5. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้เสนอแนวคิด และแสดงความคิดเห็น	
3.วางแผนมอบหมาย หน้าที่ในการดำเนิน งานตามแผนปฏิบัติการ ประจำปีสอดคล้องกับ ปฏิทินปฏิบัติงาน	1.ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ยอมรับฟังความคิดเห็นของ ผู้ร่วมงานพร้อมเป็นประชาธิปไตย กระจายอำนาจ การ ตัดสินใจให้กับหัวหน้างาน/ผู้รับผิดชอบ 2. ประชุมชี้แจงมอบหมายภาระหน้าที่ของครูและบุคลากร ต้องให้ชัดเจน เพื่อให้เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง ปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการประจำปี 3.ต้องมีความรู้ ความเข้าใจและความสามารถที่จะทำงาน บรรลุตามเป้าหมาย ลงมือปฏิบัติจริงมีทักษะการ ประสานงานร่วมกับผู้อื่นตามระยะเวลาที่กำหนด 4 รู้จักทำงานเป็นทีมติดต่อสื่อสารกันในการดำเนินงานกับ บุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง 5.สถานศึกษาจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นด้านบุคคลและ งบประมาณอย่างคุ้มค่า 6. ต้องวางแผนการจัดสรรงบประมาณและอุปกรณ์ที่ต้อง ใช้อย่างเหมาะสมและคุ้มค่า โดยครูผู้รับผิดชอบเขียน โครงการพร้อมเสนองบประมาณแล้วพิจารณาโดยผู้บริหาร ทุกฝ่ายร่วมกัน	1.แผนพัฒนา สถานศึกษา 2.แผนปฏิบัติการ ประจำปีที่ผ่านมา 3.ปฏิทินปฏิบัติการปี ที่ผ่านมา

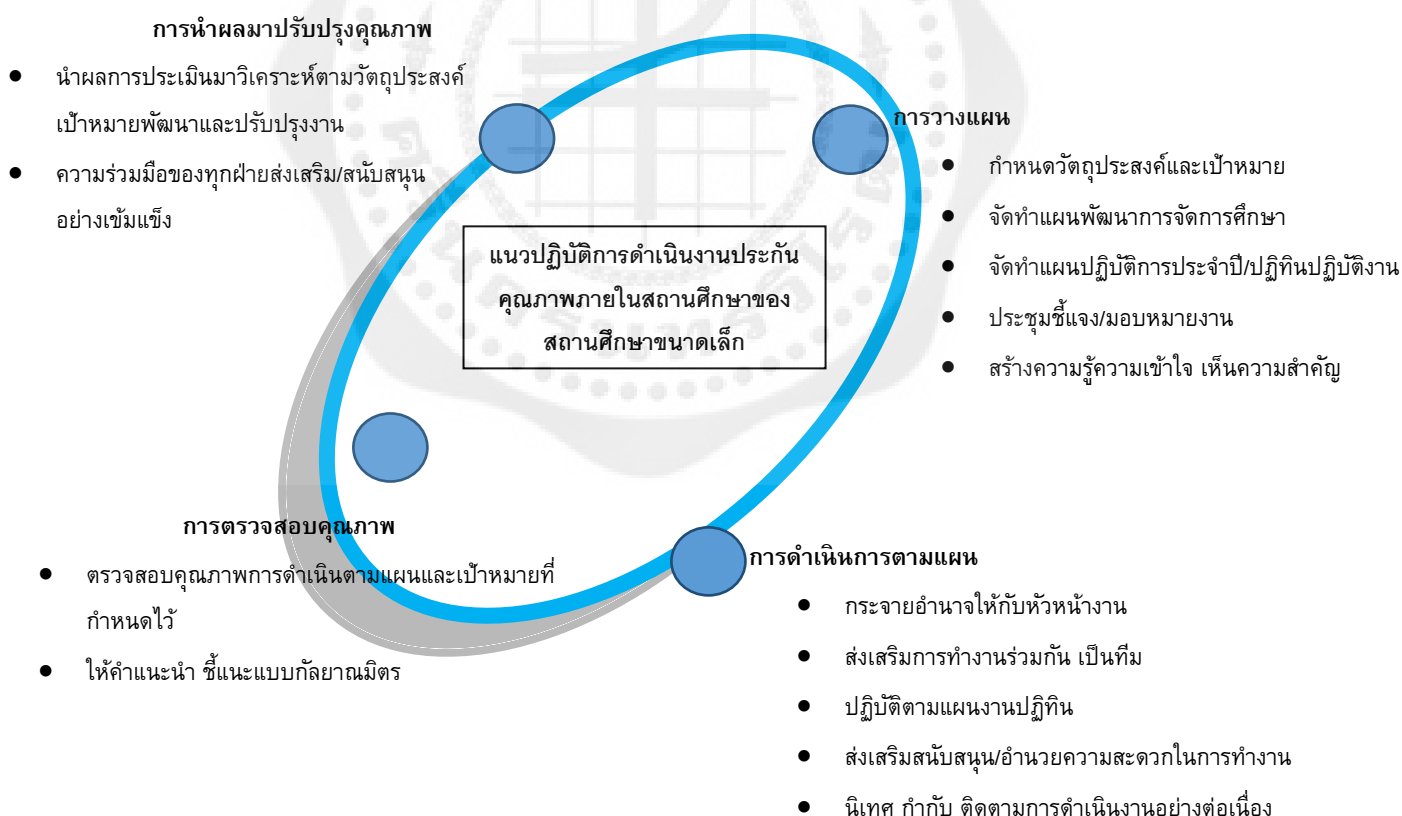
ตาราง 19 (ต่อ)

ขั้นตอน	แนวปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก	หลักฐาน เอกสาร/ข้อมูล
ดำเนินการตามแผน(D) 4.ดำเนินการตาม แผนปฏิบัติการ	7. ต้องวางแผนร่วมกันทุกฝ่าย ประชุมคณะกรรมการ สถานศึกษาประจำทุกเดือน เพื่อให้เข้าใจในแนวปฏิบัติ ของสถานศึกษา 1.คณะกรรมการ/ครูผู้รับผิดชอบลงมือปฏิบัติงานตาม วัตถุประสงค์ เป้าหมายที่กำหนดในแผนปฏิบัติการ ประจำปีโดยสอดคล้องกับปฏิทินปฏิบัติงานอย่างจริงจัง 2.การลงมือปฏิบัติต้องสอดคล้องกับโครงสร้าง รายละเอียดให้สอดคล้องกับบริบท เพื่อให้การดำเนินงาน เป็นไปตามแผนงานระยะเวลาที่กำหนด 3.สถานศึกษาต้องมีปฏิทินปฏิบัติงานเป็นตัวกำหนด ระยะเวลาปฏิบัติงานเพื่อทำงานได้ทันเวลาและรวดเร็ว 4.ครูผู้รับผิดชอบลงมือปฏิบัติงาน ต้องมีเป้าหมายวางไว้ ชัดเจน กำหนดระยะเวลาให้รัดกุม รายงานผลเป็นระยะ 5.ร่วมกันเสนอแนวทางการดำเนินงานในรูปแบบต่างๆ เพื่อแก้ไขปรับปรุงและพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ 6. มีการรายงานผลการดำเนินงานเป็นระยะๆ (ในระหว่างดำเนินการและหลังดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว) อย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ 7.ต้องมีการเก็บรวบรวมข้อมูลเอกสาร และมี คณะกรรมการ/ผู้รับผิดชอบต้องเก็บรวบรวมข้อมูลให้เป็น ปัจจุบัน 8. สถานศึกษาต้องเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้รูปแบบการ เก็บข้อมูลเพื่อความสะดวกของการจัดระบบสารสนเทศ 9.จัดทำรูปเล่มรายงานประจำปี นำผลการประเมินรายงาน ประจำปี ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผ่านทางสื่อต่างๆ ใน รูปแบบเอกสาร และ WWW. เว็บไซต์ของโรงเรียน	1.กำหนดการ ดำเนินการของ โครงการ/กิจกรรม 2.รายงานผลสรุป โครง 3.แบบรายงานผล การดำเนินงาน โครงการ/กิจกรรม การ/กิจกรรม.

ตาราง 19 (ต่อ)

ขั้นตอน	แนวปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก	หลักฐาน เอกสาร/ข้อมูล
ตรวจสอบคุณภาพ (C) 5.กำกับ ติดตามและ ประเมินผลการดำเนินงาน	1.มีการนิเทศ กำกับ ติดตามตลอดเวลา จากการสังเกต การ สอบถามครู สอบถามนักเรียนหรือผู้เกี่ยวข้องก็เป็นการ นิเทศ 2.สถานศึกษามีการประชุมแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ ภายในโรงเรียน โดยมีหน้าที่ให้ความช่วยเหลือเพื่อน ร่วมงานและปรับเปลี่ยนกระบวนการดำเนินงานให้บรรลุ เป้าหมาย 3. มีการกำหนดการนิเทศ กำกับ ติดตาม เป็นรายภาค เรียนละ 1-2 ครั้ง หรืออย่างเป็นทางการและไม่เป็น ทางการ 4.มีการนิเทศ กำกับ ติดตามจากผู้บริหารและคณะนิเทศ อย่างสม่ำเสมอและเป็นปัจจุบันทำให้ได้รับความช่วยเหลือ อธิบายและให้ความรู้ ความเข้าใจจะเป็นผลดีต่อการ ปฏิบัติงาน 5.ต้องให้มีคณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชนและผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในการตรวจสอบคุณภาพ	
ปรับปรุงคุณภาพ (A) 6.ปรับปรุงคุณภาพและ วางแผนการดำเนินงาน โครงการ/กิจกรรม สอดคล้องกับมาตรฐานใน ทุกด้านในปีต่อไป	1.สถานศึกษาต้องนำผลการประเมินประกันคุณภาพ ภายในจากรายงานผลดำเนินงานมาวิเคราะห์ปัญหาและ อุปสรรคของการดำเนินงานเพื่อวางแผนงานในปีต่อไป 2.สถานศึกษาต้องเห็นความสำคัญของการรายงานผลการ ดำเนินงาน เพราะถ้ามีปัญหาหรืออุปสรรค เราจะร่วมกัน ระดมความคิด ปรึกษางานเพื่อแก้ไขปรับปรุงไม่ให้เกิดขึ้น อีก 3.สถานศึกษาต้องมีการประชุมชี้แจงปัญหา อุปสรรคงาน ที่ตนเองรับผิดชอบ เพื่อหาแนวทางแก้ไขและปรับปรุง 4.สถานศึกษามีการชี้แจงเผยแพร่และรายงานผลการ ดำเนินงานให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ	

จากตาราง 19 การเสนอแนวปฏิบัติของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของสถานศึกษาขนาดเล็ก พบว่า การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็กมีความสอดคล้องกับกับหลักในการบริหารวงจรคุณภาพ แนวคิดของเดมมิง (Deming in mycoted) ตามกระบวนการ PDCA ใช้กระบวนการการวางแผน (P) การดำเนินงานตามแผน (D) การตรวจสอบคุณภาพ (C) และการปรับปรุงคุณภาพ (A) ทุกขั้นตอนมีการกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมาย ประชุมชี้แจงสร้างความรู้และความเข้าใจ ความตระหนักให้กับทุกคน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบให้ชัดเจน แต่งตั้งคณะกรรมการครูผู้รับผิดชอบเข้าใจบทบาทหน้าที่กระจายอำนาจลงไปในส่วนผู้รับผิดชอบ ลงมือปฏิบัติจริงในระยะเวลาตามปฏิทินปฏิบัติงานกำหนด เก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบเป็นปัจจุบัน มีการนิเทศ กำกับ ติดตามอย่างต่อเนื่องแบบกัลยาณมิตรมีปฏิสัมพันธ์ในองค์กรที่ดี ได้รับความร่วมมืออำนวยความสะดวกจากคณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง นำผลงานมาปรับปรุงและพัฒนา นำเสนอรายงานผลการประเมินตนเอง ประจำปีต่อหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเผยแพร่ต่อสาธารณชน ผู้วิจัยจึงสร้างเป็นแนวปฏิบัติตามดังภาพประกอบ ดังนี้

ภาพประกอบ 6 แนวปฏิบัติการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
ของสถานศึกษาขนาดเล็ก

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา เขต 3 จังหวัดชลบุรี มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษากลไกการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของสถานศึกษาขนาดเล็กระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 3 จังหวัดชลบุรี ที่ผ่านการรับรองการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม ระดับดีมาก 2) เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 3 จังหวัดชลบุรี 3) เพื่อเสนอแนวปฏิบัติการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่เหมาะสมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็กระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

วิธีดำเนินการวิจัยด้วยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ 1) การศึกษากลไกการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของสถานศึกษาขนาดเล็กระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 3 จังหวัดชลบุรี ที่ผ่านการรับรองการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม ระดับดีมากจากการสัมภาษณ์จากกลุ่มตัวอย่างจากสถานศึกษา จำนวน 3 แห่ง ประกอบด้วยผู้บริหารจำนวน 3 คน ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ/ครูผู้สอนสถานศึกษาละ 6 คนรวมเป็นจำนวน 18 คน คณะกรรมการสถานศึกษาฯ ละ 3 คนรวมเป็นจำนวน 9 คน รวมทั้งหมด 30 คน เก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์ตามประเด็นกลไกการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ได้อ้างอิงจากผลการรับรองการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม ระดับดีมากเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) การวิเคราะห์ผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเอาวงจรการประกันคุณภาพการศึกษา ตามหลักการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและหลักเกณฑ์กฎกระทรวงฯ คือ วงจรระบบคุณภาพ PDCA (Plan-Do-Check-Act) ขั้นตอนการวางแผน (Plan=P) ขั้นตอนการดำเนินการตามแผน (Do=D) ขั้นตอนตรวจสอบคุณภาพ (Check=C) และขั้นปรับปรุงคุณภาพ (Act=A) มาเป็นแนวทางในการดำเนินการวิเคราะห์ผลการวิจัยและการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงาน 2) การศึกษาสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 3 จังหวัดชลบุรี วิธีดำเนินการวิจัย เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ เพื่อสะท้อนสภาพปัจจุบันของสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 3 จังหวัดชลบุรี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับขั้นพื้นฐาน พื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 3 จังหวัดชลบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยคือ ผู้บริหาร

สถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา 191 คน คณะกรรมการสถานศึกษาจำนวน 135 คน รวมจำนวนทั้งหมด 326 คน โดยแบ่งตามอำเภอในเขตพื้นที่การศึกษา เขต 3 จังหวัดชลบุรี ได้แก่ อำเภอบางละมุง 5 โรงเรียน อำเภอศรีราชาจำนวน 5 โรงเรียน อำเภอสัตหีบจำนวน 5 โรงเรียน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) กำหนดให้สัดส่วนของลักษณะที่สนใจในประชากร ระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 5% และระดับความเชื่อมั่น 95% สามารถคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างกับประชากรที่มีขนาดเล็กได้ตั้งแต่ 10 ขึ้นไป เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามโดยแบ่งเป็น 2 ฉบับ คือฉบับที่ 1 แบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียน/ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายใน/ครูผู้สอนฉบับที่ 2 แบบสอบถามคณะกรรมการสถานศึกษาการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการส่งแบบสอบถามทั้งหมดไป 326 ฉบับ โดยแบ่งเป็นส่งแบบสอบถามฉบับที่ 1 จำนวน 191 ฉบับแล้วได้คืนมา 191 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และแบบสอบถามฉบับที่ 2 จำนวน 135 ฉบับได้คืนมา 127 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.07 เสนอผลการวิเคราะห์โดยใช้วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปด้วยค่าสถิติพื้นฐาน คือ ความถี่ และร้อยละ 3) เสนอแนวปฏิบัติการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่เหมาะสมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การดำเนินระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจากการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์ วิเคราะห์เนื้อหา เอกสารงานวิจัยและรายงานประจำปีของแต่ละสถานศึกษารวบรวมข้อมูลแล้วนำมาสังเคราะห์เป็นแนวปฏิบัติการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก

สรุปผลการวิจัย

1) ผลการศึกษากลไกการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของสถานศึกษาขนาดเล็กระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 3 จังหวัดชลบุรี ที่ผ่านการรับรองการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม ระดับดีมากจากการสัมภาษณ์จากกลุ่มตัวอย่างจากสถานศึกษาจำนวน 3 แห่ง มีการวางแผนดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยผู้บริหารสถานศึกษามีการศึกษาวิเคราะห์จากรายงานการรับรองของสำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) และรายงานการประเมินตนเอง SAR (Self Assessment Report) กำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ กำหนดขั้นตอนการดำเนินงาน จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาแผนปฏิบัติการประจำปีและปฏิทินการปฏิบัติงาน ประชุมชี้แจงสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับครู คณะกรรมการสถานศึกษาและบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ศึกษาดูงานโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จเพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงาน กระบวนการบริหารงาน การจัดการเรียนการสอนในทุกด้าน เน้นหลักกระจายอำนาจการตัดสินใจกับหัวหน้างาน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบดำเนินงานมอบหมายหน้าที่ตามแผนงานอย่างชัดเจน โดยมีการกำหนดจุดมุ่งหมายร่วมกันและมีความรู้ความสามารถประสบการณ์ทำงาน มีทักษะการ

ประสานงาน ทำงานเป็นทีมติดต่อสื่อสารกันในการดำเนินงานกับบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง จัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นด้านบุคคลและงบประมาณอย่างคุ้มค่า

การดำเนินงานตามแผนงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาทั้ง 3 แห่ง มีการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปี และปฏิทินปฏิบัติงาน ผู้บริหารและครูร่วมกันเขียนโครงการ/กิจกรรมให้สอดคล้องกับมาตรฐานการจัดการศึกษาและมาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน แต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบการดำเนินการตามแผนอย่างจริงจัง ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทำงานร่วมกันเป็นทีม เน้นการกระจายอำนาจ จัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการทำงานอย่างครบถ้วน การเก็บรวบรวมข้อมูลและระบบสารสนเทศเป็นปัจจุบันตามรูปแบบอย่างเป็นระบบ จัดทำรูปเล่มรายงานในระยะเวลาที่กำหนดมีการกำกับ ติดตามและนิเทศการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ รายงานสรุปเสนอผู้บริหารและหน่วยงานต้นสังกัดต่อไป

การตรวจสอบคุณภาพของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในทั้ง 3 แห่ง มีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ คณะกรรมการสถานศึกษาและชุมชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบคุณภาพ นิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลลัพธ์ความก้าวหน้าและความสำเร็จของการปฏิบัติตามแผนงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ เป้าหมายที่วางไว้ตามปฏิทินการปฏิบัติงาน จากรายงานผลการดำเนินงานและการสังเกต การสอบถามสนทนอย่างสม่ำเสมอในแบบเป็นทางการและแบบไม่เป็นทางการ สร้างสัมพันธที่ดีในการปฏิบัติงานทำให้งานประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพการปรับปรุงคุณภาพของการดำเนินงาน มีผู้บริหาร ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องนำผลการดำเนินงานมาวิเคราะห์ ทบทวน กระบวนการชั้นวางแผน ชั้นดำเนินงาน ชั้นตรวจสอบคุณภาพความสำเร็จบรรลุเป้าหมายให้กำหนดเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไปเพื่อยกระดับคุณภาพให้สูงขึ้น รวมถึงชั้นปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน มีการกำหนดวิธีการแก้ไขปรับปรุงให้สถานศึกษาพัฒนาคุณภาพในปีการศึกษาต่อไป

2)การศึกษาสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 3 จังหวัดชลบุรี เพื่อสะท้อนสภาพปัจจุบันของสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 3 จังหวัดชลบุรีสรุปโดยภาพรวม จากการศึกษาสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก พบว่า กลุ่มผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาและกลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษาในอำเภอบางละมุง อำเภอศรีราชา และอำเภอสัตหีบ ในการวางแผนดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีการวิเคราะห์ มาตรฐานของชาติ มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานผู้เรียน นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ วิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาครอบคลุมทุกด้าน โดยผู้บริหาร ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ร่วมกันประชุมแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการที่ทางสถานศึกษา จัดทำขึ้น มีปฏิทินปฏิบัติงานเป็นตัวกำหนดแผนงานและระยะเวลาดำเนินงานให้เป็นไปตามแผน แต่

ที่ยังเป็นปัญหาคือในเรื่องการประชุมชี้แจงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานตามเป้าหมายของโครงการ/กิจกรรม

ในการดำเนินงานตามแผนงาน ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษา มีการดำเนินงานตามแผนจากบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายชัดเจน ทำให้ทุกคนมีความเข้าใจในงานของตนเอง โดยผู้บริหารมีการแต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบชัดเจน ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการอย่างครบถ้วน ปฏิทินปฏิบัติงาน และจัดสรรงบประมาณ ทรัพยากรอย่างเหมาะสมกับโครงการ/กิจกรรม ทุกคนในองค์กรมีส่วนร่วมช่วยกระตุ้นและสร้างกำลังใจในการทำงานแบบกัลยาณมิตร แต่ที่ยังเป็นปัญหาคือ การจัดเก็บข้อมูลการดำเนินงานตามโครงการ/กิจกรรมให้เป็นปัจจุบัน ขาดทักษะในด้านคอมพิวเตอร์จึงไม่สามารถจัดเก็บข้อมูลโดยใช้ระบบคอมพิวเตอร์ได้ถูกต้อง และทำให้ข้อมูลกระจายตามตัวบุคคลผู้รับผิดชอบงานและไม่สามารถสืบค้นได้ง่ายและรวดเร็วได้

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 3 จังหวัดชลบุรี ซึ่งข้อค้นพบหลายประเด็นที่ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผล ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของสถานศึกษาขนาดเล็กระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 3 จังหวัดชลบุรี ที่ผ่านการรับรองการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม ระดับดีมากทำให้ได้วิธีการดำเนินงานตามขั้นตอนดังนี้ 1) การวางแผน (P) เริ่มต้นจากผู้บริหารที่ต้องมีวิสัยทัศน์ ความรู้ความเข้าใจในการบริหารระบบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีความเป็นผู้นำในการการศึกษา วิเคราะห์กำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ กำหนดขั้นตอนการดำเนินงาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎี Owens; & Valesky (2007) ที่กล่าวว่า ผู้นำสถานศึกษาย่อมต้องจับความรู้สึกและไวต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงภายนอกเพื่อแสดงภาวะผู้นำในการแก้ไขปัญหาเป็นสำคัญ จากการยึดหยุ่นในการปรับตัวและปรับองค์การเพื่อไม่ให้เป็นข้อเปรียบเทียบระหว่างโรงเรียนขนาดอื่นๆ และเป็นการแสดงจุดยืนศักยภาพของโรงเรียนขนาดเล็กจัด ดังนั้นในการทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปีและปฏิทินการปฏิบัติงาน ต้องประชุมชี้แจงสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับครู คณะกรรมการสถานศึกษาและบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องเชิงวิทยากร ศึกษาดูงานโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จเพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชนันชิตา รัตนปราณี (2553: 94) ได้ศึกษาพัฒนาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โรงเรียนบ้านหนองจาน ผลการวิจัยพบว่า สร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาและเปลี่ยนแปลงกระบวนการทำงาน เพื่อพัฒนาการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง โดยมีแต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบดำเนินงานมอบหมายหน้าที่ตาม

ความรู้ความสามารถ ประสิทธิภาพการทำงาน มีทักษะการประสานงาน ทำงานเป็นทีมเพื่อสร้างความชัดเจนในการดำเนินงานกับบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง จัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นด้านบุคคลและงบประมาณอย่างคุ้มค่า

ในการดำเนินงานตามแผนงาน (D) มีการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปี และปฏิทินปฏิบัติงาน ผู้บริหารและครูร่วมกันเขียนโครงการ/กิจกรรมให้สอดคล้องกับมาตรฐานการจัดการศึกษาและมาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน แต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบการปฏิบัติงาน ดำเนินการตามแผนอย่างจริงจัง ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทำงานร่วมกันเป็นทีม ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของดักส์ลาร์ชแมกเกรเกอร์ (Mcgroagor D.) (1992) ที่กล่าวว่า การทำงานเป็นกลุ่มหรือ Team Work คือ การให้ความไว้วางใจต่อกัน สร้างบรรยากาศขององค์กรเป็นแบบอรูปนัย (ไม่ตึงเครียด อิสระ) การอภิปรายกันอย่างเปิดเผย ในกลุ่มทำงานมีอิสรภาพในการแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก แนวคิดได้ การมอบหมายงานรายบุคคล เน้นการกระจายอำนาจ จัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการทำงานอย่างครบถ้วน การเก็บรวบรวมข้อมูลและระบบสารสนเทศเป็นปัจจุบัน ตามรูปแบบอย่างเป็นระบบ จัดทำรูปเล่มรายงานในระยะเวลาที่กำหนดมีการกำกับ ติดตามและนิเทศการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ รายงานสรุปเสนอผู้บริหารและหน่วยงานต้นสังกัดต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วารุณี บารุงสวัสดิ์ (2554) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม พบว่าปัจจัยที่ส่งผลประสิทธิผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน และประสิทธิผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้รับผิดชอบงานประกันและครูผู้สอน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากไม่แตกต่างกัน เรียงลำดับจากมากไปน้อยคือ ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ด้านการมีส่วนร่วมและปรึกษาหารือของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านทัศนคติและทักษะของบุคลากรในโรงเรียน ด้านทรัพยากรทางการศึกษาและด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา สำหรับปัจจัยที่ควรส่งเสริมเพื่อเพิ่มประสิทธิผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน ได้แก่ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ทรัพยากรทางการศึกษา การมีส่วนร่วมและปรึกษาหารือของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เทคโนโลยีทางการศึกษา การติดต่อสื่อสารและการทำงานเป็นทีม

การตรวจสอบคุณภาพ (C) สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ คณะกรรมการสถานศึกษาและชุมชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบคุณภาพ นิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลผลลัพธ์ความก้าวหน้าและความสำเร็จของการปฏิบัติตามแผนงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ เป้าหมายที่วางไว้ตามปฏิทินการปฏิบัติงาน จากรายงานผลการดำเนินงานและการสังเกต การสอบถามสนทนาอย่างสม่ำเสมอในแบบเป็นทางการและแบบไม่เป็นทางการ สร้างสัมพันธที่ดีในการปฏิบัติงานทำให้งานประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับงานวิจัยของชนม์ชกรณัฏฐ์ (2549: 246) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน : การประเมินแบบเสริมพลัง ผลการวิจัยพบว่า มิติการประเมินเป็นกระบวนการประเมินที่เข้มโนทัศน์

ของการประเมิน ค้นพบว่าเทคนิคการประเมินกระตุ้นให้เกิดการพัฒนา ปรับปรุงการกำกับตนเองของบุคลากรในสถานศึกษา

การปรับปรุงคุณภาพของการดำเนินงาน (A) ในขั้นนี้ผู้บริหารสถานศึกษาครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องนำผลการดำเนินงานมาวิเคราะห์ ทบทวนกระบวนการชั้นวางแผน ชั้นดำเนินงาน ชั้นตรวจสอบคุณภาพความสำเร็จบรรลุเป้าหมายให้กำหนดเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไปเพื่อยกระดับคุณภาพให้สูงขึ้น รวมถึงชั้นปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน มีการกำหนดวิธีการแก้ไขปรับปรุงให้สถานศึกษาพัฒนาคุณภาพในปีการศึกษาต่อไป

2) การศึกษาสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 3 จังหวัดชลบุรี เพื่อสะท้อนสภาพปัจจุบันของสถานศึกษาขนาดเล็ก สรุปโดยภาพรวม จากการศึกษาสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก พบว่ากลุ่มผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาและกลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษาในอำเภอบางละมุง อำเภอศรีราชา และอำเภอสัตหีบ ในการวางแผนดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีการวิเคราะห์มาตรฐานของชาติ มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานผู้เรียน นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ วิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาครอบคลุมทุกด้าน โดยผู้บริหาร ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ร่วมกันประชุมแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการที่ทางสถานศึกษาจัดทำขึ้น มีปฏิทินปฏิบัติงานเป็นตัวกำหนดแผนงานและระยะเวลาดำเนินงานให้เป็นไปตามแผน แต่ที่ยังเป็นปัญหาคือในเรื่องการประชุมชี้แจงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานตามเป้าหมายของโครงการ/กิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศศิธร บัวทอง (2556, หน้า 165) ได้กล่าวว่า ในการปฏิบัติการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาแต่ละแห่งเริ่มจากการแต่งตั้งหัวหน้างานประกันคุณภาพให้เป็นผู้รับผิดชอบ แต่ทำให้ผู้ไม่ถูกแต่งตั้งไม่มีส่วนร่วมในความรับผิดชอบเพราะถือว่าไม่ใช่หน้าที่ของตนเอง ส่วนผู้ที่ถูกแต่งตั้งทำให้เกิดความไม่สมยอมเนื่องจากการเป็นการเพิ่มภาระงานให้กับตนเอง

ดังนั้น ผู้บริหาร ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องเห็นความสำคัญของการประชุมชี้แจงในการดำเนินงาน และร่วมกันตั้งเป้าหมายของความสำเร็จและวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา โดยมีการกำหนดการประชุมชี้แจงในทุกๆ เดือน ๑ ละ 2-4 ครั้งต่อไป หลังจากประชุมต้องมีการสรุปรายงานการประชุมในรูปแบบจดบันทึก เพื่อให้ผู้รับผิดชอบเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองอย่างชัดเจน

ในการดำเนินงานตามแผนงาน ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษา มีการดำเนินงานตามแผนจากบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายชัดเจน ทำให้ทุกคนมีความเข้าใจในงานของตนเอง โดยผู้บริหารมีการแต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบชัดเจน ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการอย่างครบถ้วน ปฏิทินปฏิบัติงาน และจัดสรรงบประมาณ ทรัพยากร

อย่างเหมาะสมกับโครงการ/กิจกรรม ทุกคนในองค์กรมีส่วนร่วมช่วยกระตุ้นและสร้างกำลังใจในการทำงานแบบกัลยาณมิตร แต่ที่ยังเป็นปัญหาคือ การจัดเก็บข้อมูลการดำเนินงานตามโครงการ/กิจกรรมให้เป็นปัจจุบัน ขาดทักษะในด้านคอมพิวเตอร์จึงไม่สามารถจัดเก็บข้อมูลโดยใช้ระบบคอมพิวเตอร์ได้ถูกต้อง และทำให้ข้อมูลกระจายตามตัวบุคคลผู้รับผิดชอบงานและไม่สามารถสืบค้นได้ง่ายและรวดเร็วได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของโสภา อำนวยรัตน์และคณะ (2555) ได้กล่าวไว้ว่า วิทยาลัยการอาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา การดำเนินการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยมีการดำเนินงานทั้งหมด 3 ขั้นตอนคือการเตรียมการ การดำเนินงานและการรายงาน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและรองรับการประกันคุณภาพจากภายนอก โดยใช้วงจรการบริหารมาเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา คือ วงจร P-D-C-A แต่ยังขาดการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ต้องการ ขาดระบบการบริหารคุณภาพที่มีขั้นตอนที่ชัดเจน ขาดการมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถานศึกษาและขาดความต่อเนื่องในระบบการบริหารคุณภาพ ดังนั้น ผู้บริหารต้องมีระบบบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพและระบบคุณธรรมในการกำกับ ติดตามตรวจสอบการดำเนินงานทุกแผนงานบุคคลและระดับสถานศึกษา และเปิดโอกาสให้ครู นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมิน หลังจากนั้นก็จัดทำรายงานประจำปีเพื่อเสนอหน่วยงานต้นสังกัดและสาธารณชนทราบต่อไป

แต่ที่ยังเป็นปัญหาคือ การติดตามและประเมินผลระหว่างดำเนินงานหรือในช่วงทำกิจกรรม ดังนั้น ผู้บริหารต้องมีการติดตาม ตรวจสอบเป็นระยะ ในช่วงก่อน-ระหว่าง-หลังดำเนินการ ทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ เพื่อประเมินความก้าวหน้าตามแผนงาน โครงการ/กิจกรรมจากสภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา พบว่า ให้ความร่วมมือการดำเนินการมีส่วนร่วมส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาร่วมกับชุมชนองค์กรทั้งภาครัฐเอกชนจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่น พร้อมกับสร้างความสัมพันธ์ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนร่วมทั้งภาครัฐและเอกชน ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาให้บริการด้านต่าง ๆ แก่ชุมชน และส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้และมีส่วนร่วมในบางครั้งในการจัดหาสื่อหาผลิต เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนแต่การดำเนินงานที่ไม่เคยมีส่วนร่วมในเรื่องของการวางแผนการกำหนดมาตรฐานวิชาการ การกำหนดวิธีการบริหารการใช้งบประมาณของสถานศึกษา และในการกำหนดวิธีการตรวจสอบติดตามและประเมินผลโครงการ/กิจกรรม และส่งเสริมให้มีการพัฒนาครูและบุคลากรอย่างต่อเนื่อง

3) นำเสนอแนวปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็กระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 จังหวัดศรีสะเกษพบว่า การดำเนินการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็กมีความสอดคล้องกับหลักในการบริหารวงจรคุณภาพ แนวคิดของเดมมิง (Deming in mycoted) ตามกระบวนการ P-D-C-A ใช้กระบวนการการวางแผน (P) การดำเนินงานตามแผน (D) การตรวจสอบคุณภาพ (C) และการปรับปรุงคุณภาพ (A) ทุกขั้นตอนมีการกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมาย ประชุมชี้แจงสร้างความรู้และความเข้าใจ ความตระหนักให้กับทุกคน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ทราบให้ชัดเจน แต่งตั้งคณะกรรมการครูผู้รับผิดชอบเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาททูลเกล้าฯ ถวายรายงานผลการดำเนินงานประจำปี และขอรับพระราชทานพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ทราบโดยทั่วกัน และให้กระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามข้อสั่งการต่อไป

สำหรับแนวปฏิบัติในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 3 จังหวัดชลบุรี พบว่า การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยใช้กระบวนการบริหารงานด้วยวงจรคุณภาพ PDCA ตามหลักแนวคิดของเดมมิง (2004) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือการวางแผน (Plan) การดำเนินงานตามแผน(Do)การตรวจสอบคุณภาพ (Check) และการปรับปรุงคุณภาพ (Act) ทุกขั้นตอนมีการกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมาย ประชุมชี้แจงสร้างความรู้และความเข้าใจ ความตระหนักให้กับทุกคน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบให้ชัดเจน แต่งตั้งคณะกรรมการครูผู้รับผิดชอบเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาททูลเกล้าฯ ถวายรายงานผลการดำเนินงานประจำปี และขอรับพระราชทานพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ทราบโดยทั่วกัน และให้กระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลสำเร็จของผลงาน นำเสนอผู้บริหาร วิเคราะห์การปฏิบัติงานที่ประสบความสำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์ เป้าหมายที่วางไว้ก็จัดเป็นมาตรฐาน มีแนวทางปฏิบัติที่ดีพัฒนาและยกระดับคุณภาพให้สูงขึ้นต่อไป

สรุปการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ภายใต้การมีทรัพยากร บุคลากร และงบประมาณที่จำกัดขึ้นอยู่กับกระบวนการบริหารจัดการผู้บริหาร ครู และบุคลากรของสถานศึกษา ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะต้องปฏิบัติ (1) การทำความเข้าใจต่อคำว่า ระบบและกลไก (2) ต้องมีวิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ เป้าหมายที่ชัดเจน มุ่งไปสู่ความสำเร็จและการปฏิบัติได้ (3) ต้องมีการถ่ายทอด ประชุมชี้แจงให้เข้าใจเห็นความสำคัญเพื่อให้ทราบร่วมกัน 4) สร้างการมีส่วนร่วม ทำงานเป็นทีมเพื่อให้เกิดแผนการปฏิบัติงานที่ดี (5) ต้องลงมือปฏิบัติอย่างจริงจังตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ (6) ต้องมีการประเมินและนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไข จุดบกพร่องของงานที่ทำ สอดคล้องกับงานวิจัยของคณะกรรมการประกันคุณภาพมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2557: 83) ได้ศึกษาการศึกษาแนวทางในการทำประกันคุณภาพ เพื่อไปสู่ Best Practice ผลการวิจัย พบว่า การทำงานประกันคุณภาพจะต้องทำอย่างเป็นระบบและจะต้องมองเห็นความเชื่อมโยงของบุคลากร ต่างๆ ในคณะตั้งแต่ระดับผู้บริหาร ลงมาจนถึงระดับปฏิบัติการ จะต้องมีการวางแผนดำเนินการ ด้านประกันคุณภาพให้เกิดความสำเร็จอย่างไร นอกจากนี้ในตัวโครงการที่จะต้องใช่วิธีคิดเชิงกระบวนการและระบบทั้งในเรื่อง การวางแผน (Planning) การลงมือทำ (Doing) การประเมินผล (Control) และการนำผลไปพัฒนาปรับปรุงดำเนินการครั้งต่อไป (Action) เนื่องจากเป็นสถานศึกษาขนาดเล็กเข้าถึงการมีส่วนร่วมประชาสัมพันธ์กันได้เร็ว ถือได้ว่าสถานศึกษาขนาดเล็กเป็นองค์กรที่

สามารถขับเคลื่อนได้รวดเร็ว โดยมีผู้บริหารครูและบุคลากรมีความรู้ความเข้าใจและความสามารถดำเนินงานตามแผนงานที่ชัดเจน ท่วมเท ร่วมมือกันทำงานทั้งระบบทั้งคณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องเห็นความสำคัญในการสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ร่วมกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

1. ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ในการดำเนินงานทุกขั้นตอนควรมีการกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมาย ประชุมชี้แจงสร้างความรู้และความเข้าใจ ความตระหนักให้กับทุกคน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบให้ชัดเจน แต่งตั้งคณะกรรมการครูผู้รับผิดชอบเข้าเฝ้าทูลหาทูลเกล้าฯ ที่กระจายอำนาจลงไปในส่วนผู้รับผิดชอบ ลงมือปฏิบัติจริงในระยะเวลาตามปฏิทินปฏิบัติงานกำหนด เก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบเป็นปัจจุบัน มีการนิเทศ กำกับ ติดตามอย่างต่อเนื่อง
2. ผลการวิจัย แสดงให้เห็นว่า การส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทำงานร่วมกันเป็นทีม เน้นการกระจายอำนาจ จัดตั้งอำนวยการความสะดวกในการทำงานอย่างครบถ้วน การเก็บรวบรวมข้อมูลและระบบสารสนเทศเป็นปัจจุบันตามรูปแบบอย่างเป็นระบบ ทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาถึงปัจจัยที่สนับสนุนการพัฒนาและอุปสรรคต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อใช้ในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก
2. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับตัวแปร เช่น ขนาดโรงเรียน จำนวนนักเรียน วุฒิการศึกษาของครู วัฒนธรรมองค์กรของสถานศึกษา เป็นต้น ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- กมลวรรณ รอดจ่าย. (2552). การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียนขนาดเล็ก (วิทยานิพนธ์ปริญญาเอก). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- (2551ก). (ร่าง)กรอบแนวทางการพัฒนาวัฒนธรรมคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก.
กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ สืบค้นเมื่อ 28 เมษายน 2558, จาก
<http://www.moe.go.th/UserFiles/File/page%2013.doc>
- (2551ข). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร:
ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- คมกฤษ พุ่มบุญมาก. (2555). การศึกษาการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน
สมาคมป่าไม้แห่งประเทศไทยอุทิศ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี. กาญจนบุรี:
โรงเรียนสมาคมป่าไม้แห่งประเทศไทยอุทิศ.
- จันทร์สุดา บุตรชาติ. (2555). การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. วารสารสหวิทยาการวิจัย:
ฉบับบัณฑิตศึกษา 1 (1): 96-104.
- จำรัส นองมาก และคนอื่นๆ. (2545). มาตรฐานการศึกษากับการประเมินคุณภาพภายนอก.
กรุงเทพมหานคร:มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม.ทบวงมหาวิทยาลัย. กระทรวงศึกษาธิการ.
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.สำนักงานคณะกรรมการ
วิจัยแห่งชาติ. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- จันทร์ เพชรบูรณ์, สมชัย วงษ์นายะ และเจริญวิชัย สมพงษ์ธรรม. (2556). กลยุทธ์การพัฒนา
ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2. วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีที่
15 ฉบับที่ 1 มกราคม – มีนาคม 2556 หน้า 70 – 80.
- ชนม์ชกรณ์ วรอินทร์. (2549). การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน : การประเมินแบบเสริมพลัง.ระดับดุษฎีนิพนธ์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชนันชิตา รัตนปราณี. (2553). การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
สถานศึกษา โรงเรียนบ้านหนองจาน อำเภอขามสะแกแสง จังหวัดนครราชสีมา: การศึกษา
ค้นคว้าอิสระ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.

- ธนาชัย เทียงคาม. (2552). ศึกษาผลการประเมินและกระบวนการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนขนาดเล็กที่ไม่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2. สารนิพนธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. สืบค้นเมื่อ 20 เมษายน 2558, จาก http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/Ed_Adm/Tanashai_T.pdf
- ธัญลักษณ์ น้อมนิล. (2553). ความพร้อมในการดำเนินการประกันคุณภาพเพื่อขอรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร ตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอน. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏกำแพงเพชร
- บุศรา สารเกษ. (2555). แนวทางการพัฒนาระบบ กลไก การบริหารจัดการงานวิจัยของ มหาวิทยาลัยราชภัฏ. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ปริญญา วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (สถิติประยุกต์) คณะสถิติประยุกต์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ปริทรรศน์ พันธุ์ปรียงค์ ผู้แปลและเรียบเรียง. (2545). แผนภูมิชุดยอดกลยุทธการจัดการ = 100 *management charts / Soichiro Nagashima*. กรุงเทพมหานคร: มณีสร.
- ประสิทธิ์ ชุมศรี. (2555). รูปแบบการพัฒนาบุคลากรด้วยการเรียนรู้จากการปฏิบัติเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- พระมหาสุทัศน์ ดิสสุรวาทิ และคณะ. (2556). แนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายใน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. สืบค้นเมื่อ 20 เมษายน 2559, จาก http://www.mcu.ac.th/site/articlecontent_desc.phparticle_id=1676&articlegroup_id=277
- ภาวนา กิตติวิมลชัย; และคนอื่นๆ. (2551). ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการประกันคุณภาพมหาวิทยาลัยขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- รุ่ง แก้วแดง. (2544). *ประกันคุณภาพทุกคนทำได้ไม่ยาก*. กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช
- วัลลภ ดอกพรหม. (2547). *การปฏิบัติการกิจการนิเทศตามวงจรคุณภาพในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดนครปฐม/ วิทยานิพนธ์ปริญญา.กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร*
- วารินทร์ สิ้นสูงสุด. (2542). *ระบบบริหารคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: วันทิพย์
- วิฑูรย์ สิมะโชติ. (2545). *คุณภาพคือการบูรณาการ*. กรุงเทพมหานคร : สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย - ญี่ปุ่น)
- วิโรจน์ พวงอินทร์. (2548). *การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของอาชีวศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี.นครปฐม:วิทยานิพนธ์ปริญญา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.*

- วิษณุ ทรัพย์สมบัติ. (2553). แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวง ว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมการเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด
- วัชร จันทรรัตน์. (2555). การพัฒนารูปแบบการนิเทศระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา. สิ่งพิมพ์งานประชุม ทางวิชาการการวิจัยทางการศึกษาระดับชาติ.
- ศศิธร บัวทอง. (2556). การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับกลุ่มสาระ การเรียนรู้ของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ปรินญาณพนธ์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.สืบค้นเมื่อ 20 เมษายน 2558, จาก http://ir.swu.ac.th/xmlui/bitstream/handle/123456789/4202/Sasitorn_B.pdf
- ศิววรรณ โสตา. (2546). กรณีศึกษากระบวนการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของ วิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (วิจัยการศึกษา). กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สงบ ลักษณะ. (2541). แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา, วารสารข้าราชการครู : และ บุคลากรทางการศึกษา. 18 (สิงหาคม – กันยายน 2541) 2-5.
- สถาบันส่งเสริมการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ. (2543). แนวทางการ ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา : เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก /สถาบันส่งเสริมการ ประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา แห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. กรุงเทพฯ ก-ฉ, 80 หน้า.
- สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้. (2546). เรียนรู้สู่คุณภาพสถานศึกษา : เอกสารประกอบการ ประชุมปฏิบัติการทีมพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนในโครงการวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้เพื่อ คุณภาพการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้.
- สมคิด พรหมจ้อยและสุพัตร์ พิบูลย์. (2544). การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- สมคิด พรหมจ้อย. (2552). เทคนิคการประเมินโครงการ. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพมหานคร: จตุพร ดีไซน์.
- สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์. (2542). มุ่งสู่คุณภาพการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: วัฒนาพานิช
- สมชาย ใจเที่ยง. (2545). ศึกษาสภาพและปัญหาการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ ปรินญา ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จ เจ้าพระยา.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2543). การนิเทศเพื่อส่งเสริมระบบการ ประกันคุณภาพภายในโรงเรียน . กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา.

- (2546). แนวดำเนินการของสถานศึกษาเพื่อจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์พัฒนาคุณภาพภายในสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). การวางแผนเชิงกลยุทธ์การศึกษาขั้นพื้นฐานเอกสารประกอบการอบรมการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์การศึกษาขั้นพื้นฐาน. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.
- (2556). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2544). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. สืบค้นเมื่อ 20 เมษายน 2558, จาก <http://210.1.20.39/resources/node/285>
- (2543ก). แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา: เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- (2543ข). ปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุด. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สภลาดพัว.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก : ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร : สถาบันส่งเสริมการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- (2545ก). แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา: เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน).
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2544). กรอบการประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)
- (2545ก). กรอบแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษา. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2547). หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร: บริษัทพิมพ์ดีจำกัด.
- (2550). จุดประกายความคิดชี้ทิศการประเมินคุณภาพภายนอก. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน).
- (2554). รายงานสืบเนื่องการประชุมวิชาการ 10 ปี สมศ. ทิศทางการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ.2554-2558). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)
- สุนทร โสทธิพันธ์. (2542). การประกันคุณภาพการสร้างบัณฑิตในแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา. (2 มีนาคม 2541) : 49-54

- โสภา อำนวนรัตน์; และคณะ. (2555). การพัฒนารูปแบบการบริหารคุณภาพของวิทยาลัยการอาชีพสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีที่ 14 ฉบับที่ 3 กันยายน - ธันวาคม 2555 หน้า 15 - 26.
- อรอุมา รอดแย้ม. (2554). การทำงานร่วมกันที่มีประสิทธิภาพในระบบ PDCA ของผู้บริหารและครูของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร. นครปฐม: การประชุมวิชาการครั้งที่ 8 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน.
- อมรวิทย์ นาคทรพร. (2540). รายงานวิจัยเรื่องในกระแสแห่งคุณภาพ : ข้อเสนอจากงานวิจัยศึกษาแนวโน้มความเคลื่อนไหวด้านการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศต่างๆ ทั่วโลก. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
- อรพิน ภิญญภาสสุทธิ. (2547). การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อุทุมพร (ทองอุไทย) จามรมาน. (2543). การประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: พันนี้ พับลิชชิ่ง
- อุทุมพร จามรมาน. (2543). เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาระดับพื้นฐาน. สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ. (21 เมษายน 2543).
- Akiyoshi Yonezawa. (2002). *The Quality Assurance System and Market Forces in Japanese Higher Education*. Higher Education Vol.43, 2002, pp. 127-139
- Deming in Mycoted. (2004). *PDCA : Japanse*
- Glenda C. Rakes, Brenda T. Gull edge, Thomas A. Rakes. (2006). *Quality Assurance in Teacher Education: Warranty Programs*. National Forum of Teacher Education Journal-Electronic. 16. 1-2.
- Harman G. (1996). *Quality assurance for higher education: Developing and managing quality assurance for higher education systems and institutions in Asia and the Pacific*. Bangkok: ACEID
- Kubow, Patricia K & Fossum, Paul R. (2003). *Comparative education: exploring issues in international context*. N.J: Merrill/Prentice Hall
- Murgatroyd, Stephen and Morgan, Colin. (1994). *Total Quality Management and the School*. Buckingham: Open University Press,
- Rakes, Glenda C. (2006). *Quality Assurance in Teacher Education: Warranty Programs*. National FORUM of Teacher Education Journal Vol. 16, number 3. Retrieved April 20,2014, from <http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.617.5736&rep=rep1&type=pdf>

- Stella, Antony, Gnanam, A. (2004). Quality Assurance in Distance Education: The Challenges to Be Addressed. *Higher Education. The International journal of Higher Education and Educational Planning*. 47(2): p143-160.
- Tozawa, K., Broadhurst, R. W., Raine, A. R. C., Fuller, C., Alvarez, A., Guillen, G., Padron, G. and Perham, R. N. (2001). Solution structure of the lipoyl domain of the chimeric dihydrolipoyl dehydrogenase P64K from *Neisseria meningitidis*. *European Journal of Biochemistry*, 268: 4908–4917. doi:10.1046/j.0014-2956.2001.02422.x

ภาคผนวก

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่องการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 3 จังหวัดชลบุรี

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเรื่องจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาสถานศึกษา และการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และเพื่อสอบถามความคิดเห็นการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ได้รับการรับรองการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) รอบสาม

2. แบบสอบถามทั้งหมดแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวประกอบด้วยเพศ อายุ ประสบการณ์ทำงาน ระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก

3. ข้อมูลที่ได้รับจากท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงขอความกรุณาจากท่านให้ตอบคำถามทุกข้อตามความคิดเห็นที่แท้จริงของท่านเป็นการศึกษาภาพรวมไม่ได้ศึกษาเป็นรายเฉพาะบุคคล

4. ผู้วิจัยจะไปขอรับคืนจากท่าน/ผู้ประสานงานตามเวลาที่กำหนด เพื่อนำผลมาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

นางอนงค์ สิ้นธุศิริ

นิสิตปริญญาโท หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาการวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แบบสอบถามการวิจัย

การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 3 จังหวัดชลบุรี
คำชี้แจง แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของ
สถานศึกษาขนาดเล็ก

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่ท่านเห็นว่าตรงกับสภาพส่วนตัวของท่านมากที่สุด

ข้อมูลส่วนบุคคล

1. เพศ ☐ 1) ชาย ☐ 2) หญิง
2. อายุ
☐ 1) 20 - 30 ปี ☐ 2) 31 - 40 ปี ☐ 3) 41 - 50 ปีขึ้นไป ☐ 4) มากกว่า 50 ปี
3. ดำรงตำแหน่งคณะกรรมการสถานศึกษา
☐ 1) 1 - 2 ปี ☐ 2) 3 - 4 ปี ☐ 3) มากกว่า 4 ปี
4. มีส่วนร่วมในการทำงานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา
☐ 1) ไม่เคยทำ ☐ 2) 1 - 2 ปี ☐ 3) 3 - 4 ปี ☐ 4) มากกว่า 4 ปี

5. ระดับการศึกษา

- ☐ 1) ต่ำกว่าปริญญาตรี ☐ 2) ปริญญาตรี ☐ 3) ปริญญาโท ☐ 4) ปริญญาเอก

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของ สถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างตามความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับดำเนินงานประกัน
คุณภาพภายในสถานศึกษาดังนี้

1. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานวิชาการ
☐ ทุกครั้ง ☐ บางครั้ง ☐ ไม่เคย
2. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดหาวัสดุเพื่อพัฒนาการเรียน
☐ ทุกครั้ง ☐ บางครั้ง ☐ ไม่เคย
3. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการบริหารใช้งบประมาณของสถานศึกษา
☐ ทุกครั้ง ☐ บางครั้ง ☐ ไม่เคย
4. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการตรวจสอบติดตามและประเมินผลโครงการ/กิจกรรม
☐ ทุกครั้ง ☐ บางครั้ง ☐ ไม่เคย
5. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนพัฒนาครูและบุคลากรในสถานศึกษา
☐ ทุกครั้ง ☐ บางครั้ง ☐ ไม่เคย

6. ท่านส่งเสริมให้มีการพัฒนาครูและบุคลากรอย่างต่อเนื่อง
☐ ทุกครั้ง ☐ บางครั้ง ☐ ไม่เคย
7. ท่านสร้างความสัมพันธ์ความร่วมมือประสานงานระหว่างสถานศึกษากับชุมชนรวมทั้งองค์กร
 ภาครัฐและเอกชน
☐ ทุกครั้ง ☐ บางครั้ง ☐ ไม่เคย
8. ท่านส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาให้บริการด้านต่างๆแก่ชุมชน
☐ ทุกครั้ง ☐ บางครั้ง ☐ ไม่เคย
9. ท่านส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้
☐ ทุกครั้ง ☐ บางครั้ง ☐ ไม่เคย
10. ท่านส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาร่วมกับชุมชนองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนจัด
 กิจกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่น
☐ ทุกครั้ง ☐ บางครั้ง ☐ ไม่เคย
11. ท่านสนับสนุนการหารายได้ ทรัพย์สิน และทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ เพื่อใช้พัฒนาการ
 จัดการเรียนการสอน
☐ ทุกครั้ง ☐ บางครั้ง ☐ ไม่เคย
12. ท่านส่งเสริมและกำกับติดตามให้สถานศึกษามีการใช้วิทยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อ
 ส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนในทุกด้าน
☐ ทุกครั้ง ☐ บางครั้ง ☐ ไม่เคย
13. ท่านส่งเสริมและกำกับติดตามให้สถานศึกษามีกิจกรรมที่ศึกษาจารีตประเพณีศิลปวัฒนธรรม
 ของท้องถิ่นและของชาติ
☐ ทุกครั้ง ☐ บางครั้ง ☐ ไม่เคย
14. ท่านส่งเสริมและกำกับติดตามการยกย่องเชิดชูเกียรติภูมิปัญญาท้องถิ่นตามความเหมาะสม
☐ ทุกครั้ง ☐ บางครั้ง ☐ ไม่เคย

#####

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นอื่นๆเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของ
 สถานศึกษาขนาดเล็ก

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
 สถานศึกษาของท่าน

ชั้นการวางแผน

.....

.....

.....

ชั้นดำเนินการตามแผน

.....

.....

.....

ชั้นตรวจสอบประเมินผล

.....

.....

.....

ชั้นนำผลการประเมินมาปรับปรุง

.....

.....

.....

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่องการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 3 จังหวัดชลบุรี

คำชี้แจง

1.แบบสอบถามฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเรื่องจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาสถานศึกษา และการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และเพื่อสอบถามความคิดเห็นการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับการรับรองการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) รอบสาม

2.แบบสอบถามทั้งหมดแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวประกอบด้วยเพศ อายุ ประสบการณ์ทำงาน ระดับการศึกษา

ตอนที่ 2แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก

3. ข้อมูลที่ได้รับจากท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงขอความกรุณาจากท่านให้ตอบคำถามทุกข้อตามความคิดเห็นที่แท้จริงของท่านเป็นการศึกษาภาพรวมไม่ได้ศึกษาเป็นรายเฉพาะบุคคล

4. ผู้วิจัยจะไปขอรับคืนจากท่าน/ผู้ประสานงานตามเวลาที่กำหนด เพื่อนำผลมาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

นางอนงค์ สินธุศิริ

นิสิตปริญญาโท หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาการวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แบบสอบถามการวิจัย

การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 3 จังหวัดชลบุรี

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่ท่านเห็นว่าตรงกับสภาพส่วนตัวของท่านมากที่สุด

ข้อมูลส่วนบุคคล

1. เพศ ☐ 1) ชาย ☐ 2) หญิง
2. อายุ
☐ 1) 20 - 30 ปี ☐ 2) 31 - 40 ปี
☐ 3) 41- 50 ปีขึ้นไป ☐ 4) มากกว่า 50 ปี
3. ตำแหน่ง
☐ 1) ผู้บริหารสถานศึกษา
☐ 2) ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา/ครูผู้สอน
☐ 3) อื่นๆ ระบุ.....
4. ประสบการณ์ทำงานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา
☐ 1) 1 ปี ☐ 2) 2 ปี
☐ 3) 3 ปี ☐ 4) มากกว่า 4 ปี
5. ระดับการศึกษา
☐ 1) ต่ำกว่าปริญญาตรี ☐ 2) ปริญญาตรี
☐ 3) ปริญญาโท ☐ 4) ปริญญาเอก

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็กระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 3 จังหวัดชลบุรี

คำชี้แจง ท่านได้ดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการต่อไปนี้หรือไม่ โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างตามการดำเนินงานแผนงาน/โครงการ ดังนี้

ดำเนินการ	หมายถึง ปฏิบัติตามแผนงาน/โครงการที่กำหนด
ไม่ได้ดำเนินการ	หมายถึง ไม่ได้ปฏิบัติตามแผนงาน/โครงการที่กำหนด

ข้อ	การดำเนินงาน	ดำเนินการ	ไม่ได้ ดำเนินการ
1	วิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาของชาติ		
2	วิเคราะห์มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน		
3	วิเคราะห์มาตรฐานคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรของสถานศึกษา		
4	วิเคราะห์นโยบายของหน่วยงานส่วนกลาง กระทรวงศึกษาธิการ		
5	สร้างความเข้าใจที่ตรงกันของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดมาตรฐาน		
6	ผู้บริหาร ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา		
7	วิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบโดยใช้ข้อมูลตามสภาพจริง		
8	ประชุมชี้แจงแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี		
9	กำหนดปฏิทินการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจน		
10	ประชุมชี้แจงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการกำหนดเป้าหมายของโครงการ/กิจกรรม		
11	กำหนดงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการตามแผนอย่างเหมาะสม		
12	ผู้รับผิดชอบเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนในการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายให้สอดคล้องกับกิจกรรม		
13	จัดระบบสารสนเทศเป็นหมวดหมู่ ครอบคลุม เพื่อให้สืบค้นได้ง่ายและรวดเร็ว		
14	ปรับปรุงข้อมูลสารสนเทศให้มีความเป็นปัจจุบัน		
15	จัดเก็บข้อมูลเฉพาะที่จำเป็น		
16	จัดเก็บข้อมูลในรูปแฟ้มเอกสาร		
17	จัดเก็บข้อมูลโดยใช้ระบบคอมพิวเตอร์		
18	กำหนดผู้รับผิดชอบในการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศอย่างชัดเจน		
19	ดำเนินงานตามแผนอย่างครบถ้วน		
20	จัดสรรงบประมาณและทรัพยากรอย่างเหมาะสมกับโครงการ/กิจกรรม		
21	บริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพและระบบคุณธรรม		
22	กระตุ้นและสร้างกำลังใจในการทำงานแบบกัลยาณมิตร		
23	ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานทุกแผนงานทั้งระดับบุคคลและระดับสถานศึกษา		
	เปิดโอกาสให้ครู นักเรียนและผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมิน		

ข้อ	การดำเนินงาน	ดำเนินการ	ไม่ได้ ดำเนินการ
25	ติดตามและประเมินผลระหว่างดำเนินงาน เพื่อประเมินความก้าวหน้าตามแผนโครงการ/ กิจกรรม		
26	จัดทำรายงานประจำปีเสนอให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับทราบ		
27	นำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาและแก้ไขข้อบกพร่องในการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ครั้งต่อไป		
28	จัดทำสรุปผลการประเมินรายงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและคณะ กรรมการบริหารสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ		
29	เผยแพร่รายงานต่อสาธารณชน หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง		
30	นำข้อมูลสารสนเทศจากการประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้พัฒนาการบริหารและการเรียน การสอนอย่างต่อเนื่อง		
31	พัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้จนเป็นวัฒนธรรมคุณภาพในการทำงาน ปกติของสถานศึกษา		
32	เผยแพร่ผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่าง ยั่งยืน		
33	พัฒนาครูและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพ การศึกษา		

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นอื่นๆเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษา
ขนาดเล็ก

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษาของท่าน

ชั้นการวางแผน

.....

ชั้นดำเนินการตามแผน

.....

ชั้นตรวจสอบประเมินผล

.....

ชั้นนำผลการประเมินมาปรับปรุง

.....

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่องการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 3 จังหวัดชลบุรี

คำชี้แจงแบบสัมภาษณ์ชุดนี้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาเกี่ยวกับกลยุทธ์ในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็กระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 3 จังหวัดชลบุรี ซึ่งท่านเป็นบุคคลหนึ่งที่ได้รับพิจารณามีความเหมาะสมในการให้ข้อมูล ขอความกรุณาให้ข้อมูลตามความคิดเห็นของท่านตามสภาพการปฏิบัติงานประกันคุณภาพภายในให้ครบถ้วนทุกคำถามคำตอบของท่านผู้วิจัยจะรักษาไว้เป็นความลับและจะไม่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานหรือหน่วยงานของท่านแต่อย่างใด เนื่องจากผู้วิจัยมีความประสงค์นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ในภาพรวมเท่านั้น

แบบสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับกลไกในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความเมตตาอนุเคราะห์จากท่านในการให้สัมภาษณ์ในครั้งนี้เป็นอย่างดีและกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

นางอนงค์ สินธุศิริ

นิสิตปริญญาโท หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาการวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผู้บริหาร

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ.....นามสกุล.....อายุ.....ปี

ตำแหน่งปัจจุบัน.....

สถานที่ให้สัมภาษณ์.....

.....

วัน.....ที่.....เดือน.....พ.ศ.เวลา.....น.

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับกลยุทธ์ในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของ
สถานศึกษาขนาดเล็ก

การวางแผนปฏิบัติงาน

คำถามที่ 1 ท่านมีแนวทาง/วิธีการวางแผนเตรียมการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในกับบุคลากร
อย่างไร

.....

คำถามที่ 2 ในการกำหนดเป้าหมายหรือมาตรฐานของสถานศึกษาไว้ในแผนพัฒนาโรงเรียน ท่านได้
กำหนดระยะเวลาและผู้รับผิดชอบอย่างไรให้สอดคล้องกับการประกันคุณภาพภายในอย่างไร

.....

การดำเนินการตามแผน

คำถามที่ 3 ท่านมีแนวทาง/วิธีการในการส่งเสริม สนับสนุนและอำนวยความสะดวกกับคณะครูและ
บุคลากรในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในอย่างไร โดยให้ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการทำงาน
ปกติ

.....

คำถามที่ 4 ตามประกาศกฎกระทรวงว่าด้วยเรื่อง ระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพ การศึกษาพ.ศ. 2553ท่านมีแนวทาง/วิธีการการบริหารจัดการเกี่ยวกับการดำเนินการประกัน คุณภาพภายในตาม 8 ขั้นตอน อย่างไร

.....

.....

1. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
 2. จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา
 3. จัดระบบบริหารและสารสนเทศ
 4. ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
 5. จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
 6. จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
 7. จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน
 8. จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
-
-

คำถามที่ 5 ท่านมีแนวทาง/วิธีการในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับ การประกันคุณภาพภายใน และได้มาตรฐานคุณภาพของ สมศ. อย่างไร

.....

.....

คำถามที่ 6 ท่านมีแนวทาง/วิธีการการบริหารจัดการของสถานศึกษามาตรฐานที่ว่าด้วยการจัด การศึกษาสอดคล้องกับการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม มาตรฐานตัวบ่งชี้พื้นฐานอย่างไร

ตัวบ่งชี้ที่ 3 ผู้เรียนมีความใฝ่รู้ และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

ตัวบ่งชี้ที่ 4 ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น

ตัวบ่งชี้ที่ 5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 8 พัฒนาการของการประกันคุณภาพภายในโดยสถานศึกษาและต้นสังกัด

.....

.....

คำถามที่ 7 ท่านมีแนวทาง/วิธีการในการนิเทศ กำกับติดตามการดำเนินการประกันคุณภาพภายในอย่างไร

.....

.....

การนำผลการประเมินมาปรับปรุง

คำถามที่ 8 การจัดเก็บข้อมูลและนำข้อมูลมาวิเคราะห์ ท่านมีแนวทาง/วิธีการในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในอย่างไร

.....

.....

คำถามที่ 9 ขั้นตอนการดำเนินการจัดเก็บข้อมูลเอกสารและทำรายงาน ท่านมีแนวทาง/วิธีการในการประกันคุณภาพภายในอย่างไร

.....

.....

คำถามที่ 10 ข้อมูลการรายงานผลการประกันคุณภาพภายใน ท่านได้นำมาวิเคราะห์ SWOT เพื่อพัฒนาและปรับปรุงท่านมีแนวทาง/วิธีการอย่างไร

.....

.....

ครูฝ่ายประกันคุณภาพ/ครูผู้สอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ.....นามสกุล.....อายุ.....ปี

ตำแหน่งปัจจุบัน.....

สถานที่ให้สัมภาษณ์.....

วัน.....ที่.....เดือน.....พ.ศ.เวลา.....น.

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับกลยุทธ์ในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของ
สถานศึกษาขนาดเล็ก

การวางแผนปฏิบัติงาน

คำถามที่ 1 หลังจากที่ท่านได้รับมอบหมายหน้าที่/แต่งตั้ง ท่านแนวทาง/วิธีการในเตรียมการ
ดำเนินการประกันคุณภาพภายในอย่างไร

.....
.....

คำถามที่ 2 ในการกำหนดเป้าหมายหรือมาตรฐานของสถานศึกษาไว้ในแผนพัฒนาโรงเรียน ให้
สอดคล้องกับการประกันคุณภาพภายใน ท่านได้มีส่วนร่วมและดำเนินการอย่างไร

.....
.....*

การดำเนินการตามแผน

คำถามที่ 3 ท่านมีแนวทาง/วิธีการในการสนับสนุนและอำนวยความสะดวกจากผู้บริหาร ในการ
ดำเนินการประกันคุณภาพภายในอย่างไร โดยให้ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการทำงานปกติ

.....
.....

คำถามที่ 4 การดำเนินการประกันคุณภาพภายใน 8 ขั้นตอน ตามประกาศกฎกระทรวงว่าด้วยเรื่อง
ระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาพ.ศ. 2553ท่านมีแนวทาง/วิธีการในการ
ดำเนินการอย่างไร

.....
.....

1. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
2. จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
3. จัดระบบบริหารและสารสนเทศ
4. ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
5. จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
6. จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
7. จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน
8. จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

.....

.....

คำถามที่ 5 ท่านมีแนวทาง/วิธีการในการดำเนินการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับการประกันคุณภาพภายใน และได้มาตรฐานคุณภาพของ สมศ. อย่างไร

.....

.....

คำถามที่ 6 ท่านมีแนวทาง/วิธีการการดำเนินการตามมาตรฐานที่ว่าด้วยการจัดการศึกษาสอดคล้องกับการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม มาตรฐานตัวบ่งชี้พื้นฐานอย่างไร

ตัวบ่งชี้ที่ 3 ผู้เรียนมีความใฝ่รู้ และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

ตัวบ่งชี้ที่ 4 ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น

ตัวบ่งชี้ที่ 5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 8 พัฒนาการของการประกันคุณภาพภายในโดยสถานศึกษาและต้นสังกัด

.....

.....

คำถามที่ 7 ท่านมีแนวทาง/วิธีการในการนิเทศ กำกับติดตามการดำเนินการประกันคุณภาพภายในอย่างไร

.....

.....

การนำผลการประเมินมาปรับปรุง

คำถามที่ 8 การจัดเก็บข้อมูลและนำข้อมูลมาวิเคราะห์ ท่านมีแนวทาง/วิธีการในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในอย่างไร

.....

.....

คำถามที่ 9 ขั้นตอนการดำเนินการจัดเก็บข้อมูลเอกสารและทำรายงาน ท่านมีแนวทาง/วิธีการในการประกันคุณภาพภายในอย่างไร

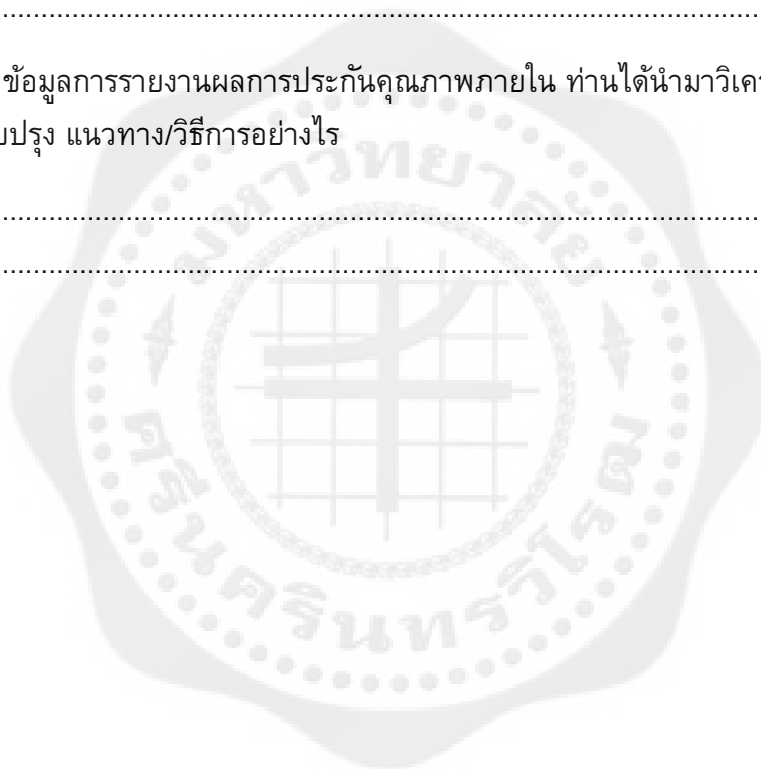
.....

.....

คำถามที่ 10 ข้อมูลการรายงานผลการประกันคุณภาพภายใน ท่านได้นำมาวิเคราะห์ swot เพื่อพัฒนาและปรับปรุง แนวทาง/วิธีการอย่างไร

.....

.....

คณะกรรมการสถานศึกษา

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ.....นามสกุล.....อายุ.....ปี

ตำแหน่งปัจจุบัน.....

สถานที่ให้สัมภาษณ์.....

วัน.....ที่.....เดือน.....พ.ศ.เวลา.....น.

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับกลยุทธ์ในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก

การวางแผนปฏิบัติงาน

คำถามที่ 1 วางแผนเตรียมการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ท่านมีส่วนร่วมอย่างไร

.....

.....

คำถามที่ 2 ในการกำหนดเป้าหมายหรือมาตรฐานของสถานศึกษาไว้ในแผนพัฒนาโรงเรียนให้สอดคล้องกับการประกันคุณภาพภายในท่านมีส่วนร่วมอย่างไร

.....

.....

การดำเนินการตามแผน

คำถามที่ 3 การส่งเสริม สนับสนุนและอำนวยความสะดวกกับคณะครูและบุคลากรในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ท่านมีส่วนร่วมอย่างไร

.....

.....

คำถามที่ 4 การบริหารจัดการของสถานศึกษามาตรฐานที่ว่าด้วยการจัดการศึกษาสอดคล้องกับการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม มาตรฐานตัวบ่งชี้พื้นฐาน ท่านมีส่วนร่วมอย่างไร

ตัวบ่งชี้ที่ 3 ผู้เรียนมีความใฝ่รู้ และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

ตัวบ่งชี้ที่ 4 ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น

ตัวบ่งชี้ที่ 5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 8 พัฒนาการของการประกันคุณภาพภายในโดยสถานศึกษาและต้นสังกัด

.....

.....

การนำผลการประเมินมาปรับปรุง

คำถามที่ 5 ในการนิเทศ กำกับติดตามการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ท่านมีส่วนร่วมอย่างไร

.....

.....

คำถามที่ 6 ท่านรับทราบข้อมูลการรายงานผลการประกันคุณภาพภายใน นำมาวิเคราะห์ swot เพื่อพัฒนาและปรับปรุง ท่านมีส่วนร่วมอย่างไร

.....

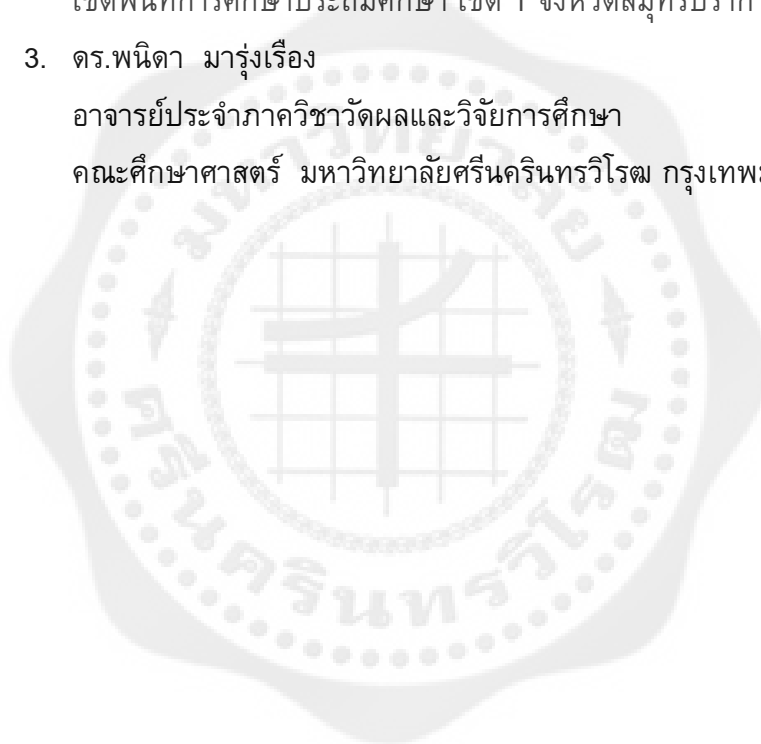
.....

ภาคผนวก ข
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือการวิจัย

1. ดร.ธนภุตย์มงคลวงษ์
ผู้อำนวยการ
กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษา เขต 3 จังหวัดชลบุรี
2. ดร.คณาพร คมสัน
ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
กลุ่มอำนวยการกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 1 จังหวัดสมุทรปราการ
3. ดร.พนิดา มารุ่งเรือง
อาจารย์ประจำภาควิชาวัดผลและวิจัยการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางอนงค์ สินธุศิริ
วัน เดือน ปีเกิด	8 กรกฎาคม 2519
สถานที่เกิด	อุดรธานี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	89/119 หมู่บ้านธนาภิรมย์ โลตัส-ศรีนครินทร์ ซอย 7 ถนนศรีนครินทร์ ตำบลบางเมืองใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ 10270
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ข้าราชการครู
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนวัดมหาวัน
สังกัด	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 1
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2538	มัธยมศึกษาตอนปลาย (วิทย์-คณิต) จาก โรงเรียนบ้านผือพิทยาสรรค์ จังหวัดอุดรธานี
พ.ศ. 2542	ครุศาสตรบัณฑิต สาขาการศึกษา จาก สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
พ.ศ. 2560	การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์ (การตรวจสอบและการประกันคุณภาพการศึกษา) จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ